Telefonlar birbiri peşisıra çalıyor, her yerden yangın haberi geliyordu. Itfaiye Yangın Amirinin kaynı Hasan, «Enişte" dedi, «Hemen gitmeyin, biraz geç kalın da daha fazla ev yakalım»

yaşayanların dilinden ÇORUM KATLİAMI

100 tanığın ifadesiyle

ÖLAYLAR, SALDIRGANLAR VE MHP TERTİBİNİN İÇYÜZÜ

HAZIRLAYANLAR: DOĞAN YURDAKUL, NUSRET SENEM

YARIN AYDINLIK'TA

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZARTESİ
28
TEMMUZ 1980
10 LIRA

DOSYALARI DÜN MECLİSE GİTMİŞT

İdam mahkumu iki MHP'li Mamak Cezaevinden kaçırıldı

Hangi görevliler kaçırdı?

- MHP'li İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanoğlu, 18 Ağustos 1978'de Ankara Balgat'ta iki kahveyi tarayarak 5 kişiyi öldürmüşlerdi

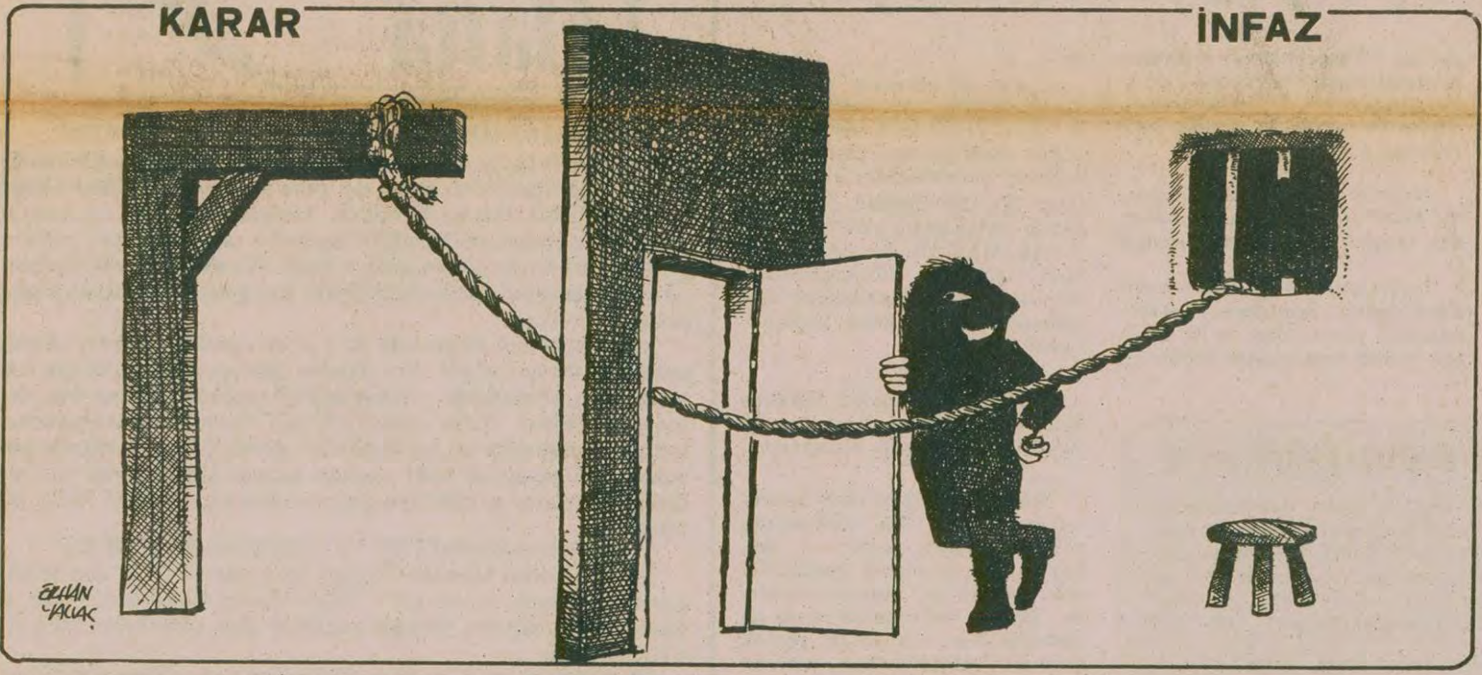

- MHP bu kaçırma planıyla, görevden alınmasını istediği Ankara Sıkıyönetim Komutanı Korgeneral Nihat Özer'i yıpratmayı hedefliyor
- İki katilin «tecrit tavanını delerek kaçtıklarını» belirten Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı, Armağan ve Pehlivanoğlu'nu yakalatana 100 bin lira ödül verileceğini açıkladı

ANKARA(ÖZEL)

BALGAT'ta bir kahvehaneyi tarayarak beş kişiyi öldürmek ve 12 kişiyi yaralamak suçundan idam cezasına çarptırılan MHP'li komandolar İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanoğlu, Mamak Askeri Cezaevinden kaçırıldılar.

Dün sabah şüphe üzerine yapılan yoklamada koğuşta bulunmadıkları anlaşılan İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanoğlu, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mankemesince ölüm cezasına çarptırılmışlar ve haklarındaki hüküm Askeri Yargıtayca da onaylanmıştı. Armağan ve Pehlivanoğlu hakkındaki dosyalar Başbakanlıktan gerekli işlemlerin yapılması için TBMM-ye sevkedilmişti.

SIKIYÖNETİMİN AÇIKLAMASI

İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanoğlu'nun Mamak Askeri Ceza ve Tutukevinden kaçırılışı ile ilgili olarak 4. Kolordu ve Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesi bir açıklama yaptı. Açıklama şöyle:

"26 Temmuz 1980 günü, saat 21.00'de Mamak Özel Askeri Ceza ve Tutukevinde yapılan yoklamada ölüm cezasına hükümlü İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanoğlu'nun yerlerinde bulunmadıkları tespit edilmiş, yapılan incelemede adı geçen hükümlülerin kaldıkları tecrit tavanını delerek kaçtıkları anlaşılmış, aranmalarına ve olayın oluş şekli ile cezaevi görevlileri hakkında gerekli soruşturmaya başlanmıştır. Aşağıda kimlikleri yazılı bu hükümlüleri gören veya bulundukları yer hakkında bilgisi olanların en yakın güvenlik görevlilerine bizzat veya aşağıda belirtilen güvenlik makamlarına telefonla başvurmaları, yakalanmalarına yardımcı olan vatandaşlarımızın 100 bin Türk lirası ile ödüllendirileceği ve hüviyetlerinin gizli tutulacağı kamuoyuna duyurulur.

"Hükümlüler: 1- İsa Armağan: Şükrü oğlu 1956 doğumlu, Niğde ili Ortaköy ilçesi Harmandalı köyü nüfusuna kayıtlı. Atilla takma adlı. 1,65 boyunda, 65 kilo ağırlığında, esmer, alın sol tarafından büyük yanık izi mevcut.

"2- Mustafa Pehlivanoğlu: Ahmet Necmi oğlu 1958 doğumlu, Bilecik ili Bozöyük nüfusuna kayıtlı. Takma adı Selim. 1,80 boyunda, 70 kilo ağırlığında koyu kumral saçlı.

"Başvurulacak telefon numaraları: Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Harekat Merkezi 16 33 18, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı İstihbarat Şubesi

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

İSA ARMAĞAN (ATİLLA)

Şükrü oğlu, 1956 doğumlu, Niğde ili Ortaköy ilçesi Harmandalı köyü nüfusuna kayıtlı. Takma adı Atilla. 1.65 boyunda, 65 kilo ağırlığında. Esmer, alnının sol tarafında büyük yanık izi var.

MUSTAFA PEHLİVANOĞLU (SELİM)

Ahmet Necmi oğlu, 1958 doğumlu, Bilecik ili Bozöyük nüfusuna kayıtlı. Takma adı, Selim. 1.80 boyunda, 70 kilo ağırlığında. Koyu kumral saçlı.

ANKARA Em. MÜDÜRLÜĞÜ
55379/5

MHP'li Bakanın özel kalem memuru da katliama katılmıştı

Komando İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanoğlu'nun ölüm cezasına çarptırılmalarıyla sonuçlanan Balgat katliamı, MC hükümetinde Devlet Bakanlığı yapan MHP'li Somuncuoğlu'nun Özel Kalem görevlisi Ethem Kıskıs tarafından (solda) planlanmıştı. Kıskıs ve katliamın diğer sanıkları İsmail Köksal ve Fehmi Kandemir (ortada ve sağda), o günden bu yana yakalanamadılar.

Kıdem tazminatını kısıtlayan tasarı tepkiyle karşılandı

- Prof. Metin Kutal: "Kıdem tazminatının 30 günle sınırlandırılması, Anayasanın 47. maddesine aykırıdır"
- Şide: "Böyle bir tasarının çıkmasına izin veremeyiz"

İŞÇİ SERVİSİ

ÇALIŞMA Bakanlığının İş Kanununda değişiklik yaparak kıdem tazminatını kısıtlayan yasa tasarısı, sendikal çevrelerde ve iş hukukçuları arasında tepkiyle karşılandı.

Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide, kıdem tazminatlarının kısıtlanmasına ilişkin yasa tasarısı ile ilgili olarak gazetemizin sorularını cevaplandırırken "İşçi haklarını geriye götüren böyle yasaların çıkmasına izin veremeyiz" dedi. Hükümetin bu tür yasalar hazırlanırken Türk-İş'in de görüşlerini alması gerektiğini belirten Şide, şöyle konuştu:

"Böyle bir tasarının çıkma şansı sıfırdır. Böyle işçi aleyhine bir tasarının meclislerden çıkması mümkün değildir. Biz bu tasarının çıkmaması için her türlü tedbiri alırız, çıkmasına da izin veremeyiz."

PROF. KUTAL: "TASARI ANAYASAYA AYKIRIDIR"

Konuyla ilgili olarak görüşüne başvurduğumuz İş Hukuku Profesörü Metin Kutal da, kıdem tazminatlarının 30 günle sınırlandırılmasının Anayasanın 47. maddesinde yer alan toplusözleşme hakkına ters düştüğünü söyledi. Kutal şöyle konuştu:

"Kıdem tazminatının 1936'dan 1975'e kadar izlediği gelişmeler ülkemiz bakımından son yıllarda hem işçiler hem işverenler için çeşitli sorunların kaynağı olduğu kesinlikle anlaşılmıştır. Nitekim, başta birçok Kamu İktisadi Teşekkülleri olmak üzere bazı özel işletmelerde kıdem

(Devamı sa. 6, sü. 2'de)

BAŞYAZI

Kepazeliğin Son Perdesi Gelmedi mi?

Doğu Perinçek

BAŞBAKAN Demirel, birkaç gün önce, terörü planlayan ve uygulayan örgütlerin kimliğinin "yoruma ihtiyaç bırakmayacak kadar açık" olduğunu söyledikten sonra pratik bir çözüm getiriyordu: Hapistekilerin hangi örgütlere mensup olduğu bellidir.

Gerçekten de doğru, fakat bir süre sonra hapishanede MHP kimlikli adam kalmayacak. Terörün bir tek kaynağı olduğunun kanıtlamanın bir yolu da, galiba Türkeş'in komandolarını birer birer kaçırmak.

İki MHP'li cani, hem de idam dosyaları Meclise geldiği gün kaçırılmaktadır. Açıkçası, bunları yakalayan polisle, soruşturmayı yürüten savcılarla, hükmü veren mahkemeyle, cezaevini bekleyen askeri birlikle, sıkıyönetimle ve en önemlisi barış özlemi içindeki bütün milletle alay edilmektedir. Bu caniler, canlar tehlikeye

(Devamı S.6 Sü. 1'de)

Dünyanın en kanlı hükümdarlarından biriydi

Devrik Şah öldü

DIŞ HABERLER SERVİSİ

DEVRİK İran Şahı Muhammed Rıza Pehlevi, dün, Kahire'deki Maadi Askeri Hastanesinde öldü.

60 yaşındaki devrik Şahın ölmesine kanser ve pankreasındaki bir iç kanama neden oldu.

Devrik Şah, 37 yıl iktidarda kalmıştı. 1941'de babası Rıza Han'ın (Rıza Şah) yerine getirilen Şah, Dr. Musaddık'ın 1953'te iktidarı almasıyla Roma'ya kaçmıştı. Ancak kısa bir süre sonra CIA, petrolleri millileştiren Musaddık'ın iktidarını bir darbeyle devirmiş, Şahı yeniden İran'ın başına geçirmişti.

Daha sonraki yılarda Şah, ülkesinde büyük bir baskı kur-

(Devamı sa. 6, sü. 1'de)

TERÖRÜ KİM PLANLIYOR VE UYGULUYOR?

Turizm ve Tanıtma Bakanı, AP Bursa Senatörü Barlas Küntay, CHP Genel Yönetim Kurulu üyesi, Sivas Milletvekili Orhan Akbulut ve CHP Trabzon Milletvekili Rahmi Kumaş'ın demeçleri

6. sayfamızda

içten geldiği gibi

NİMET ARZIK

Fransızların Information dergisi ve de 14 Temmuz kabul resmi

Fransız Büyükelçiliğinin çayırı çimeni, davetlilerin ayaklarına serilmişti. Onlar, daha çok, şampanya kadehlerini görüyolardı tepsi tepsi! Çayır çimen nelerine gerekti?... Çayır çimeni netsinler ki?...

Sıcak bir Ankara temmuzuydu, 14 Temmuzdu, Fransızların Milli Bayramı! Halkın devrim eylemine ilk adımı...

Bizim, çayır çayır çimenciler de, müthiş bir savaş sanır, Bastiy'in Paris'te halk tarafından ele geçirilmesini. Oysa, bir kez daha yazdım, kimse inanmak istemedi, Bastiy'in ''fethedildiği gün'' içerde fareler cirit atıyormuş.

Bir manga bile yokmuş kalın duvarlarının ardında, bir manga bile...

Ama, Fransızlar için bugün bir sembol olmuştur ve sembol milli bayrama dönüşmüştür.

Son yıllara kadar Paris'in sokaklarında, dansedilirdi, 14 Temmuzda sabahlara değin!

Bu yıl, danslar sönük geçmiş. Dünyanın hali hoplamağa zıplamağa yatkın değil arkadaşlar!

Kabine yoktu, davette

Artık kabine, manken defilesini onurlandırıyor ama, böyle davetleri pek onurlandırmıyor. Vakit darlığı!

Yabancı elçilerin Ankara'da bulunanları hazırdı. Sırmalı ataşeler bütün sırmalarıyla, nâzır! Bizimkilerin, en yüksek gradosluları müsteşarlardı. Bir de eski bakanlar...

Böyle bir davete ilk gittiğimden son gittiğime değin hep aynı düşünce, kafamda gezinir durur:

Bir mideye, bir bardak soğuk şampanya inmesiyle ve üç, yuvarlama kanepeyle neden büyük bir olay kutlanmış oluyor ki? Ama dünya, böyle yararsız konvansiyonellikleri bağrına basmış bir kez!

Yabancı elçiler, kaval kaval dolaşıyorlardı, espriler dağıta esprilertoplaya. Yabancısı olduğum espriler!

Sıcak hâlâ acımasızdı. Bir de böyle davetlerin bir özelliği vardır. Çok çirkin kadınları toplar. Bakanların manken defilesini yeğ tutmalarına şaşmamalı!... İnsanoğlu neden gözünü zedelesin bile bile?

Birçok gazeteci de vardı....

Ve ben ne düşünüyordum!

– Ne düşünüyordun ki?...

– Biliyorsunuz, Fransa'da, bazı yüksek eğitim kuruluşlarından birincilikle, ikincilikle, üçüncülükle diploma alanlar, sınavsız bazı meslekleri seçebilirler... Bu onların hakkıdır.

Daha on yıl önce Fransa'da Dışişlerini seçen, böyle bir sınavda, ancak yetmiş yedinci dereceye ilişmiş biriymiş. Belki artık beş yüzüncü dereceyi alan diplomalı, Dışişleri karyerini seçer veya seçmez!.... Yaşlanmış, aklaşmış, yamacımdan geçen Şefik Fenmen'e mi sorsam!

Ve geçen gün elime, iki sayısı geçen, bir Fransız informasyon dergisini düşünüyordum. Özel bir sayıydı. "14 Temmuz" üzerine, yani Fransızların Milli Bayramı....

Nefisti dergi, baskı bakımından da, fikir bakımından da, uygulama bakımından da....

Fransanın tarihindeki önemli 14 Temmuzları ele almıştı.

İlk bayramın kutlanışından başlayarak, İkinci Dünya Savaşından önce bir 14 Temmuz.

İkinci Dünya Savaşından sonra, bir 14 Temmuz... Fotoğraflar da çok zekice seçilmişti. Örneğin, İkinci Dünya Savaşından sonra, ilk 14 Temmuzda, sokaklarda, gene dansediliyordu, gelenek üzre... Ama çiftler hep erkek kadın değildi. Kadın kadına da dansediyordu. Savaş, demek, nice erkekleri yoketmişti. Nicesi henüz dönmemişti! Bir fotoğrafla gerçek ancak bu kadar güzel yansıtılırdı.

Düşünüyorum da, her ülkenin, bir duyan, düşünen, coşan, taşan kesimi var...

Her ülkenin, bir düşünmeyen, çayırın karşısında şampanya yuvarlayan kesimi var...

Ben çayırın karşısında otlamayı seçerdim.

– İyi ama seçmiyorsun.

– ....İnsan tarafım ağır basıyor, yazık!

14 Temmuz, bir elçilikte nasıl yansıyor, bir dergide nasıl yansıyor...

– Peki yani ne yapsınlar, elçiliktekiler!

– Kimsenin bir şey yapmasını dilediğim yok... Ama ben, zengin natürmortlara, yaşamın kendisini yeğlerim, çile dolu olsa bile...

İnformasyon dergisi nefis... Bizde çıksa, kırk harami karışır, seksen ukala görüşür ve sonunda böylesi ''gayri ilmi'' diye nitelendirilir..

– Peki ilmi olan ne?

– Manken anatomisi... Ayıbettiniz bilmeyecek ne var? Manken a-na-to-mi-si!

OKUYUCU KARİKATÜRLERİ

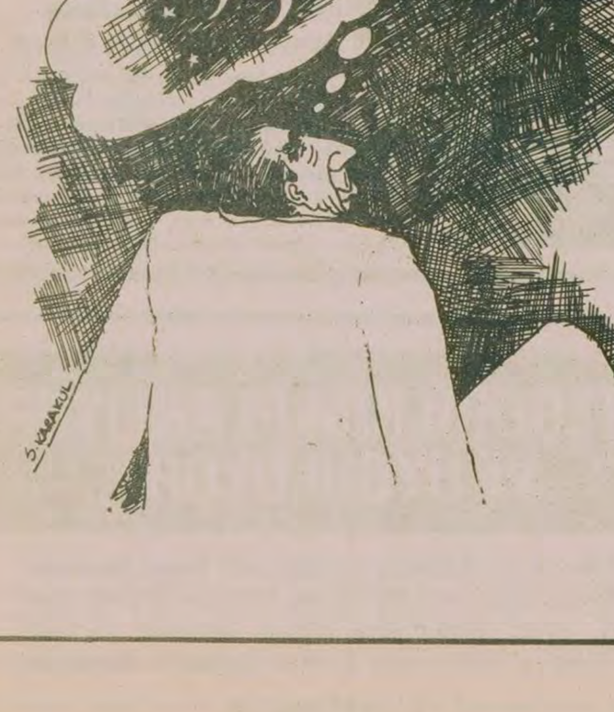

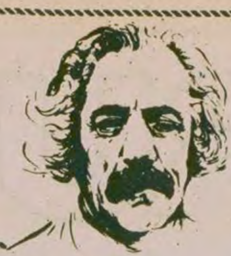

PAZARTESİ DENEMELERİ

İsmet Zeki EYUBOĞLU

KAN ŞÖLENİ

ÇAĞDAŞ Alman romancılarından Heinz G. Konsalik'in bir romanının adıdır bu başlık. ''Prag'da Kan Şöleni'' dedim, Almancası ''Bluthochzeit in Prag, 1969''. Yazar yapıtını ''Jan Plach'' adlı öğrenciye adamış. Bu öğrenci Sovyet saldırısı karşısında yurt sevgisi adına, özgürlük adına, bağımsızlık adına üzerine benzin döküp kendini yakmış Prag'da büyük bir alanda. Yazar bu konuyu işlemiş, beş yüz sayfayı aşkın bir roman çıkmış ortaya. Oldukça duygulu bir söyleyişle işlenen yapıtı, sağ eğilimli yazarını eleştirmeyeceğim. Daha önce kalınca bir yapıtını Türkçeye çevirmiştim. O da Rus-Alman savaşının acı sonuçlarını konu edinmiş Don Irmağı kıyısında geçen içli, dokunaklı bir gönül olayını ele almıştı.

İki yapıtta da insanı etkileyen; bitmez tükenmez kan kokusu, öldürmeler, yakmalar, çığlıklardı: Şaşılacak iştir, bu yapıtları okurken ürperir, geceleri uykularım kaçar, olaylar düşlerimde canlanırdı. Aradan birkaç yıl geçti, düşte gördüğüm olayları yaşıyorum şimdi. Yıllardır insanlarımız öldürülüyor, kanları susuz İstanbul sokaklarını sulamak, yıkamak için akıp gidiyor. Belediyenin suyla yapamadığını eli bıçaklılar, gözü dönmüşler, kanlılar yurttaşlarımızın kanlarıyla yapmaya çalışıyorlar gibi. Düşünüyorum, Demirel yirmi iki ay bu tür olayları, pahalılığı, yaşama sıkıntılarını, geçim darlıklarını sömürdü durdu, Ecevit hükümetini düşürmek için Kurtuluş Savaşında Yunan yandaşlarının yapmadıklarını yaptı. Bütün işlerin ancak kendi yönetimi altında düzelebileceğini dillerin en yakışıksızıyla söyledi durdu. İşbaşına gelir gelmez dediklerini unuttu, ülke kan gölüne döndü, olaylar birbirini izledi, kanlar birbirinin ardından aka aka yurdumuzun boyası bile değişti.

Suçlular yakalanmıyor, yakalanamıyor bir türlü. Oysa Demirel yönetimi böyle dememişti, böyle namus sözü vermemişti. Birbirimizi kandırmayalım şimdi. Demirel yönetimi gerçek suçluları yakalamak istemiyor. Bir bakın uygulamalarına. Suçlular sol kanattan oldu mu basıyor çığlığı, aramalar taramalar alıp yürüyor. Sağ kanattan suçluların kılına dokunan yok. Cami avlularında demir tellerle genç öğrenciler boğuluyor, battaniyelere sarılıp atılıyor aldıran yok. Oysa bu olayların geçtiği yerle polis karakolu arasında ancak elli-yüz metre uzaklık var. Fatih yöresinde, özellikle Akşemseddin Caddesi boyunca öldürülenlerin sayısı onu geçti, aldıran yok, duyan yok, görmek isteyen yok. Şöyle göstermelik bir dolaşma, duvar yazılarını silme, sonra göze görünmez olma. Ortalık gene eli bıçaklılara kalıyor. Karagümrük yöresinde dökülen kanlar oraya dışardan gelmiyor, o kanları dökenler de yörenin yabancıları değil sanırız. Olabilir mi? "Kurtarılmış bölge" ye kurtarıcılarına karşıt kimseler kolayca girebilirler mi? Neden Demirel yönetimi, bütün kuruluşlarıyla, boyuna sola yükleniyor, onları yurttaş saymıyor mu? Saymıyorsa onları öldürenleri biliyor demektir. Bilmiyorsa gücü bu işin üstesinden gelmeye yetmiyor, öyleyse çekilip gitsin. Çok açık bir gerçek varsa da şudur: Demirel işbaşına gelir gelmez sağ kesimde saldırılar, vurgunlar, kan dökmeler hızla artmıştır en yüksek doruğa ulaşmıştır. Belli bir dayanağı olmayan, belli çevrelerden yardım görmeyen bir örgütün yapacağı iş değil bu. Bu örgütü biz bilemiyoruz, ancak, Fatih caddelerinde, sokaklarında dolaşan kimi görevliler biliyorlar kesinlikle.

Demirel yönetiminin kargaşa konusunda, kan dökme olaylarında yan tuttuğu: kimi suçluları koruduğu, onlara yardımcı olduğu Çorum, Yozgat, Fatsa serüvenlerinden anlaşıldığı gibi, Köksaloğlu-Erim-Türkler olaylarından da anlaşılmaktadır. Demirel yönetimi gerçek suçluları bulmak istemiyor, ilerde yönetimi tek elde tutma olanaklarını sağlamak için, onları vurucu güç, etkin örgüt olarak kullanma düşüncesiyle yedekte saklıyor. Suçlular belli yörelerde yuvalanmışlar, belli dayanakları var. Bunları bulmak, örgütleri ortaya çıkarmak güç değildir işini bilen, ülkesini çıkarından çok seven bir yetkili kuruluş için. Bu kan dökme olaylarında ''Tercüman'', ''Hergün'' gibi iki gazetenin yorumları, suçluların kanadına göre davranışları konuya ışık tutucu niteliktedir. Bütün üzücü olayların, kargaşanın arkasında Ecevit'i, CHP'sini görüp göstermek üzerinde durmaya değer, işin aydınlığa kavuşması bakımından. Demirel yönetimine bir yardımı olur diye bir açıklamacık yapalım: Babası 1926 Koçgiri ayaklanmasında asılan bir yazarın, hani şu Dolmabahçe'de gençlerin iki Amerikan erini denize attıkları günlerde, ''Amerikan kumandanı kızar da İstanbul'u topa tutarsa'' diyebilecek nitelikte saygısızlaşan, alçalan kişinin, arkadaşlarının yazıları, boyuna sola, Ecevit'e en ağır bir dille sataşmaları, sıkıyönetim mahkemelerinde yargılanan kimi kan dökücüler için ''Bakalım gerçekten suç işlediler mi, onları Pol-Derliler, Töb-Derliler söylüyor'' demeleri ilginç gelmiyor mu kimseye?

Benim görevim şunu bunu suçlamak, kötülemek, sövüp saymak değildir. Ancak işlenen bir suç karşısında kimilerinin tutumlarından, davranışlarından gerekli sonucu çıkarmayı da çok iyi biliyorum. Demirel yönetimi, suçlulara yaptıklarını söyletmek için uygulanan yöntemi, suçların işlendiği yörelerin güvenlik sorumlularına uygularsa gerçeği çok kısa bir sürede öğrenir. Bugün, özellikle İstanbul'da, belli kesimler, ''kurtarılmış bölgeler'' vardır. O bölgelerde işlenen suçların sorumluları yalnız, evet yalnız o yörede güvenliği sağlamakla görevli kuruluşlardır, sıkıyönetim yetkilileri değil. Sıkıyönetim görevlileri, gördükleri eğitim gereği, ancak toplu olayları, büyük olayları önleyebilir, sokak aralarında işlenen bireysel, kapkaççı suçları değil. Bunları izlemek, araştırmak ve suçun işlendiği yöreyi tanımakla, korumakla görevli kimselerin, polisin işidir. Ancak polis de geleceğinden, ekmeğinden, çoluk-çocuğunun geçiminden korkmamalı, devlet karşısında da güvence altında olmalıdır. Demirel yönetimi polisi de ikiye ayırıp birini yanına, ötekini karşısına almıştır. Polis'in, öteki güvenlik güçlerinin böyle ikiye ayrılması sonucu yurttaşların onlara olan saygısını, güvenini ortadan kaldırmıştır. İşte suçluyu görmesine, tanımasına karşılık güvenlik görevlilerine bildirmekten kaçınan yurttaşın yüreğinde bu güvensizlikten doğan korku vardır. Yurttaş suçluyu bildirse bile güvenlik görevlisi bütün gücüyle üstüne varamıyor, geleceğinden canından korkuyor, sürülmekten, işten atılmaktan çekiniyor. Yurttaşlar gibi güvenlik görevlilerinin de devlete güveni kalmamış. İşte suçluların yakalanmayışındaki nedenlerden biri de budur: Görevlinin devlete güvensizliği.

Yüreğinde bir damlacık insan sevgisi taşıyanın bu olaylar karşısında, yan tutmadan, üzülmemesi olanaksızdır. Kan dökenin de, kanı dökülenin de bu ülkenin insanı olduğunu, bu duruma kendiliklerinden gelmediklerini Demirel yönetimi gibi kuruluşların onları oyları için bu olaylara ittiklerini bilmeliyiz, bildirmeliyiz. Kendi gibi düşünmeyenlere sövmek, onları yurt için yıkım verici göstermek kendini bilen bir sorumluya değil ancak bir akıl hastasına yakışır. ''Devlet kurumlarında yeralan solcuları temizleyin'' demek bir devlet adamına değil, tulumbacıya bile çok görülür. Tarih böyle gereksiz ''temizlemelere'' girişenlerin temizlendiğini de görmüş, göstermiştir. Devletin görevi ''temizlemek'' değil, eğitmektir, yetiştirmektir. Sen devletin en önemli kurumunu ele geçir, yönetimin başına geç, şu sağcı, bu solcu, öteki şeriatçı diye hamamda kız bakmaya gider gibi yakışıksız işler yap, ülkeyi böl, sonra da kargaşa durmuyor, tırmanıyor, ağır yasalar çıkaralım yaygarasını bas.

Utanmaz sana denmez de kime denir? Yasa ağırlaşır da suç hızlanmaz mı?

Ülkenin bu duruma gelmesinden yalnız Demirel yönetimini suçlu görmek doğru değildir. Çıkarını onun başta kalmasında bulan yayın araçlarının, işadamlarının, kimi görevlilerin de burada suç ortağı olduklarını söylemek gerekir. Bu konuda en açık örnek Ordu Valisi, Nevşehir Valisi, Trabzon Valisi, Çorum Valisi ile Emniyet Müdürleridir. Durum İstanbul için de öyledir. Dökülen kanlarda yalnız suçlu olarak arananların değil, suç karşısında çekingen, korkak, yan tutarcasına davrananların da parmağı vardır. Kendi gibi düşünmeyenleri düşman sayan, düşmanlarını gördüğü yerde öldürmeyi ''cennet sevabı'' olarak yorumlayan, kardeş kanına girerek ölmeyi ''şehitlik'' diye yüceleyen bir inanç düzeniyle yetişen gençlerden ne beklenir daha? Bunların İslam diniyle ne ilgisi var? Ramazanda inancından dolayı, adam öldürmeyi uygun gören, saldırmayana saldırın diyen hangi Tanrı buyruğu duyulmuştur? İslam dini adına kan döktüğünü söyleyenler bu yaptıklarını nerede okumuşlar, kimlerden öğrenmişler? Kuran, birçok yerinde, ''Bile bile bir Müslümanı öldürenin yeri cehennemdir'' diyor. Bir kimsenin ''iman''ının ne olduğunu ancak Tanrı bilir görüşünü ileri sürüyor. İslam dinine göre, insan işlediği suçtan dolayı, yalnız Tanrı'ya karşı sorumludur, kullara karşı değil. Oysa bizim gençlerimiz bu yetkiyi Tanrı'dan alıp kendilerinde toplamaya koyulmuşlar.

Olaylara neresinden bakarsak bakalım gerçek suçlu yöneticilerdir, inançları seçim gezilerinde Kuran'ı öpüp başına koyarak çıkar aracı, oy toplama olanağı yapıp yollara dökenlerdir. İşte kargaşanın durması, dökülen kanların kuruması bu gerçek suçluların yargılanmalarına, gözaltına alınmalarına bağlıdır.

MKE Kırıkkale işyerlerinde Ramazanda niçin yemek verilmiyor?

MKE Kurumu Kırıkkale işyerlerinde toplu iş sözleşmesinin ilgili maddesi gereği verilmekte olan 50 TL. karşılığı olan bir öğün öğle yemeği Ramazan münasebetiyle verilmemektedir.

MKE Kurumunun Ankara'da bulunan Genel Müdürlük, Gaz Maske gibi işyerlerinde ise bu yemek verilmektedir.

Yemeğin verilmemesinin nedenini yetkililere sorduğumuz zaman ''Yemekhaneyi Ramazan münasebetiyle revizyona aldık, kazanlar arızalı'' gibi birtakım sosyal ve teknik gerekçeler getiriyorlar.

İşveren vekilleri böyle diyor da sanki sendikacılarımız onlardan farklı bir şey mi getiriyorlar?

İşyerlerimizde Türk-İş'e bağlı Türk-Metal Sendikası yetkili. Sendika yöneticileri de üç aşağı beş yukarı aynı şeyleri söylüyorlar.

Acaba gerçek sayın yetkililerin söyledikleri gibi mi? Diyelim ki sayın yetkililerin söyledikleri doğru. Peki bu revizyon meselesi bir ay mı sürmektedir? Kazanların bir veya birkaç fabrikada arızalı olduklarını kabul edelim. Ancak MKE'nin Kırıkkale'de 9 tane fabrikası bulunmaktadır. Hepsinde mi yemekhaneler Ramazanda teknik arıza yapmaktadır?

Sayın ilgililer bakın binlerce ağır sanayi işçisi Ramazan ayında nasıl perişan olmaktayız.

Fabrikalarımızda birer kantin bulunmaktadır. Bu kantinlerde ekmek, peynir, zeytin vs. den başka yemek olarak yenilebilecek fazla bir şey bulunmamaktadır. İmkanı bulunan bir kısım arkadaşlar 3'er, 4'er kişilik yemek grupları oluşturmakta, mevsim gereği bulunan sebzelerden bir yemek yapmaktadırlar. Bu yemeklerin tamamı elektrik ocaklarında yapılmaktadır. Düşünün, binlerce işçinin bir öğle yemeği için harcamış olduğu elektrik enerjisini.

Bilindiği üzere işyerlerimizde yemek paydosları bir saattir. Bu bir saat içerisinde de yukarıda bahsettiğim yemeği hem pişirip hem de yemenin olanağı yok. O halde ne olmaktadır? Bizler mesai saatlerinde geçmesi gereken zamanımızın bir kısmını yemek pişirmek ve bu pişirdiğimiz yemekleri yemekle geçirmekteyiz. Düşünün bu sırada kaybedilen işçiliği, insan gücünü. Çevrenin kirlenmesi, temizlik malzemelerinin harcanması, bu ve buna benzer bir dizi kayıplar olmaktadır. Bu kayıplara göre sağlıklı bir beslenme de söz konusu değildir.

Buraya kadar yazdıklarım normal vardiyalar içindir.

Birde 15.30-ve 23.30 vardiyalarının durumu var. Bu vardiyaların bir tanesi iftar vaktine, diğeri de sahur vaktine denk gelmektedir. Üstelik bu vardiyaların yemek paydosları da yarım saattir.

Sayın ilgililere köşenizden seslenmek istiyorum, neden biz işçiler tezgah aralarında, soyunma-yıkanma yerlerinde, kantin önlerinde bir ay boyunca perişan edilmekteyiz?

Bizim bu sorunumuzu onlar görmüyorlar mı?

Milli ekonominin ve binlerce işçinin sefil ve perişan edilmesinin anlamı ne?

Durumun çözümüne sayın ilgililerin eğileceği umuduyla saygılar sunarım.

Bir okuyucu

Alevi-Sünni ayırımını kazamıza da soktular

Sizlere şimdiye kadar adını bile duymadığınız şirin mi şirin, adını dünyanın çok az yerinde yetişen günlük ağacından alan kasabamızdan, Muğla'ya bağlı Günlükbaşı kasabasından sözedeceğim.

1930'lara kadar deniz kıyısında bataklık, çalılık olan bu yere göçebe Türkmenler gelip yerlermişler. Bilahare ova köylülerinden de gelen olmuş. Kısa bir süre sonra köyden Fethiye-İzmir yolunun geçmesi ile ekonomik gelişme hızlanmış, kasaba haline gelmiş.

Bugün 500'e yakın nüfusu rizm yönünden önemli oluşu bölgenin sevilen, parmakla gösterilen bir yeri. Ama gel gör ki, huzur yok. Bundan iki yıl öncesine kadar halk sıcak ve sivrisineklerden korunmak için deniz kenarına çekilirken, şimdi saat 21.00' de mahzenlere çekiliyor.

Olaylar, Dev-Yolcuların Alevi mahalleleri olan Cumhuriyet Mahallesi ve Yeni Mahallede faşistlerin ise Akarca Mahallesinde üstlenmeleri ile başladı. Önceleri düğünlerde, sinemalarda başlayan çocuk kavgaları, en son Sünni mahallesinden bir gencin Alevilerin oturduğu semtte öldürülmesi ile tedirginlik had safhaya vardı. Olayla ilgisi olmayan üç Alevi genç gözaltına alındı. İşkenceden geçirildi.

Son olayı yaratan İGD adlı naylon örgüt, Alevi mahallelerinde, ''Sizi Sünni faşistler kesecek'' diye yaygara koparmaya başladılar. Halkı sabahlara kadar nöbet tutmaya yönelttiler.

Bugün kazamızdaki Alevi ve Sünni vatandaşlar huzursuzdur. Gece sinema ve kahveler kapalı. Aileler arası geziye gitmek tehlikeli. Halk daha ne kadar zaman nöbet tutacağız diyor. Savaşta olsak bile bu kadar olmaz diye ekliyorlar.

Muğla Valisi ve Fethiye Kaymakamı olaya eğilmeli, 50 yıl omuz omuza çalışmış, birarada huzur içinde kalabilmiş, vatandaşlarımız huzura kavuşturulmalıdır.

Bu da MHP'lilere ve Rus sosyal-emperyalistlerine indirilmiş tokat olacaktır.

Günlükbaşı'ndan bir grup okuyucu

Akhisar köylülerinin sesine kulak verin

Muğla'nın Yatağan ilçesine bağlı Eskihisar köylülerinin tarlalarında Kültür Bakanlığınca 4-5 senedir birtakım çalışmalar var. Ancak köylüler şimdiye kadar tarlalarda yapılan çalışmalar için hiç bir işlemin yapılmadığını hiç bir ücretin ödenmediğini söylediler. Bugüne kadar ödeneklerin hep ödenecek sözüyle geçiştirildiğini de söylemektedirler.

Bir köylü, yapılan kazılar sonucunda 5-10 ailenin arsa ve tarlalarının işlenemez hale geldiğini, öylece bekletildiğini belirtti. Tarla ve arsalarının ücretini alamayan köylüler kandırıldıklarını ve oyalandıklarını, bunun da kendilerini büyük sıkıntılara düşürdüğünü sözlerine eklediler. Bütün köylüler tarla ve arsa ücretlerinin acilen ödenmesini beklemektedirler.

Yetkililerin ve Kültür Bakanlığının, Eskihisar köylülerinin sesine kulak vereceklerini umuyoruz.

Saygılarımızla.

Yatağan'dan Halim Sanlıdağ

Türkiye'ye ancak Rusya'nın müdahalesiyle sosyalizm gelecekmiş

İnsan, geçmişini, çevresinde olup bitenleri gözden geçirince birçok şeyin yer değiştirdiğini, kendi zıddına dönüştüğünü görüyor. Bir yandan kendi halkından ümidini kesen, ''Ne zaman Rus tankları gelip kurtaracak'' diye alkışa hazırlanan sahte solcular, diğer yanda CIA patentli ırkçı faşistler, öbür yerde her kurtardık dedikleri yeri faşistlere bırakarak terkeden maceracılar var.

Bir de bütün bu olayların dışında gelişen, ulusal kurtuluşumuzu, milli bağımsızlığımızı, halkın istek ve arzularını yüreğinde duyan, omuzunda taşıyan milyonlarca mücadele kaynağı halk var.

1960'lı yıllardan tanıdık devrimci arkadaşlarla karşılaştım. Bilhassa onların gerici-yobaz dediği anam-babamla karşılaştırdım. Birisi ile dünya ve Türkiye meseleleri üzerine tartışmaya girmiştik. Rusya'nın, Angola'ya, Vietnam'a, Kamboçya'ya, Afganistan'a sosyalizm götürdüğünü söyledi. Türkiye'ye de ancak Rusya'nın müdahalesi ile sosyalizmin geleceğini söyleyince beynimden vurulmuşa dönmüştüm.

Bir başka maceracıyla da Ankara Merkez Cezaevinde karşılaştım. Bir gün haber dinliyoruz. Bir bankanın soyulduğunu duyduk. Bizimki hemen fırladı ''Yaşasın hareket devam ediyor'' dedi. ''Arkadaş, bu eylemin sevinilecek nesi var, cezaevinde de çeşitli soygun olaylarından gelmiş kimseler var, bunlarınkilerinin de siyasi olduğunu kamuoyuna sundular'' demiştim de vurmaya kalkmıştı.

Sözü şuraya getirmek istiyorum: Gerçekten dürüst ama tutucu bir anam babam vardı. Çalışarak emeğini yiyen kimselerdi. Biz devrimci düşüncelerle yüzyüze geldikten sonra onlarla bir arada kalamazdım.

Aradan yıllar geçti. Anam şimdi ''Akbank şubesi sol görüşlü kişilerce soyuldu, sol görüşlü olduğu bildirilen kişiler bakkal ve kasabı soydu. Kasabın kasasından 3 bin lira aldılar. 'İstanbul'da 5 işçi işkenceyle öldürüldü'' türünden haberleri duyunca dayanamayıp soruyor. Oğlum bunlar da ''boklu solcu mu?'' diye. ''Ana, biz, sahte solcu' diyoruz kızıyorlar'' deyince o da şöyle karşılık veriyor: ''Oğlum bunun kızacak nesi var. Solculuk böyle mi olur?''

Z. Yüksel

Geçtiğimiz Hafta

Gündemin baş meselesi yine anarşi

Geçtiğimiz hafta cumartesi günü eski Başbakanlardan Nihat Erim'in öldürülmesinden sonra, salı günü Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler öldürüldü. Terörün toplumda tanınmış isimlere yönelmesi, milletvekillerine kadar ulaşması bütün milletin gözlerini iki lidere çevirmesine yol açtı. Bu arada terörün kaynakları ve önlemenin yolları üzerindeki tartışmalar da kamuoyunda tekrar yoğunlaştı.

Demirel, terörü önlemenin yolu olarak yeni kanunların çıkarılmasını gündeme getirdi. Öte yandan bazı çevreler anarşinin tek merkezden planlandığı, yönlendirildiği şeklinde fikirleri öne sürmeye başladılar. ''Erim'i cezalandırdık'' diyen Dev-Sol açıklamaları ve ''Köksaloğlu'nu biz öldürdük'' diyen ETKO bildirilerinden sonra, hâlâ hayali bir terör merkezi aramak Moskova'nın yönlendirdiği grupların ve MHP'nin gizlenmesine hizmet edici olarak nitelendi.

CHP'NİN GENSORUSU VE GÜLCÜGİL'İN İSTİFASI

İçişleri Bakanı Mustafa Gülcügil hakkında CHP'nin hazırladığı gensoru önergesinin salı günü Millet Meclisi Genel Kurulunda okunması beklenirken, Gülcügil pazartesi günü görevinden istifa ettiğini açıkladı.

Mustafa Gülcügil daha önce AP Grubunda da yoğun eleştirilere hedef olan ve hakkında gensoru verilmesi istenen bakanlardan biriydi. Gülcügil'in istifasından sonra yerine Devlet Bakanı Orhan Eren vekalet ediyor. Vekalet süresinin sonunda İçişleri Bakanlığına AP'ye yeni katılan Faruk Sükan'ın atanması bekleniyor. Ancak Başbakan Süleyman Demirel'in bu atamayı yapmadan önce grubun eğilimini tespit edeceği ve duruma göre karar vereceği söyleniyor.

MHP KONYA'DA MSP'YE KARŞI SALDIRIYA GEÇTİ

Konyalı MSP parlamenterlerinin ortak bir basın toplantısı düzenleyerek Konya'da MHP'li militanların polis desteğinde terör estirdiklerini açıklamasından sonra MHP şehirde saldırıya geçti. MSP İl Başkanının arabasına ve MSP yanlısı olarak bilinen bir gazetenin yönetim merkezine patlayıcı madde atan komandolar, büyük hasara yol açtılar. Akıncı Gençler Derneğine de taşlı sopalı saldırı düzenleyen MHP'liler binanın camlarını kırdılar, eşyaları tahrip ettiler.

Bunun üzerine bir basın toplantısı düzenleyen MSP Genel Başkan Yardımcısı Şevket Kazan ve MSP'li parlamenterler, MHP'lilerin Emniyetin desteğinde saldırılarını sürdürdüklerini belirttiler ve Konya Emniyet Müdürü 24 saat içinde görevinden alınmazsa, olayı gensoru meselesi yapacaklarını belirttiler.

FAŞİST KOMANDO CENGİZ AYHAN İDAMA MAHKUM OLDU

İstanbul'da iki öğrenciyi kaçırarak kurşuna dizmek suçundan sanık olarak yargılanan komando Cengiz Ayhan İstanbul Sıkıyönetim 1 Numaralı Askeri Mahkemesince ölüm cezasına çarptırıldı.

Birden çok kişiyi öldürmeleri için başkalarını azmettirmek suçundan ve TCK'nın 450-5 ve 64-2. maddeleri gereğince idam cezasına çarptırılan Cengiz Ayhan için, Sıkıyönetim Mahkemesi hafifletici neden olmadığını belirterek 59. maddeyi uygulamaya gerek görmedi.

BOLİVYA'DA DARBE

Bolivya'da askerler perşembe gecesi iktidara el koydu. Geçici Devlet Başkanı Bayan Gueiler ve hükümet üyeleri gözaltına alınırken, ABD ülkeye askeri ve ekonomik yardımı kestiğini açıkladı. Devlet Başkanının da serbest bırakılmasını istedi.

Faşist askerlerin darbesi bütün Latin Amerika'da tepkiyle karşılanırken, sendikalar ve öğrenciler yeni yönetime karşı direnişe geçti. Latin Amerika ülkelerinde de Bolivya darbesini kınamak üzere 27 Temmuzda genel greve gidilmesi kararı alındı.

İSRAİL'İN KUDÜS'Ü BAŞKENT İLAN ETMESİ TEPKİYLE KARŞILANDI

İsrail Parlamentosu Kudüs kentini ''İsrail'in ebedi ve bölünmez başkenti'' olarak niteleyen bir yasa tasarısını onayladı. Karar, Kahire, Washington, Arap başkentleri ve AET çevrelerinde tepkiyle karşılanırken, Begin yönetimi dünya kamuoyunda yine tecrit oldu. Türkiye hükümeti de kararı şiddetle kınadığını bildirdi. Türkiye İşçi Köylü Partisinin açıklamasında da ''Kudüs İsrail siyonistlerinin başkenti olamaz'' denildi.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş.
adına sahibi ve
Genel Yönetmen
ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cagaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000 TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 — 852

Başkan Carter seçim kampanyasının daha başında safdışı kalacak.

ABD BAŞKANI CARTER GİDİCİ

● Carter'ın kardeşinin yarattığı siyasi skandal, Reagan'ın Başkanlık şansını çok artırdı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD Temsilciler Meclisi Üyesi 50 Demokrat Partilinin Başkanlık seçimlerinde Carter yerine başka birisinin adaylığını görüşmek üzere toplandığı bildiriliyor. Demokrat Milletvekilleri Carter'in kardeşi Billy yüzünden şaibeli bir hale geldiğini belirtiyorlar. İyi haber alan kaynaklara göre milletvekilleri bir kaç hafta içinde yapılacak Demokrat Parti Kurultayında mevcut Başkan Yardımcısı Mondale veya Dışişleri Bakanı Muskie'nin aday gösterilmesini önerecekler.

Bu arada ABD Senatosunda Demokrat Partili çoğunluk lideri Birch de Demokrat Parti kurultayında delegelerin serbest bırakılmasının doğru olacağını söyledi.

Demokrat Parti Başkanı John White ise milletvekillerinin girişiminin başarı

(Devamı sa. 6, sü. 1'de)

Billy Carter ABD'deki çıkarlarını savunmak için Libyalılardan rüşvet aldı.

CHP SAKARYA MİLLETVEKİLİ VE GENEL YÖNETİM KURULU ÜYESİ

Hayrettin Uysal «CHP cepheciliğe karşıdır» dedi

● Sakarya CHP İl Gençlik Kolları, "Terör odakları ve demokratik mücadele" konulu bir konferans düzenledi.

HAYRETTİN UYSAL

SAKARYA(ÖZEL)

CUMHURİYET Halk Partisi Sakarya İl Gençlik Kolları tarafından düzenlenen "Terör odakları ve demokratik mücadele" konulu konferansta bir konuşma yapan CHP Sakarya Millitvekili ve CHP Genel Yönetim Kurulu Üyesi Hayrettin Uysal, CHP'nin cepheciliğe karşı olduğunu söyledi.

Uysal, "Sağ cephenin karşısında bir sol cephe kurmak iç savaşı hızlandıracak bir unsur olacaktır. Bu nedenle CHP cepheciliğe karşıdır" dedi. Konferansa ayrıca CHP Gençlik Kolları Genel Başkanı Hasan Belovacıklı, CHP Sakarya Senatörü ve eski İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş ile Cumhuriyet gazetesi yazarlarından Uğur Mumcu da katıldılar. Toplantıda konuşan Cumhuriyet gazetesi yazarlarından Uğur Mumcu ise "CHP Demirel'le değil DİSK'le birleşmelidir. DİSK ihmal edilerek faşizmle mücadele edilemez" dedi.

İGD'Lİ ZORBALAR TİKP SAKARYA İL YÖNETİCİSİ SUAT SARIKAYA'YI TABANCAYLA YARALADILAR

CHP'nin düzenlediği "Terör odakları ve demokratik mücadele" konulu konferansa katılan TİKP Sakarya İl Yönetim Kurulu üyeleri Suat Sarıkaya, Battal Kahraman ve Şerafettin Memiş toplantının dağıldığı sırada İGD'lilerin saldırısına uğradılar. Başını İGD'li Hayri Çifter'in çektiği bir grup saldırgan önce sözlü olarak TİKP İl yöneticilerine sataştı. Daha sonra bir grup İGD'liyle birlikte parti binasının önüne kadar takip ettiler.

Binanın girişinde devrimcilere saldıran İGD'li zorbalar devrimcilerin kararlı direnişiyle karşılaşınca tabancayla ateş ettiler. Ancak bir el ateş edebilen İGD'li zorbalar TİKP İl yöneticisi Suat Sarıkaya'yı sol ayağından vurdular. Daha sonra kaçarak olay yerinden uzaklaştılar Suat Sarıkaya ayakta tedavi edildi. İGD'li saldırganlardan yakalanan olmadığı, ancak arandıkları öğrenildi. İGD'li saldırganların CHP toplantısında görevli kartı taşıdıkları da açıklandı.

Yem Sanayi T.A.Ş. Genel Müdürlüğünde MHP'liler huzursuzluk yaratıyor

ANKARA (ÖZEL)

YEM Sanayi Genel Müdürlüğünde AP hükümetinin yöneticiler seviyesindeki yeni atamaları ile birlikte tüm çalışanlarda huzursuzluk başladı. Genel Müdürlükte çalışan bazı MHP'lilerin gizli "oba" kurdukları ve Yem Sanayi Genel Müdür Yardımcısı Cevdet Zırhlı tarafından korundukları söyleniyor.

Genel Müdürlük ve ona bağlı 24 Yem Fabrikasında, yeni değişikliklerin yapılacağı MHP yanlısı olarak tanınan kişilerin iş başına getirileceği söylentilerinin, tüm memur ve işçilerde tedirginlik yarattığı bildiriliyor. İş yerlerinde "Kürt müsün, Alevi misin" gibi sorular sorulması, yeni kıyım listelerinin hazırlandığının göstergesi olarak değerlendiriliyor. Yönetim Kurulu üyelerinden Halil Dere, Nevzat Köse, Genel Müdür Yardımcısı Ülkü Salim Öz'ün görevden alınmalarının esas nedeninin partizanca tayin ve kadro alımlarına karşı çıkmaları olduğu söyleniyor.

Ankara Yem Fabrikasında çalışan Zeynel Tektaş, Mehmet Adsız Elazığ'a sürülürken ve CHP döneminde müdür olan Hayrettin Kullep görevinden alınırken, MHP'li olduğu bilinen, Van'da görevli bulunduğu sırada çeşitli olaylara adı karıştığı söylenen Tatvan Yem Fabrikası Müdürü Vefa Çavuşoğlu, Genel Müdür Yardımcısı Cevdet Zırhlı tarafından tekrar Van'a müdür yapılmak istenmesinin çalışanları son derece tedirgin ettiği, tüm işyerlerinde sürdürülen bu partizanlığın verimli çalışmayı önemli ölçüde etkilediği ileri sürülüyor.

Yem Sanayisinde çalışanlardan bir grup, Mem-Der üyesi memurların 250 lira olarak belirlenen yan ödemelerin 150 lirasını Maliye Bakanlığına protesto amacı ile göndermelerini olumlu karşıladıklarını belirttiler. Ayrıca Genel Müdür Yardımcısı Cevdet Zırhlı'nın himayesi altındaki MHP'lilerce ölümle tehdit edildiklerini, özellikle Genel Müdürlük ve Merkez Atölyede güvenlik önlemlerinin arttırılmasını ve Cevdet Zırhlı'nın görevinden alınmasının, iş yerlerinde huzurlu bir çalışma ortamının yaratılması açısından gerekli olduğunu vurguladılar.

Komandolar Refahiye'de yurttaşlardan zorla haraç topluyor

REFAHİYE(ÖZEL)

ERZİNCAN'ın Refahiye ilçesinde ve ilçeye bağlı köylerde Alevi-Sünni çatışmasının zeminini yaratmak isteyen MHP'li komandolar halk arasında bölücülük faaliyetlerine hız verdiler.

AP azınlık hükümetinin iktidara gelmesiyle birlikte MHP'liler yan kuruluşları yoluyla köy öğretmenlerinden haraç toplamaya başladılar. Aybaşında ilçeye maaş almaya gelen köy öğretmenlerinin yolları MHP'li komandolar tarafından kesilerek "Sen bu ay 1000, sen de bu ay 1500 lira vereceksin" diye tehdit edilmektedirler. Ayrıca perşembe günleri haftalık alış veriş için ilçeye inen Alevi ve diğer kesimlerden insanlara zorla dergi satıyorlar. Almayan yurttaşları şehrin meydanında sıra dayağına çekiyorlar. Özellikle Alevi yurttaşlar ilçede rahat gezemiyor. Bu saldırgan grubun başını Hakolu Köyünden öğretmen Nurettin çekmektedir. Bir süre önce de geceleyin maskeli ve silahlı grup ilçede Veysel İhtiyar'a ait kahveye baskın düzenleyerek kahvede bulunan televizyona el koymuşlardır. İlçe halkı bu saldırgan grubu koruyan Re-

(Devamı sa. 6, sü. 2'de)

Kuyumcular: «Altın piyasası komada»

İSTANBUL (GHA)

PARANIN satın alma gücünün her geçen gün biraz daha azalmasına karşılık altın fiyatlarının hızla yükselmesi sonucu, vatandaşlar artık eskisi gibi altın ziynet eşyası alamaz oldu. Kuyumcular halkın büyük çoğunluğunun şimdi altınları sadece vitrinde seyrettiğini, bu yüzden İstanbul'daki 5 bin kuyumcunun iflasın eşiğine geldiğini belirtiyorlar. Altın piyasasının "koma"da olduğunu söyleyen kuyumcular, bu yüzden son 2 ay zarfında 500 kuyumcu atölyesinin kapandığını ileri sürüyorlar.

Kuyumcular, 1976 yılına kadar verimli ve kazançlı bir dönem yaşadıklarını belirtiyor, "1976'da altın piyasası altın çağını yaşadı" diyorlar. Ardarda yapılan devalüasyonlar ve önü alınmayan enflasyon dolayısıyla vatandaşların satın alma gücünün çok azaldığını kaydeden kuyumcular, bunun sonucu olarak altın satışlarının yok denecek hale geldiğini söylüyorlar. Kuyumcular, bu durumun da altın işleyen atölyelerin teker teker kapanmasına yol açtığını kaydederek "Son 2 ay zarfında 500 kuyumcu atölyesi kapandı" diyorlar.

İstanbul Kuyumcular Derneği Başkanı Necati Elidüzgün, bir süsleme sanatı olan kuyumculuk mesleğinin artık eskiden olduğu gibi cazip olmaktan çıktığını, bazı kişilerin enflasyon karşısında parasının değerini korumak amacıyla altın stokladığını, bunun kuyumculuk sanatıyla bir ilişkisi bulunmadığını belirtiyorlar ve "1970 yılından sonra dünyada petrol sorunu ortaya çıktı. Üreticilerin, petrole o güne kadar görülmeyen oranlarda zam yapması üzerine Batılılar da altın fiyatını yükselterek aradaki farkı kapatmak istediler. Vatandaşlar sürekli devalüasyonlar yüzünden alım gücü değer kaybeden paraya karşılık değer kazanan altınlarını ellerinden çıkarmaya başladı. Altın değer kazanmaya, çalışanların alım gücü düşmeye devam edince de halk sattığı altının yerine yenisini alamadı" diyor.

(Devamı sa. 6, sü. 1'de)

200 Salvadorlu Kosta Rika'ya iltica etti

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İKİ haftadır El Salvador'daki Kosta Rika Büyükelçiliğini işgal etmekte olan 200 Salvadorluya Kosta Rika'ya gitme izni verildi. Çoğunluğunu köylülerin oluşturduğu Salvadorlular siyasi mülteci olarak Kosta Rika'nın başkenti San Jose'ye vardılar. Aralarında çok sayıda kadın ve çocuk bulunan mültecilerin varışlarında bitkin durumda oldukları görüldü.

Köylüler San Jose'ye varışlarında verdikleri demeçte, El Salvador birliklerinin gerilla avı gerekçesiyle yaptıkları zulüm ve baskıları protesto için işgali gerçekleştirdiklerini belirttiler.

Bundan 17 gün önce 100 kadar Salvadorlu köylü Kosta Rika Büyükelçiliğini işgal etmiş, daha sonra güvenlik çemberini yaran 100 kişi daha bunlara eklenmişti.

Herkes İsrail'in işgal ettiği topraklardan çekilmesini istiyor

Waldheim, bağımsız Filistin devleti kurulması çağrısı yaptı!

● Arap Birliği BM Daimi Temsilcisi Clovis Maksud da, Waldheim'ın Arapları açıkça destekler nitelikteki çağrısını takdir ettiklerini söyledi

BM, NEW YORK (REU/AA)

BİRLEŞMİŞ Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'in bağımsız bir Filistin devleti kurulması için çağrıda bulunduğu bildirildi.

Waldheim bu açıklamasını, Arap Birliğinin Birleşmiş Milletlerde verdiği öğle yemeği sırasında yaptı. Arap Birliği BM Daimi Temsilcisi Clovis Maksud da, Waldheim'ın Arapları açıkça destekler nitelikteki çağrısını takdir ettiklerini, bu çağrının tüm BM üyelerine dağıtılması için yazılı bir metni rica ettiklerini söyledi.

Waldheim açıklamasında barış görüşmelerinde Filistin Kurtuluş Örgütü'nün de temsil edilmesi gerektiğini, böylece Filistinlilerin kendi kaderlerini tayin etme haklarının yerine getirileceğini de belirtti.

Geçtiğimiz cuma günü Filistin sorunu üzerine başlayan BM Genel Kurulu olağanüstü toplantısında, Filistinlilerin isteklerini destekler bir karar alınacağı sanılıyor. Müslüman ve Doğu Bloku ülkelerinin Genel Kurula sunduğu karar tasarısında, İsrail'in 1967'de işgal ettiği topraklardan 15 Kasım 1980 tarihine kadar şartsız olarak geri çekilmesi ve Batı Şeria ve Gazze'de bir bağımsız Filistin devleti kurulması öngörülüyordu. Bu tasarıya ABD, İsrail Avustralya, İzlanda ve Kanada'nın karşı çıkacağı, Batı Avrupa ülkelerinin tarafsız kalacağı ve yüze yakın ülkenin de destek sağlayacağı tahmin ediliyor.

Öte yandan İran'ın BM Temsilcisi Ali Sahi Ardahani, İsrail'i destekleyen ülkelere ülkesinin ekonomik yaptırımlar uygulayacağını duyurdu.

Ardahani, BM Genel Kurulu olağanüstü toplantısında yaptığı konuşmada, İsrail'in dostlarına petrol satışını durduracaklarını, bu ülkelerdeki mali varlıklarını geri çekeceklerini ve bu ülkelerle siyasi ilişkilerini keseceklerini açıkladı.

Günaydın Politika Milliyet Tercüman Hürriyet Son Havadis Hergün Cumhuriyet **BASINDAN SEÇMELER**

Milliyet Çetin Altan: "Osmanlıdan kalma şeyler"

Çetin Altan dünkü yazısında "Üç dört yüz kişiyi sallandırmadıkça hiç bir şey düzelmez" mantığını eleştirerek bunun Osmanlıdan kalma bir anlayış olduğunu belirtiyor. Altan Şöyle diyor: "Osmanlı yönetimi yüzyıllar boyu 'tebaanın kafasına' devlet yönetiminin idam demek olduğunu' iyice yerleştirmişti."

Haklı kitle gösterilerinin bile, bu gösteriden o an için zarar görenlerde "şiddet bastırma" isteğini yarattığını söyleyen Çetin Altan daha sonra araba lastiği yakarak trafik kesme cinsinden eylemlerin her sınıftan insan tarafından nefretle karşılandığını hatırlatıyor ve şöyle diyor: "Dış dünyadaki uzun deneylerden geçmiş savaşımcı örgütler, genel siyasal grev uygulamalarında dahi, sokağı karşılarına almamak için büyük özen gösterirler" "Sokağın ağırlığını hesaba katmama koşullanması da yine Osmanlıdan kalmadır. İlericisi de tutucusu da aklına geleni yurt yararına yaptığını sanırken, sokağın ağırlığını unutmakta ve durmadan karşısına almaktadır. Ve sokak yine Osmanlı saplantısı içinde Rıfai derhagında zikreder gibi idam, idam idam deyip durmaktadır.

"Oysa ne idam Türkiye'nin sorunlarını çözmek için tek formül, ne de şu ya da bu yönde eylemcilik yaparken sokağı kendine düşman etmek yarar sağlayacak bir taktirtir.

"Uzaktan bakıldığında ise, bütün bu çalkantılar, Osman-

(Devamı sa.6, sü.7'de)

Manisa CHP İl Yönetimi görevden alındı

MANİSA (AA)

CHP Manisa İl Yönetimi Genel Merkezce görevden alınarak yerine Genel Merkez yanlısı yeni bir yönetim atandı.

Görevden alınan Manisa CHP İl Başkanı Erdoğan Yetinç konu ile ilgili yaptığı açıklamada, "Genel Merkezin emri ile ben ve arkadaşlarım hiç bir gerekçe gösterilmeden görevden alındık. Merkezin tarafgir tutumunu doğru bulmadım. Fesih kararı, partimizin il ve ilçe içinde güçlenmesine önemli ölçüde zarar verecektir. Görevimizden alınmamızın nedenlerini araştırdıktan sonra basına daha geniş açıklamada bulunacağım" dedi.

Manisa CHP İl Örgütü Başkanlığına Kemal Tuncer, Merkez İlçe Başkanlığına da Oktay Hasdıçı getirildiler.

MHP, oruç tutmuyor diye Amasya'da halka baskı yapıyor

AMASYA (ÖZEL)

Amasya'da Ramazanı bahane eden MHP'liler açık tutulan bakkal ve lokantaları tehdit ediyorlar. Dükkanların gündüzleri kapatılmasını istiyorlar. Bu arada yolda sigara içen yurttaşlar MHP'liler tarafından dövülüyor. Yolda sigara içen iki yurttaş bir grup MHP'li tarafından hastanelik edilene kadar dövüldü.

Bu arada güvenlik kuvvetleri de, MHP'li olmayan yurttaşlar üzerinde baskı kuruyor, panzerler mahalle aralarında evlerin ekili bahçelerine girerek mahsule zarar veriyor.

Vize zorunluluğu kararı tartışılırken

SON BİR AY İÇİNDE ALMANYA'YA SİYASİ İLTİCA İÇİN 15 BİN YURTTAŞIMIZ BAŞVURDU

ANKARA (AA)

FEDERAL Almanya'nın siyasi ilticalarını önlemek için aldığı vize zorunluluğu kararı tartışılırken, son bir ay içinde Türkiyeli 15 bin yurttaşın siyasi iltica için Alman makamlarına başvurduğu öğrenildi.

Alman yetkilileri, son bir ay içindi 15 bin Türk'ün siyasi iltica talabinde bulunduğunu söylerken, bunun mahkemelerde tıkanıklıklara yol açtığını da kaydettiler.

Bu arada, Federal Almanya'nın Ankara Büyükelçiliği yetkilileri 5 Ekimden itibaren Almanya'ya gitmek isteyen Türklerin konsolosluklara başvurarak vize almaları gerektiğini de belirttiler.

Sigaradan sonra ampul de işportada karaborsa olarak satılmaya başlandı...

İSTANBUL (GHA)

İŞPORTACILIĞIN bilinen çeşitlerine bir yenisi daha eklendi. Uzun zamandan bu yana bayii ve bakkallarda bulunmazken karaborsada bol miktarda satılan yerli sigaradan sonra, imal edildiği fabrikalarda dahi bulunmayan ampul de işportada karaborsa olarak 80-100 lira arasında satılmaya başlandı.

Bir süre önce piyasada ampul bulunmaz olmuş ve bunun üzerine bazı kişiler açıkta buldukları ampulleri çalarak el altından satmaya başlamışlardı. Bazı evlerde, bir tek ampul, hem oturma hem de yatak odalarında sürekli olarak değiştirilerek kullanılır olmuştu evler ise karanlıkta kalmıştı.

Fransa hükümeti, Sovyet yanlısı bir yayıncıyı sınır dışı etti

DIŞ HABERLER SERVİSİ

FRANSA hükümeti ilk çıktığında Üçüncü Dünyacı bir çizgi izleyen, daha sonra Sovyetlerin etkisi altına giren "Afrique-Asie" dergisinin Genel Yönetmeni Simon Malley'in çalışma iznini uzatmadı. Fransız hükümeti konuyla ilgili resmi bir açıklama yapmıyor.

Malley'in Fransa'da kalmasını sağlamak amacıyla kurulan bir komitenin yaptığı açıklamaya göre kararın alınmasında Fas Kralı Hasan'ın önemli bir rolü oldu. "Afrique-Asie" dergisi Batı Sahra'daki Polisario örgütünü destekleyen bir yayın siyaseti izliyordu. Dergi, Sovyetlerin Afganistan'ı işgalini ve Kübalı paralı askerlerin Afrika'daki faaliyetlerini açıkça desteklemişti.

Mısır doğumlu olan Malley, halen Amerikan vatandaşı olarak gözükmektedir.

Halkın Kurtuluşçuları Ankara'da gene devrimcilere saldırdı

ANKARA (ÖZEL)

HALKIN Kurtuluşçuları Ankara'nın Ferudun Çelik Mahallesinde önceki gün TİKP yöneticilerine ve halka saldırarak ateş açtılar. Alevi ve Sünni halkın birlikte yaşadığı mahallelerden biri olan ve sürekli tahriklere sahne olan Feridun Çelik Mahallesine giden TİKP yöneticileri halkla konuşarak, sorunlarına çözüm aramak istediler.

(Devamı sa. 6, sü. 1'de)

Koraltan, Ankara Kültür Müdürünü sürüp yerine bir MHP'li atadı

ANKARA(ÖZEL)

KÜLTÜR Bakanlığı, Ankara Kültür Müdürü Halil Gündoğdu'yu görevinden alarak İzmir'e sürdü. Emekliye ayrılmasına altı ay gibi bir zaman kala sürgüne gönderilen Halil Gündoğdunun yerine MHP'li olarak bilinen Celal Şahin getirildi.

Kültür Bakanı Müsteşarı Emin Bilgiç tarafından hazırlanan özel bir kararname ile Ankara Kültür Müdürlüğü görevine getirilen Celal Şahin öğrencilik yıllarında bir takım suçlardan tutuklanmış ve 12 Mart döneminde serbest bırakılmıştı. 1 MC döneminde yurt dışında görevlendirilen Şahin çeşitli Kültür ataşelik görevlerinde de bulundu.

Ankara Valiliğinin muhalefetine rağmen Celal Şahin Ankara Kültür Müdürlüğüne getirildi ve Halil Gündoğdu'nun İzmir'e sürgün kararnamesini de Kültür Bakanı Müsteşarı Emin Bilgiç'in hazırladığı öğrenildi.

örse çekiç

Gülay Göktürk

Babıali Emekçilerinin Zaferi

Geçtiğimiz hafta Cağaloğlu'nda önemli bir olay yaşandı.

Basının çilekeş emekçileri, Hürriyet'in, Milliyet'in, Tercüman'ın, Cumhuriyet'in mürettiphanelerinde, pikaj-montaj servislerinde, karanlık odalarında yıllardır içlerinde biriktirdikleri öfkeyi ve hıncı, dün Basın Sarayında büyük bir coşkuya ve dinamizme dönüştürdüler. Türkiye Gazeteciler Sendikası İstanbul Şube Kongresinde 8 yıldır yönetimi elinde tutan yıpranmış yönetim yıkıldı. Tabandan yükselen muhalefetin oluşturduğu devrimci yurtsever bir liste yönetime geldi.

TGS'nin hiç bir kongresinde böylesi bir coşku, böylesi bir heyecan ve aynı zamanda böyle olgun bir hava görülmemişti.

Hayat grevinde ihanete uğramış, işten atılmış, Taşeronluğun darbesini yemiş, sendikasından kovulmuş delegeler ardarda kürsüye geliyor ve hepsi de birbirinden acılı, birbirinden öfkeli, hesap soruyordu:

" – İşten atıldığımızda neredeydin?"

"–....'daki tasfiye sözleşmesini neden imzaladın?"

" – Şimdiye kadar neden temsilci atamadın?"

Babıali emekçileri, artık hiç bir meselelerini çözemeyen, giderek bir ayakbağı haline gelen, düzenle iç içe geçmiş bu yönetimi istemiyordu. İşçi tabanı, dinamik, mücadeleci, sorunlarına sahip çıkan devrimci bir yönetim arayışı içinde Basın Sarayına dolmuştu. Ve daha kongrenin açılışı ile birlikte istediğini almaya kararlı olduğunu ortaya koydu. İşçi sınıfımızın en bilinçli, en mücadeleci kesimlerinden birini oluşturan, sınıfın mücadele tarihinde hep önde giden basın emekçileri, TGS İstanbul Şube Kongresinde tarihi geçmişlerine layık yeni bir mücadele örneği verdiler.

***

TGS İstanbul Şubesini 8 yıldır elinde tutan yönetim, Türkiye'de artık nesli tükenmekte olan bir sendikacılık türünün tipik bir örneği idi. Sendikacılığı kârlı bir ekmek kapısı sayan, oturduğu koltuğu kaybetmemek için işverenle işbirliği, toplusözleşme satışı dahil her yolu mübah gören bir sendikacılık anlayışı... Türk-İş'te uzunca bir dönem etkinlik kuran bu tür sendikacıların artık yavaş yavaş yerlerini kaybettiklerini, bütün sendikalarda güçlü bir yenilik isteğinin yükseldiğini görüyoruz. Eski tip sendikaağalığı miyadını doldurur ve koltuklar birer birer devrilirken, bazı yerlerde yeni tip revizyonist sendika ağaları türüyor, bazı yerlerde de devrimci, ilerici yönetimler işbaşına geliyor. İşte, cuma günü TGS İstanbul Şube Kongresinde olan da buydu. Tabandan yükselen güçlü tepkinin, doğru, devrimci bir önderlik altında artık ayakbağı haline gelmiş bir yönetimi devirmesi, ihtiyaç duyduğu, genç, dinamik, devrimci bir yönetim yaratması olayıydı.

Muhalefetin bu güçlü birliği, nereden geliyordu?

Çünkü muhalefet gerçekten sağlam bir demokrasi temelinde oluşturulmuştu.

Muhalefet daha en başından hiç kimseyi fikirlerinden dolayı suçlamamış, dışlamamış, en geniş fikir özgürlüğünü sağlamak için sürekli gayret sarfetmişti.

Muhalefet tabanın gerçek temsilcilerini, doğal işçi önderlerini kucaklamayı kendisine başlıca ilke edinmişti.

Muhalefet listesi, birçok kongrede olduğu gibi, masa başı pazarlıklarla, "fraksiyonlararası" görüşmelerle değil, işyerlerinde özgürce yapılan seçimlerle oluşturulmuş, bu yüzden de her işyerinden, her görüşten işçilerin desteğini almıştı. TGS Kongresinde, revizyonizmin bulaştığı kongrelerde görülen taşlı, sopalı kavgalardan, küfürlü sataşmalardan eser yoktu. Kitlenin ezici üstünlüğü, zorbalığı kovalamış, yerini ağırbaşlılığa ve olgunluğa bırakmıştı.

TGS Kongresi, sağlam bir birlik ve demokrasi anlayışının zaferi oldu.

Teksif yöneticileri ve işçiler düzenledikleri basın toplantısında

Tarsus'ta Berdan Fabrikası işçileri ortak açıklama yaptı:

"İşçiler birbirine düşürülemez"

TARSUS (ÖZEL)

Bir süre önce Tarsus'taki Berdan, Paktaş II ve Yidaş Fabrikası işçileri arasında çatışma çıkması üzerine bu fabrikanın işçileri ortak bir basın toplantısı düzenleyerek, işçi sınıfının kendi içinde bölünmek ve birbirine düşürülmek istenmesini kınadılar ve "İşçiler birbirlerine düşman edilemez" dediler.

Tarsus Teksif yöneticilerinin ve Bedran II Fabrikası işçilerinin katıldığı toplantıda olay esnasında Adana plakalı bir otomobilin önce Berdan II, daha sonra da Paktaş Fabrikasına ateş açtığı belirtildi.

Teksif Sendikası Bölge Başkanı Cevdet İnandıoğlu olaylarda TKP ve ÜYD yanlılarının rol oynadığını söyledi. Toplantıya katılan bazı MHP yanlıları ise basının fotoğraf çekmesini önlemeye çalıştılar.

Berdan II işçilerinin açıklamasında "Ülkemizin içine girdiği anarşi girdabında halkımızın en çok ihtiyaç duyduğu şey bizim gibi bir araya gelmek ve demokrasiyi uygulamaktır" deniliyor.

---

dünya demir çelik üretimi ve gelişmeler... 2

TIKP BİLİM KURULU

BİR ÜLKENİN SANAYİLEŞMESİ, O ÜLKENİN DEMİR-ÇELİK ÜRETİMİNE BAĞLIDIR

Üçüncü Dünyanın demir-çelik üretimi

■ Günümüzde demir-çelik teknolojisini elinde tutan ülkeler başta ABD, Japonya, B.Almanya ve Ingiltere olmak üzere Birinci ve Ikinci Dünyanın gelişmiş ülkeleridir

BİR ülkenin sanayileşmesi temelde o ülkenin demir-çelik üretimine bağlıdır. Demir-çelik mamulleri sanayileşme sürecinin hızını ve yönünü doğrudan doğruya etkiler. Demir-çelik diğer birçok sektöre ve sanayi dalına nazaran sermaye yoğunluğu fazla olan bir sanayidir.

Demir cevherinden başlanarak çelik üretimi, birbirini tamamlayan 5 ayrı kademeyi içerir:

1- Hammadde üretimi,
2- Hammadde hazırlanması,
3- Demir üretimi
4- Çelik üretimi
5- Çeliğin son işlemi.

Yukarıdan da anlaşılacağı gibi bu hayati ürünün üretimi iki temel öğenin varlığına bağlıdır:

i) Hammaddenin varlığı

ii) Hammaddeyi gerekli biçimde işleyebilecek teknolojinin varlığı. Zira çelik; ne demir cevheri, kömür ve bazı alaşım elemanları olmaksızın, ne de bu maddeleri gereği şekilde kıracak, harmanlayacak, ergitecek, haddeleyecek ya da alaşımlayacak teknoloji olmaksızın ucuz ve ekonomik düzeyde üretilemez.

Bu iki öğeye, her ikisini de yakından etkileyen ve günümüzün en önemli sorunlarından birisi haline gelen bir üçüncüsünü de eklemek gerekir; enerji. Hatta denilebilir ki, yeterli ve ucuz enerji, çelik üretiminde hemen her üretim dalında olduğundan da fazla bir önkoşul haline gelmiştir. Demir-çelik sanayii dünya enerji tüketiminde en büyük payı olan sanayidir. Japonya'da yıllık toplam enerjinin % 20'sini diğer ülkelerde de -ülkenin sanayileşme düzeyine bağlı olarak- toplam enerjinin %8-16'sını tek başına çelik sanayii yutmaktadır. Nedeni de, bu sanayide işlemlerin % 75'inin ısı enerjisinden yararlanılarak gerçekleştirilmesidir. Maliyetlere bakıldığında da demir-çelik üretimi yapılan kuruluşlarda doğrudan enerji giderlerinin toplam maliyetin 1/3'ünü oluşturduğu görülür. Kısacası, yeterli ve ucuz enerji varlığı, demir-çelik üretiminde yadsınamaz.

DÜNYA DEMİR-ÇELİK ÜRETİMİNİN %19'U ÜÇÜNCÜ DÜNYA ÜLKELERİNİN

BUGÜN dünya üzerinde mevcut duruma göz attığımızda, demir-çelik üretimi ve öğeleri açısından şöylesine bir tablo ile karşılaşılmaktadır:

1978 yılı toplam çelik üretimi 690.127.000 tondur. Bunun 270.440.000 tonu yalnızca ABD ve SSCB tarafından, 234.589.000 tonu Batı Avrupa ve Japonya tarafından, geri kalanı da diğer dünya ülkeleri tarafından üretilmiştir. Yani, toplam dünya üretiminin % 39'u iki süper devlet, % 42'si 2. Dünya ülkeleri, % 19'u ise 3. Dünya ülkeleri tarafından gerçekleştirilmiştir.

Konuya bir başka açıdan baktığımızda üretimin %73'ünün Birinci ve İkinci Dünya % 19'unun da Üçüncü Dünya ülkeleri tarafından gerçekleştirildiği görülür.

Peki, üretim öğeleri açısından durum nasıldır?

Enerji son zamanların en güncel konularından bir tanesi. Bu sorunu tırnağının ucuna kadar hisseden ülkelerin başında Birinci ve İkinci Dünya ülkeleri geliyor. Üçüncü Dünya ise kendi enerji kaynaklarına sahip çıkma savaşı veriyor.

Demir-çelik sektöründe kullanılan birincil enerji kaynakları koklaşabilir taşkömürü, doğal gaz, elektrik enerjisi ve petroldür. Ulusal sınırları içerisinde bu kaynaklara sahip olan ülkeler ise öncelikle Asya, Afrika ve Amerika'nın gelişmekte olan ülkeleridir. Yani, ucuz enerji öncelikle Üçüncü Dünya ülkelerinin elinde bulunuyor. Birinci ve İkinci Dünya ülkeleri ise gereksinimlerini büyük oranda bu ülkelerden karşılamak zorunda.

■ Ucuz enerji kaynakları özellikle Üçüncü Dünya ülkelerinin elinde bulunuyor Demir-çelik sanayisi, dünya enerji tüketiminde en büyük payı olan sanayidir

Diğer taraftan, hammadde üretimi ile çelik üretimi birbirine taban tabana zıt bir görünüm arzetmekte. Yani 1978 verilerine göre; toplam dünya demir cevheri üretimi 857.500.000 ton dolayındadır. Bunun 319.600.000 tonu iki süper devlet (239.100.000 tonu SSCB üretimi), 54.700.000 tonu İkinci Dünya ve 483.200.000 tonu da Üçüncü Dünya ülkeleri tarafından üretilmiştir.

Yani, üretimin % 6'sı İkinci Dünya, % 37'si Birinci Dünya ve % 57'si de Üçüncü Dünya tarafından gerçekleştirilmiştir.

Durum bu kadarla da kalmamaktadır. Birinci ve İkinci Dünya ülkeleri içerisinde cevher ithal etmeyen tek ülke, özellikle Ural Dağları civarında geniş yataklara sahip olan Rusya'dır. Bunun dışında kalan Birinci ve tüm İkinci Dünya ülkeleri cevher ithalatçısı durumundadırlar.

Cevher ihraç eden ülkeler ise -cevherin tenörüne ve ihraç miktarına göre sıraladığımızda- başta Brezilya, Liberya, Avustralya, Moritanya, Güney Afrika, Venezüella olmak üzere Üçüncü Dünyanın gelişmekte olan ülkeleridir. Demir cevheri bu ülkeler tarafından çıkarılıp satılmakta, Birinci ve İkinci Dünya ülkeleri tarafından ise çeliğe dönüştürülmektedir.

Konumuz açısından önemli olan bir diğer öğe de teknolojidir. Demir-çelik üretimi tarih itibariyle eski ve başlangıcı eski Mısır Mezopotamya ve Anadolu medeniyetleri olmasına karşın, asıl gelişimini Batı Avrupa'da tamamlamış ve bugünkü üretim tarzına başta İngiltere olmak üzere Avrupa ülkelerinde 19. yy.'da kavuşmuştur.

Bu teknoloji gelişimini de bu ülkelerde tamamlamış, ABD ve Japonya'ya da buradan atlamış, bu ülkeler elinde de yeni gelişme olanakları bulmuştur. Doğu Bloku temelde Batıyı kopya etmiş, kendi gereksinimlerinin karşılanmasının ötesinde teknolojinin daha daha ileri düzeylerde geliştirilmesiyle pek ilgilenmemiştir. Dolayısıyla, günümüzde demir-çelik teknolojisini elinde tutan ülkeler başta ABD, Japonya, B. Almanya ve İngiltere olmak üzere Birinci ve İkinci Dünyanın gelişmiş ülkeleridir.

ÜÇÜNCÜ DÜNYANIN TUTUMU

TÜM bu koşullar altında Üçüncü Dünya ülkelerinin tutumları nedir? Demir-çelik sektörü konusundaki görüşleri nelerdir?

Üçüncü Dünya ülkeleri artık ulusal bağımsızlıklarının ekonomik bağımsızlıktan ayrı düşünülemeyeceğinin bilincindedirler. Ekonomik bağımsızlığın önkoşullarından birinin de kendi ulusal sanayilerini oluşturmak olduğunu bilmektedirler. Ulusal sanayinin bel kemiğini de demir-çelik sektörünün oluşturduğunu yadsımamaktadırlar. Hele yukarıda anlattığımız dünya koşullarında, una-şekere sahip bu ülkelerin helvadan yoksun olmaları, en azından bu olumsuzluğun farkında olmaları ve uyanışları yeni bir denge yaratmaktadır. Bu uyanış ilk meyvasını 1975 yılında vermiş ve Demir Cevheri İhracatçısı Ülkeler Birliği (APEF) kurulmuştur. 11 ülkenin (Cezayir, Avustralya, Brezilya, Şili, Hindistan, Moritanya, Peru, S. Leone, İsveç, Tunus ve Venezüella) üye olduğu bu birliğin, demir cevheri ihracatını düzenlemek denetlemek ve ihraç gelirlerini artırmak gibi amaçlarının yanı sıra, üye ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunmak için demir cevherinin, demir ve çelik gibi daha ileri aşamalara kadar işlenmesini sağlamak amacı da vardır.

Burada, dünya demir-çelik sektöründeki genel arz-talep dengesine de değinmek gerek.

Günümüzde, dünya demir-çelik sektöründe bir arz fazlası mevcuttur. Bu fazlalığın temelinde, dayanıklı tüketim mallarına olan talebin düşmesinin ve özellikle enerji bunalımının demir-çeliğin başlıca tüketicilerinden otomotiv sanayisini etkilemesinin yanı sıra, gerek İkinci ve gerekse Üçüncü Dünya ülkelerinde kurulan yeni entegre tesislerin devreye girmiş olması yatmaktadır. Yeni tesisler konusunda ağırlık Üçüncü Dünya ülkeleridir. İkinci Dünya ülkeleri içinde büyük kapasiteli yeni tesisleri devreye sokabilen tek ülke Fransa'dır. Kurulan yeni tesisler, eski tesislere nazaran daha ekonomik çalışmakta ve daha ucuz üretim yapabilmektedir. Uzun yıllardır bu sektörde üretim yapan Birinci ve İkinci Dünya ülkelerinin ellerindeki tesislerin çok yaşlı olması yeni koşullarda bunların modernizasyonunu gerektirmekte ve dünya genelinde ortalama kapasite kullanımı % 75 düzeyinde kalmaktadır. Birinci ve İkinci Dünya ülkelerinde bu oran daha düşüktür. Ancak, Üçüncü Dünyanın yüksek üretimi kapasite kullanım oranını dünya genelinde % 75'e çıkarmaktadır.

(DEVAM EDECEK)

Gazal işçileri bir yıllık grevden sonra işbaşına döndüler. Yapılan oylamada 90 işçi "Greve devam" derken, 200'ü de "tamam" dedi.

Türk Metal'den sonra Otomobil-İş de sözleşmeyi imzalayınca...

İŞÇİ SENDİKA

■ Otomobil-Iş'in yaptığı grev oylamalarında işçilerin çoğunluğu, grevin sona erdirilmesini istediler

MESS GREVİNİ SÜRDÜREN 16.500 MADEN-İŞ ÜYESİ KALDI

İŞÇİ SERVİSİ

Türk-Metal Sendikasından sonra Otomobil-İş'in de MESS ile sürdürdüğü sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanmasından sonra, halen MESS grevini 63 işyerinde sürdüren 16 bin 500 kadar Maden-İş üyesi kaldı.

GREVİ İŞÇİLER BİTİRDİ

Otomobil-İş Sendikası geçtiğimiz hafta MESS'in son önerilerini tabana götürdü ve işçinin oyuna sundu. Henüz greve çıkmayan, ancak sözleşme görüşmelerini yürüten 14 işyerinin temsilcileri bir toplantı yaptılar. Otopar, Esaş, Çelik Montaj, Elsel, Teknik Çelik Remas, Böhler Kaynak Elektrod, Kefsan, Kafçelik, Anadolu Döküm, Hisar Döküm Tekfen Omtaş ve Muratsal fabrikaları temsilcilerinin katıldığı bu toplantıda MESS'in son önerileri görüşüldü. Temsilcilerden greve çıkılması yönünde bir talep gelmemesi ve şartların genel olarak kabul edilmesi, tabandaki işçilerin de bu dönemde greve çıkmama eğiliminin ağır bastığını gösteriyordu. Nitekim bu eğilim grevde olan işyerlerinde yapılan oylamalarda daha belirgin bir şekilde ortaya çıktı.

OYLAMALAR

MESS'in 14 işyerinin temsilcileri tarafından kabul edilen önerileri daha sonra grevdeki fabrikalara götürüldü. Otomobil-İş Genel Başkanı Aydın Özeren Gazal, MTE ve Akkardan'a giderek işçilere MESS'in önerilerini açıkladı ve şartlar kabul edilmezse greve devam edileceğini belirtti.

Oylama için işçilere beyaz ve kırmızı kartlar dağıtıldı. Şartların kabulü beyaz, red ise kırmızı oylarla belirtilecekti.

Gazal'daki oylamada işçilerin 90 kadarı greve devam edilmesini isterken, 200'e yakını grevin sona erdirilmesinden yana oy kullandı. Makina Takım'da da işçiler büyük bir çoğunlukla grevin sona ermesini istediler. Akkardan'daki oylamada ise 54/44 greve devam kararı alındı. Ancak diğer fabrikalarda grevin bitirilmesi eğilimi ağır bastığı ve sözleşme grup sözleşmesi karakterinde olduğu için sendika yönetimince grevin sona erdirilmesi kararı alındı.

SÖZLEŞMENİN ŞARTLARI

Otomobil-İş'in 18 işyerini ve 4 bin 500 işçiyi kapsayan sözleşmesi, Türk-Metal'in 26 işyerinde 10 bin işçi adına imzaladığı grup sözleşmesinden az farklı bir şekilde sonuçlandı. Türk Metal birinci yıl (15 + yüzde 55), ikinci yıl (yüzde 40 + 12 TL) zam almıştı. Otomobil-İş'in sözleşmesinde ise bu miktar (18 TL + yüzde 50) ikinci yıl için (Yüzde 40 + 10 TL) olarak belirlendi. Otomobil İş'in ikinci yıldaki sözleşmesi 10 aylık bir süreyi kapsadığı için her ay başında 1 TL zam veriliyor ve ikinci yıl zammı bu nedenle 10 TL oluyordu.

İkramiye, yan ödemeler ve diğer sosyal haklar konusunda ise MESS başından beri katı bir tutum izliyor ve sendikalara bu konuda farklı haklar vermekten dikkatle kaçınıyordu. Bunun sonucu ikramiye sayısı büyük iş yerlerinde 6, orta işletmelerde 5 ve küçük işyerlerinde 3,5 olarak belirleniyor, yan ödemeler ise 39 ile 42 bin arasında değişiyordu. Doğum izni 4 gün 5 bin TL, ölüm 5 gün 5 bin TL, Evlenme 10 gün 8 bin TL ve işçinin ölümü halinde 20 bin TL yardım da sözleşmede yer alan maddeler arasındaydı.

Bu arada Kefsen'de ilginç bir durum ortaya çıktı ve Kefsen işvereni imzalanan sözleşmeyi yüksek bularak MESS'ten istifa etmeye kalktı, ancak sözleşme imzalandığı ve kapsam içine girdiği için çekilemedi, daha sonra da şartları kabule ikna edildi.

MADEN-İŞ'İN GREVİ SÜRÜYOR

Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler'in geçtiğimiz hafta öldürülmesinin Maden-İş grevlerini ne yönde etkileyeceği konusu tartışılırken, MESS grevi de soru işaretleri ile dolu bir döneme giriyor.

Maden-İş'in diğer iki büyük sendikanın sözleşmeyi imzalamasından sonra grevi ne tarzda sürdüreceği ise henüz bilinmiyor.

ŞEREF BORA

■ "Asfalt Şefi Nejat Şarkaya ise işçilere 16 saat çalışmak zorunda olduklarını söyleyerek baskı yapıyor."

■ Kadın işçiyi tek bir bayanın dahi çalışmadığı komandoların işgalindeki Bergama Şantiyesine sürdüler.

■ Müdür Muavini Suat Erbil, makam şoförüne "Bana eğlenmek için kadın bulamazsan kendi karını getir" dedi.

YSE-İŞ SENDİKASI İZMİR ŞUBE BAŞKANI ŞEREF BORA:

«MHP'li Müdür Kaya Serdaroğlu, 3. Bölgeyi Tariş'e benzetmek istiyor»

İZMİR (ÖZEL)

YSE 3. Bölgede Türk-İş'e bağlı YSE-İş Sendikası Şube Başkanı Şeref Bora sendikalarının kapısının kırılması ve boşaltılması üzerine mahkemeye başvurduklarını açıkladı.

MİSK'e bağlı Köy YSE-İş'in yetkisi olmadığı halde faaliyette olduğunu belirten Bora, "Bakan Karayiğit'in geleceği gün sendikamıza ait oda, Gaziemir'de görevli faşist komiser ve polis tarafından boşaltıldı" dedi.

Şube Başkanı, odanın boşaltılması için çağrılan polisin kendisine ve Müdür Muavini Nusret Uyar'a yapılan şeyin yasadışı olduğunu anlatmak isteyen işçileri silah dayayarak tehdit ettiğini "Ben işveren ne derse onu yaparım. İşvereni tahrik etmeyin, tek bir hareket yapmaya kalkmayın" sözleriyle işçileri konuşturmadığını da sözlerine ekledi.

Bundan önce de odanın kapatılması için polis çağrıldığını ancak polisin "Yetkili sendikadır, odasını kapatamayız" şeklinde tutanak tutarak gittiğini söyleyen Şeref Bora, "Bölgede 79 işyerinde yetkili olduğumuzu belirten 16 Haziran 1980 tarihli Kütahya İş Mahkemesinin ihtiyati tedbir kararı olmasına rağmen MİSK'i güçlendirmek için yasaları çiğniyorlar ve baskılar devam ediyor" dedi.

3. Bölge yetkililerinin üyelerini sendikadan zorla istifa ettirmeye çalıştıklarına dikkat çeken Bora şunları söyledi:

"Bir kadın üyemizi pozisyonu olmadığı halde bir tek kadının bile bulunmadığı, komandoların bellerinde silahla dolaştığı Bergama Şantiyesine sürdüler. Üyemiz gidemeyeceği için istifa etti.

"Asfalt Şefi Nejat Şarkaya ise işçilere 16 saat çalışmak zorunda olduklarını söyleyerek baskı yapıyor.

"MİSK'e bağlı Köy YSE—İş Başkanı Ömer Tunaoğlu usulsüz olarak işçi alma sınavlarına giriyor 'İmanın şartı kaç? Başbuğumuz kimdir' şeklinde sorular soruyor.

"1 günlük mevsimlik işçi, 6 yıldan beri kadro bekleyenler varken MHP'den kart getirdiği için kadroya alınıyor. Bölgeyi Tariş'e benzetmek isteyenler, artık işleri iyice çığırından çıkardılar. Makam şoförlüğü yapan bir arkadaşımızdan kadın bulmasını isteyen Müdür Muavini Suat Erbil, bulamazsa kendi karısını getirmesini istemiş.

"Bu olay Selendi Kaymakamı ve iş takibine gelen müteahhitlerin gözü önünde olmuş. Üstünü kapatmaya uğraşıyorlar. Faşistlerin dilinde namus, ahlak gibi yüce kavramların yalnızca propaganda malzemesi olduğunu herkes öğrendi."

Şeref Bora kendisinin de iş akti askıda bir profesyonel sendikacı olduğu halde iş aktinin usulsüz olarak feshedildiğini, ancak mücadelenin demokratik yollardan sonuna kadar süreceğini söyledi ve "İşçilerin hür iradesine zincir vurulamaz" dedi.

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Karar dediğin

Cumartesi-pazar dışında bile her gün televizyondan 8-10 saat olimpiyat seyrettirildiğini görenler haklı olarak sormazlar mı:

Biz bu olimpiyatları boykot ediyor muyuz, etmiyor muyuz?

Sözümona kararımız var.

Bu nasıl bir karar ki boykot ettiğin şeyin televizyondan sabah akşam reklamını yapıyorsun?

Bir devletin aldığı kararın bir ciddiyeti, bir ağırlığı, bir inandırıcılığı olması gerekir.

Olimpiyatın boykotu, Sovyetlerin Afganistan'ı işgalini ve saldırganlığını protesto anlamında bir karardır.

Olimpiyat barışın uluslararası dostluğun bir simgesi olduğu için, böyle bir yarışmanın Moskova'da yapılması tepkiyle karşılandı. Bu şartlar altında Moskova'ya gitmek, Sovyet saldırganlığını tasvip etmek, benimsemek anlamına gelirdi.

Zaten Sovyetler de bu amaçla kullandılar olimpiyatı. Bir barış taarruzu, saldırganlığını gizleyecek bir maske, bir kuzu postu olarak.

Şimdi biz aldığımız kararla sözümona bu numarayı yutmuyoruz. Ama televizyondan halka yutturuyoruz.

Devlet olarak gitmiyoruz ama, TRT olarak gidiyoruz.!

Sporcularımız gitmiyor ama, Suat Erler adında bir idarecimiz Moskova'da törenlere katılıp madalya dağıtıyor!

Daha yılbaşında henüz Türkiye katılıp katılmama konusunda bir karar almamışken TV'de boykotu eleştiren bir program yayınlanmıştı. Hem bu eleştiri Rusların milyonlar dökerek yaptığı tesislerin hesabını kimin vereceğini soracak kadar kraldan çok kralcılar tarafından hazırlanmıştı. O zaman bu programı eleştirdiğimizde araştırılacağı, gerekirse soruşturma açılacağı söylenmişti.

Ne soruşturması? Aradan zaman geçti, Türkiye boykot kararı aldı. Temmuz ayı geldi. Bir de baktık TRT yüklenmiş kameraları Moskova'ya gidiyor.

Bu durumda insanın aklına ister istemez bazı sorular takılıyor.

Acaba TRT hükümetin bu kararına karşı boykot kırıcılığı mı yapıyor?

Yoksa hükümet Rusya'ya 'Sen karar aldığıma bakma, karar dediğin kağıt üstünde olur. Bak TRT gönderip reklamını yapıyorum' demek mi istiyor?

* * *

Aslında bütün bu olumsuzluklar yanında TV'nin Olimpiyatı yayınlamasının belirli bir yararı da oluyor.

Halk "körler sağırlar birbirini ağırlar" cinsinden, madalyaların Brejnev tarafından paylaştırılıp ikram edildiği bir oyun seyrediyor.

Şampiyonu önceden belli edilmiş yarışmalarda Sovyetlerin yaptığı sahtekarlıkları, hileleri görüyor.

Jimnastikçi Nadia Comaneci'ye hakemlerin yaptığı azizliğe karşı Romen basınının "Madalyamızı çaldılar" diye ayaklandığını duyuyor. Avustralyalı üç adım atlamacı bayanın şampiyonluğunun nasıl bir üç kağıtçılıkla geçersiz sayıldığını öğreniyor.

* * *

—Yapma Yurdakul, yine spora siyaset karıştırıyorsun!

—Spora siyaset karıştırılmaz da ne karıştırılır?

—Sahtekarlık karıştırılır, hile karıştırılır, doping karıştırılır. Ama siyaset karıştırmak olmaz.

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1										■		
2				■							■	
3							■					
4				■			■		■			
5			■									■
6					■							
7								■				
8			■			■	■				■	

SOLDAN SAĞA: 1) Çoban armağanı—Müzikte dur işareti 2) Bir peygamber—Üzerinde çeşitli sayıda noktalar bulunan, diktörtgen biçimindeki taşlarla oynanan bir oyun 3) Yeraltı sularının yüze çıktığı yer pınar—TERSİ falan sözcüğünün eşanlamlısı 4) TERSİ telefonda ilk söz—Su (eski dil)—Karışık renkli 5) TERSİ yabancı. Konservesi ve tuzlaması çabuk yapılan, küçük bir balık 6) Çevik, atılgan—Cinayet işleyenler 7) Bir hayvansal yağ—Kişisel, özlük 8) Hatırla—TERSİ tok değil—Kazanç.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Kakao, süt ve şekerden yapılan bir şekerleme. 2) Asil olarak (atanmak) 3) Orta Amerika'da eski bir uygarlık—Kimyada İridyüm'un simgesi 4) Kısa tiyatro oyunu 5) Kendini verme, yoluna başını koyma—TERSİ dünyanın uydusu 6) Korunmak için çok pis bir koku yayan, et oburlarından orta boyda bir kürk hayvanı 7) TERSİ bir soru eki—Çevresindeki araziye göre çok yüksek olan kayalık tepe. 8) Daha çok taş yapılı ve yaşama şartları çok kötü olan hapishanelere denir 9) TERSİ hatıra—TERSİ görevden alma (eski dil) 10) Hadiseler 11) TERSİ yükselme, yücelme (eski dil) 12) Eğlence ve bolluk (içinde yaşamak)—Brezilya'da her yıl yapılan ve her seferinde çok sayıda insanın ölmesine ve yaralanmasına neden olan büyük karnaval.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Püfnoktası 2) İnka-Ark-Ray 3) Bindallı 4) Om-Marşandiz 5) Kika-Lam 6) Yar-Anımsama 7) Omaca-pavsE 8) İfaşuK-Se.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Pinokyo 2) Ün-Miami 3) Fkb-kraF 4) Naima-Ca-5) Na-Aa 6) Kadran 7) traŞ-ıpU 8) Aklanmak 9) IN-sV 10) ırıldaS 11) iameS 12) Ayazma.

MENKUL SATIŞ İLANI
İSTANBUL 12. İCRA MEMURLUĞUNDAN

Esas: 1980/7773

Mahcuz olup satışına karar verilen 850.000 lira muhammen kıymetindeki sabit Real takimi ve Alveeiller 50 ton Fueloil ponpası nın 1. inci açık artırması 4/8/1980 tarihinde saat 12.30-12.45 arasında İstanbul Mecidiyeköy Barboros Bulvarı 177/a da yapılacaktır.O gün sürülen pey muhammen kıymetin %75 ini bulmadığı takdirde 2nci açık artırması 5/8/1980 tarihinde aynı yer ve saatte yapılarak en çok artırana ihale olunacaktır. Tellaliye ve ihale damga pulu alıcıya ait olup taliplilerin mahallinde hazır bulunacak memura müracaatları ilan olunur 25/7/1980

(Basın: 5478-956)

GAYRİMENKUL AÇIKARTIRMA İLANI
KADIKÖY 3. İCRA MEMURLUĞUNDAN

1980/76 T.

Kadıköy, Erenköy Mahallesi, Etemefendi Mahallesi, 108 pafta, 437 Ada, 160 parsel sayılı 1052 m2 miktarlı kat mülkiyetine çevrili bahçeli kargir apartmanın 48/782 arsa paylı 2. katta 12 nolu dairenin satışı Kadıköy 3. İcra Dairesinde yapılacaktır.

İMAR DURUMU: İstanbul Belediyesi İmar Müdürlüğünün 13/5/1980 gün ve 3177 imar durumuna göre, mezkür 160 parsele ayrık nizamda serbest bina yüksekliği, en çok 20.00 m. bina derinliği, en az 5.00 %25 bina sahası emsali, 1.8 inşaat sahası emsali verilmekte olup kotun nottaki gibi alınacağı ve parselin iskan sahasında kaldığı kaydedilmektedir.

EVSAFI: Söz konusu taşınmaz Kadıköy-Erenköy Mahallesi, Etem Efendi, 2. çıkmaz sokağında kain, 115/3 kapıtaj nolu MORTAŞ Apartmanının 2. kat 12 nolu dairesidir.

Daire, apartmanın sağ arka tarafında bulunmaktadır. Dairede girişte hol, karşıda mutfak (balkonlu) ve balkonlu L şeklinde salon, sağda bir oda, sağ geride bir koridor ve bu koridor üzerinde bir diğer oda, banyo ile WC bulunmaktadır.

Banyoda, Küvet, klozet, ayaklı lavabo ve şöhben tesisatları mevcuttur. Mutfak tezgah altı üstü dolaplarını ihtiva etmektedir. Döşemeler banyoda karo, salonda ahşap parke, diğer mahallerde ise marley ile kaplanmıştır. Dairenin su elektrik ve kalörifer tesisatı mevcuttur. Bina betonarme kargas sistemde, bahçeli blok nizamda vasat işçilik ve malzeme ile inşaa edilmiştir. Etemefendi caddesine yakındır. Bu bakımdan ulaşımı kolaydır. Her türlü belediye hizmetlerinden yararlanılmıştır.

KIYMETİ: Bilirkişi tarafından dairenin kıymetini etkileyecek bütün unsurlar nazara alınarak daireye (1.275.000.00) lira yanlız birmilyon ikiyüzyetmişbeşbin lira kıymet takdir olunmuştur.

Satış şartları:

1— Satış 1/9/1980 pazartesi günü saat 14.00'den 14.30'a kadar Kadıköy 3. İcra Dairesinde açık artırma suretiyle yapılacaktır. Bu artırmada tahmin edilen kıymetin %75ni ve rüçhanlı alacaklılar varsa alacakları mecmuunu ve satış masraflarını geçmek şartı ile ihale olunur. Böyle bir bedelle alıcı çıkmazsa en çok artıranın taahhüdü baki kalmak şartiyle 11/9/1980 Perşembe günü Kadıköy 3. İcra Dairesinde saat 14.00-14.30'da ikinci artırmaya çıkarılacaktır. Bu artırmada da rüçhanlı alacaklıların alacağını ve satış masraflarını geçmesi şartiyle en çok artırana ihale olunur.

2— Artırmaya iştirak edeceklerin tahmin edilen kıymetin %10u nisbetinde pey akçesi veya bu miktar kadar milli bir bankanın teminat mektubunu vermeleri lazımdır. Satış peşin para iledir, alıcı istediğinde 20 günü geçmemek üzere mehil verilebilir. Dellaliye resmi ihale pulu, tapu harç ve masrafları alıcıya aittir. Birikmiş vergiler satış bedelinden ödenir.

3— İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin (+) bu gayrimenkul üzerindeki haklarını hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını dayanağı belgeler ile onbeş gün içinde dairemize bildirmeleri lazımdır; aksi takdirde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça paylaşmadan hariç bırakılacaktır.

4— Satış bedeli hemen veya verilen mühlet içinde ödenmezse İcra ve İflas Kanununun 133. maddesi gereğince ihale feshedilir. İki ihale arasındaki farktan ve %10 faizden alıcı ve kefilleri mesul tutulacak ve hiç bir hükme hacet kalmadan kendilerinden tahsil edilecektir.

5— Şartname, ilan tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için dairede açık olup masrafı verildiği takdirde isteyen alıcıya bir örneği gönderilebilir.

6— Satışa iştirak edenlerin şartnameyi görmüş ve münderecatını kabul etmiş sayılacakları, başkaca bilgi almak istiyenlerin 1980/76 .T. sayılı dosya numarasiyle memurluğumuza başvurmaları ilan olunur. 24/7/1980

(İc. İf. K. 126)

(+) İlgililer tabirine irtifak hakkı sahipleri de dahildir.

(Basın 5475-955)

Siyonistlerin kurduğu bir yerleşim bölgesi ve oturanları

Siyonizmin geri tepen silahı:

İsrail'de karşı göç giderek hızlanıyor

Yapılan tahminlere göre geçen yıl 50 bin Yahudi İsrail'i terketti.

Filistin halkının anayurdundan kovulması ve Arap topraklarının işgaliyle başlayan kargaşa ve huzursuz ortam, ülkede yükselen hayat pahalılığı ve güvensizlik duygusu, İsraillileri daha fazla göçe zorluyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ÜLKEDEKİ sosyo-ekonomik bunalım ve siyonist devletin uygulamaları İsrail'i yeni bir olayla karşı karşıya bırakt: Karşı göç.

Siyonist sömürgeciler daha Filistin'i işgal etmeden önce, tüm planlarını, dünyadaki Yahudilerin Filistin'e göç etmelerini sağlamak üzerine yapmışlardı. Kimi ülkelerde, bizzat kendileri, bilinçli olarak, anti-semitist (Yahudi düşmanlığı) yaparak, kimi ülkelerde özellikle Yahudilere karşı sabotajlar düzenleyerek, diğer bir kısım ülkede ise "İsrail'in cennet olduğu" fikrini yayarak bu amaçlarına ulaşan siyonist yöneticilerin işi, 1901'den 1965'e kadar yolunda gitmişti. Ancak bu tarihten sonra onların bu silahı geri tepmeye başladı ve İsrail'den göç edenlerin sayısı yıldan yıla arttı. Öyle ki, bu durum, İsrail'deki önemli iç meselelerden biri haline geldi.

ABD VE KANADA TERCİH EDİLİYOR

İSRAİL'e göç ile getirilmiş insanlar, şimdi genellikle ABD ve Kanada'ya yeniden göç ediyorlar. Fransız Basın Ajansının raporuna göre İsrail hükümeti bu durumdan son derece kaygı duyuyor. İstikrarsız ekonomi, enflasyon, güvenlik meselesi, Filistin halkının anayurdundan kovulması ve Arap topraklarının işgali ile başlayan kargaşa dolu huzursuz ortam bu karşı göçün başlıca nedenleri. Hele bu durum Begin'in iktidara geldiği 1977'den bu yana, hissedilir bir şekilde kendini gösterdi.

Geçtiğimiz ayın ortalarında İsrail Parlamentosu (Knesset) konuyu ele almak zorunda kaldı. Görüşmeler sırasında muhalefet partileri adına söz alan Slomit Eloni şunları söyledi: "Eski dönemlerin tersine birçok genç ve yetenekli kişi Begin'in siyasetlerine dayanamayarak göç ediyor."

İsrail Havayolları Şirketi "El-Al"ın bir sorumlusu "ABD'ye gidip dönmeyen kişilere son günlerde çok sayıda bilet satılıyor artık" diyor. Yine bir seyahat acentası sorumlusu, "Gittikçe artan sayıda biletler Avrupa, Kanada ve ABD'ye gidip dönmeyecek ailelere satılıyor son günlerde" diyor.

BİR ANKETİN GÖSTERDİĞİ

BU sıralarda "Her şeyini satıp dışarıya göç eden İsraillilerden" söz ediledursun, "Haaretz" gazetesi bu konuda bir anket düzenledi. Anket sorularına cevap verenlerin yüzde 4.9'u çok yakın bir gelecekte İsrail'i terkedeceklerini, yüzde 6'sı ise bu konuyu ciddi ciddi düşündüklerini ifade ettiler. Oysa 1967'de bu oranlar yüzde 2.2 ve yüzde 2.8 idi.

1966'da işsizlik nedeniyle İsrail'den göç edenlerin tersine bugün İsrail'i terkedenler hem uzman, hem vasıflı, hem de ünlü işadamları.

İngilizce yayınlanan "Jerusalem Post" gazetesi de şöyle yazıyor: "Şimdiki karşı göç, İsrail'deki durumdan usanan, ağır vergilere dayanamayan, enflasyondan bıkan, siyasi durumdan ürken ve askeri hizmetlerden oluşuyor."

Göçmen Dairesi Başkanı Rafael Kotlowitz, "Göç konusunda değişik sorun yok, hep aynı bela". diyerek şunları ekliyor: "1979 yılında çoğu Sovyetlerden olmak üzere 39 bin kişi İsrail'e geldi. Oysa bu yıl sadece 25 bin kişi gelecek."

İsrail Devlet İstatistik Dairesine göre "İsrail'den dışarıya göç edenlerin yıllık ortalaması, son yıllarda 13 bin ile 15 bin arasında değişiyor." Buna rağmen bir İsrailli yetkili gerçek sayının, verilenin çok üstünde olacağını itiraf ediyor.

Göçmen Dairesi Başkanı Rafael Kotlowitz şöyle devam ediyor: "Sayısı ne olursa olsun, dışarıya doğru olan göç tehlikeli bir sorundur. Çünkü hedefimiz burada (İsrail'de) yaşamak isteyen göçmenleri buraya çekmektir."

"Yidiyot Ahronot" gazetesinin New York muhabirinin bildirdiğine göre geçen yıl ABD'ye göç edenlerin sayısı 50 bine ulaştı.

Öte yandan İsrail hükümeti "ekonomik bunalımdan kurtulmak için", "savunma" bütçesini yüzde 15 oranında indirirken, vergileri yüzde 5 oranında yükseltti.

Tüm sosyo-ekonomik ve politik etkenler, karşı göçün önümüzdeki yıllarda daha da artacağını gösteriyor.

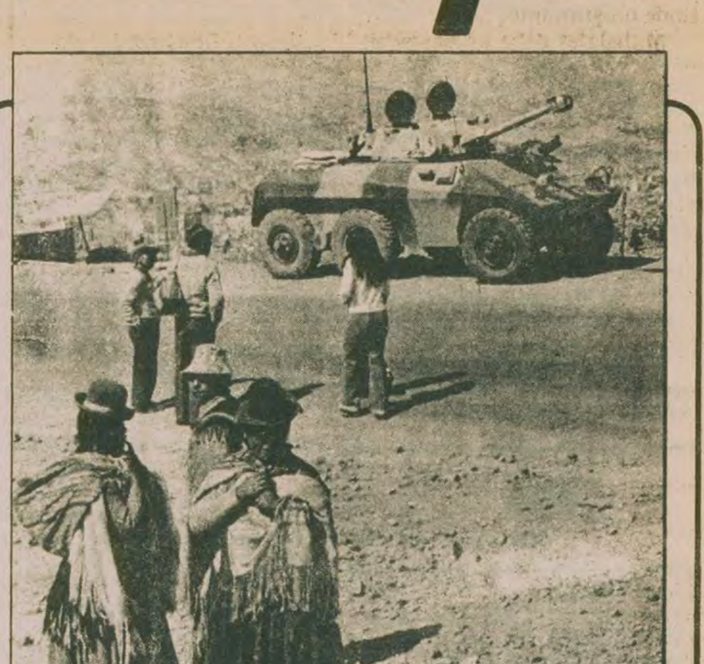

İngiliz basını Bolivya'daki darbecilerin tecritini istiyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

DEVLET Başkanlığı için yapılan seçimlerin ertesinde Bolivya'da Kuvvet Komutanlarının yaptığı kanlı darbe dünya kamuoyunda tepkiyle karşılandı. Bu arada İngiliz basınında darbeyle ilgili yorumlar çıktı. "Guardian" gazetesi darbenin, ABD, AND Paktı ülkeleri (Venezüela, Peru, Kolombiya, Ekvator) ve Avrupa Topluluğu için bir yenilgi olduğunu belirtiyor. İngiliz gazetesi, askeri yönetimin, Bolivya halkını çıkış yolunun seçim sandığından geçtiği konusunda iknaya çalışanlara darbe vurduğunu belirterek yorumuna şöyle devam ediyor:

"Geçmişte Bolivya'da birçok darbe oldu ancak son üç yılda üç tane de Başkanlık seçimi yapıldı. Her seferinde de 1950'lerde Devlet Başkanlığı yapmış ortayolcu bir demokrat olan yaşlı Hernan Siles Suezo kazandı. Ne var ki yine her seferinde askerler onun başarısını kabul etmeyi reddetti. Bu seçim kampanyalarının Bolivya tarihine anlamsız bir gösteri olarak geçmemesi isteniyorsa, uluslararası topluluk, generallerin son sözü söylememesini sağlamak amacıyla tıpkı 1978'de Dominik Cumhuriyetinde olduğu gibi duruma müdahale etmelidir."

Yine İngiltere'de yayınlanan "Scotsman" gazetesi de, ABD'nin darbe ile ilişkisini incelediği yorumunda, Washington'un darbeye cevap olarak askeri yardımı kestiğini, Büyükelçisini geri çağırdığını ve her çeşit ekonomik yardımı kesmeyi düşündüğünü belirtiyor. "Scotsman"'in yorumu şöyle:

"Dulles'ın günlerinde ve belki de Nixon döneminin sonuna kadar, ABD'nin tepkisi, tanımadıkları solcuların ve reformcuların bilinmezliği karşısında askerleri desteklemek şeklinde olurdu. Fakat Carter yönetimi Latin Amerika'da çok daha güç bir siyaset izlemeye çalışıyor. Geçtiğimiz günlerde ABD Dışişleri Bakanlığının bir yetkilisi bu tutumu şöyle özetledi: 'Kanlı devrimlerin olmasını istemiyoruz, ancak kanlı faşistlere de açık çek veremeyiz. Biz demokrasiye varacak temel reformların yapılmasını istiyoruz. Devrimcilerle faşistler arasında bir seçim yapmak istemiyoruz.' Bu, bütün Batı demokrasilerinin kabul edebileceği doğru bir siyasettir ancak uygulaması pek kolay değildir. Bu, pratikte Nikaragua'daki solcu Sandinista'lara mali destekte bulunma ve onların serbest seçimler düzenlemesini ve basına özgürlük vermesini ummak anlamına geliyor. Böyle bir siyaset kolay bir çıkış yolu getirmiyor ve Carter ile Reagan arasındaki farklılıklardan birini gösteriyor. Reagan'ın siyaseti, reform ihtiyacının haykırıldığı ülkelerde mevcut durumu (statükoyu) korumak olabilirdi. Bu da açıkca geri bir adım olurdu."

Türkiye ve Romanya, uluslararası sorunların çözümünde görüş birliği içinde

BÜKREŞ (GERPRESS)

BİR süre önce Romanya'yı ziyaret etmiş olan Türkiye Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen, Romanya'da yayınlanan haftalık "LUMEA" dergisine verdiği demeçte, iki ülke arasında sağlam dostluk bağları bulunduğunu vurguladı.

Romanya ile Türkiye'nin, işbirliği yapma ve buna paralel olarak mevcut faaliyetlerini artırma yolunda büyük bir istek duyduklarını kaydeden Erkmen, Romanya'ya yaptığı gezisinin başarılı geçtiğini söyledi. Erkmen iki ülke arasında özellikle ekonomik alanda işbirliğinin önemine değinerek, Karadeniz'deki ulaştırma çalışmalarına yapılan ortak yatırımları buna örnek gösterdi.

Romanya Devlet Başkanı Nikolai Çavuşesku ile yaptığı görüşmelere de değinen Dışişleri Bakanı, günümüz dünyasındaki sorunların çözümü konusunda Türkiye ve Romanya yönetimlerinin görüş birliği içerisinde olmasından duyduğu memnuniyeti dile getirdi. Erkmen, Türkiye'nin Madrid Zirvesi ile yumuşama ve dünya çapında işbirliğine verdiği önemi de sözlerine ekledi.

Erkmen bu arada, barışçı amaçlar taşıyan ve halklarının sosyo-ekonomik kalkınmasını isteyen Balkan ülkelerinin de dahil olduğu gelişmekte olan ülkeler açısından yumuşamanın gerekli olduğunu ileri sürdü.

Kepazeliğin Son Perdesi Gelmedi mi?

(Baştarafı 1. sayfada)

atılarak niçin yakalanmıştır, niçin yargılanmışlardır? En sonunda ellerini kollarını sallayarak içimizde dolaşan "özgür" vatandaşlar haline gelsinler diye mi?.

Son kaçırma olayı, MHP'nin devlet içinde yuvalanmasını yeniden günün sorunu haline getirmiştir. Apaçık ortadadır ki, MHP'nin yönettiği terör örgütleri yalnız cinayet işlerken değil, daha sonraki aşamalarda da, Türkeşlerin devlet içindeki suç ortaklarından büyük destek görmektedirler.

Devleti her türlü hata ve lekeden arınmış gösteren saçmalıkları bir an önce bırakmak ve her iki terör odağının devlet içindeki yuvalarını dağıtmak, artık canalıcı bir sorun halini almıştır. Bir kere şu devleti bulutların üzerinden yere indirmek ve gerçekleri görmek zorundayız. Aksi takdirde tapılacak bir put olarak ilan edilen devlet, o zaman parçalanmaya gerçekten terkedilmiş olmaktadır.

M. Ali Ağca ve Adana'daki idamlıklardan iki idamlığın daha kaçırılmasının baş sorumlusu Demirel hükümetidir. Demirel, bu canileri yöneten siyasi partiyi daha MC hükümetleri döneminden beri himayesi altına almıştır. Türkeş'in karanlık adamları bu sayede devlet içinde çeşitli köşebaşlarına yerleşebilmişlerdir.

Oynanan kepazeliğin son perdesi hâlâ gelmemiş midir? Bugünkü hükümetle iç barışın sağlanamayacağını anlamak için daha ne gibi olaylar beklenecektir?

Kuyumcular...

(Baştarafı 3. sayfada)

ALTIN VE SÜS EŞYASINI EN ÇOK GÜNEYDOĞU ANADOLU HALKI SATIN ALIYOR

Altının arsa ve diğer mallar gibi bir yatırım niteliği kazanmasına karşılık, adet ve geleneklerimiz nedeniyle sahip bulunduğu süs eşyası olma niteliğini de hâlâ koruduğunu belirten Necati Elidüzgün, "Geçmiş yıllardakı kadar olmasa dahi vatandaş düğünlerde hâlâ mümkün olduğu kadar çok takı takma adetini sürdürmektedir. Özellikle Adana gibi zengin illerimizde adetlerimiz eskisi gibi devam ediyor. Bölge olarak altın süs eşyası en çok Güneydoğu, en az Doğu Anadolu bölgelerinde satın alınıyor. Bütün bunlara rağmen üreticilerin alım gücünün bu şekilde düşmeye, enflasyonun ise artmaya devamı sonucu kuyumcu müşterilerinin daha da azalacağı bir gerçektir" şeklinde konuşuyor.

Halkın Kurtuluşu...

(Baştarafı 3. sayfada)

Alevi-Sünni halkın birliği ve mahallede huzurun sağlanması konusunda halkla konuşmak üzere mahalleye giden TİKP Merkez Komitesi Yedek Üyesi Ömer Faruk Ciravoğlu ve Altındağ İlçe Yöneticileri Şemsettin Kayaönü, Haydar Şahin ve Hüseyin Şakacı'ya Halkın Kurtuluşu taraftarları zorbalar silahla saldırdılar. TİKP yöneticilerinin halkla görüşmesini engellemeye çalışan zorbalar devrimcilerin direnmesi üzerine püskürtüldüler.

TİKP yöneticileriyle görüşen mahalle halkı bu tür saldırıları nefretle kınadıklarını söyledi.

ABD...

(Baştarafı 3. sayfada)

şansının bulunmadığını açıkladı. Beyaz Saray sözcüsü Jody Powell da bunun Carter'ın parti içindeki rakibi Edward Kennedy'nin bir oyunu olduğunu ileri sürdü.

Öte yandan Başkan Carter'ın eşi Rosalynn Carter'ın Bilyy Carter'ın Libyalılarla ilişkilerinden İran'daki rehineler sorununu çözmek için yararlanmak istediği bildiriliyor.

New York Times gazetesi Rosalynn Carter'ın geçtiğimiz kasım ayında kayınbiraderini Beyaz Saraya çağırdığını, ondan Beyaz Saray yetkilileriyle Waşhington'daki Libya temsilcileri arasında bir toplantı düzenlemesini istediğini yazdı.

Bu gelişmeler olurken Libya ile kurduğu özel ilişkileri yakın zamana kadar gizleyen Billy Carter suçluluk duygusu içinde avukatının uyarısı üzerine kimseyle konuşmuyor. Ancok son olayların Başkan Carter'in seçilme şansını iyice zayıflattığı, Reagan'ın Başkan seçilmesine kesin gözüyle bakıldığı belirtiliyor.

Kıdem tazminatı...

(Baştarafı 1. sayfada)

tazminatının ödenmesi sorun haline gelmiştir. Bu soruna çözüm bulmak için kıdem tazminatının bazı hallerde bir fondan karşılanması 1975'de ilke olarak kabul edilmiş ancak bununla ilgili yasa çıkarılamamıştır.

"Sayın Ersoy'un Çalışma Bakanlığı döneminde ilk kez, kıdem tazminatı, İş Yasasının aksayan diğer hükümleriyle birlikte ele alınmış ve bir tasarı hazırlanmıştır. Bu tasarıda işçinin hangi işyerlerinde çalışırsa çalışsın ve işyerinden hangi nedenle ayrılırsa ayrılsın tüm hizmet süreleri değerlendirilmekte ve sonuçta kıdem tazminatının bir fondan karşılanması kabul edilmekteydi. İşçi mamüllük veya yaşlılık aylığına hak kazandığı zaman bu fondan ödenecekti.

"Halen basına açıklanmış bulunan Çalışma Bakanlığı tasarısında da buna yakın ilkelerin benimsendiği anlaşılmaktadır. Tasarı elimizde olmadığı için kesin bir değerlendirme yapma olanağına sahip değiliz. Ancak kıdem tazminatının toplupazarlık sisteminin dışına çıkarılması ve 30 günle sınırlandırılması Anayasanın 47 maddesindekitoplupazarlık hakkına ters düşeceği kanısındayız. Öte yandan, kıdem tazminatı alabilmek için işçilerin emekliliklerini beklemeleri de işçi kanadının kabul edebileceği bir çözüm gibi görünmemektedir.

"Kanımızca kıdem tazminatına hak kazandıran nedenleri ve bu tazminatın serbestçe pazarlığı ilkelerini değiştirmeden, hesapları iyi yapılmış bir fon tasarısı hazırlamak, işsizlik sigortası ve istihdam güvencesini de birlikte ele alan bir düzenleme, kıdem tazminatı sorununa gerçekçi bir çözüm getirecektir."

TASARI NE GÖTÜRÜYOR

Çalışma Bakanlığınca hazırlanan yeni yasa değişikliği tasarısı ile, 1475 sayılı yasanın 14 ncü maddesi yeniden düzenleniyor ve kıdem tazminatlarına bazı kısıtlamalar getiriliyor. Buna göre, kıdem tazminatı yalnızca yaşlılık, emeklilik ve malüllük şartlarının oluşması halinde hak edilecek. Emeklilik ve yaşlılık suresini doldurmadan işten ayrılan ya da atılan işçiler ise kıdem tazminatı hakkı kazanmamış sayılacak. Tasarıya göre ayrıca, işçiler, toplusözleşmelerle kıdem tazminatına esas olan gün sayısını ne kadar yükseltirlerse yükseltsinler, kıdem tazminatının hesaplanması 30 gün üzerinden yapılacak. Değişiklik tasarısı ayrıca bir kıdem tazminatı fonu oluşturulmasını ve bu fon için devletin mail sorumluluğunun esas alınmasını öngörüyor.

Yeni hazırlanan yasa tasarısı, 1475 sayılı yasanın işgüvenliğine ilişkin 13 ve 17 nci maddelerinde de bazı değişiklikler getiriyor. Yeniden düzenlenen 17 nci maddenin ikinci fıkrasındaki, ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan hallerde işçinin işten çıkarılmasını içeren (B), (C) ve (Ç) bendleri kaldırılırken, 13 ncü maddede yapılan değişiklikle, "Ekonomik ve teknik zorunluluk bulunmadıkça" işçinin işine son verilemeyeceği hükmü ilave ediliyor.

Devrik Şah...

(Baştarafı 1. sayfada)

muş, dini olanı dahil her türlü muhalefet hareketini kanla bastırmıştı.

Ülkedeki petrolün kontrolünü ABD, İngiltere ve Fransa gibi ülkelere veren devrik Şah, İsrail, Güney Afrika ve Rodezya gibi ırkçı ve faşist rejimlere büyük destek sağlamıştı.

Daha sonra bölgede ABD'nin jandarmalığı görevini üstlenmiş, komşu ülkelere askeri birlikler göndermişti.

Ülke içinde ise, şimdiye kadar eşine ender rastlanır bir tarzda baskı ve sömürü uygulamıştı. CIA ve MOSSAD'ın yardımıyla Şahın SAVAK Örgütü, bir yandan yeni işkence usulleri bulurken, bir yandan da azınlık milliyetleri azgın bir zulme tabi tutmuştu.

Ancak Ayetullah Homeyni'nin önderliğindeki halk hareketi kısa zamanda gelişerek bütün halk kitlelerini sarmış, bunun sonucu Şahın ordusu dağılmaya başlamış, Şah 16 Ocak 1979'da ülkeden yeniden kaçmak zorunda kalmıştı. 1 Şubatta Homeyni Tahran'a dönmüş, üç gün süren silahlı çatışmalar sonucu son Şah yanlısı güçler etkisizleştirilmiş ve 11 Şubatta devrim zaferle sonuçlanmıştı.

Ülkeden kaçan Şah önce Mısır ve Fas'a sonra da Bahama adalarına gitmişti. Devrik Şahın "tedavi" amacıyla ABD'ye gitmesi üzerine Tahran'daki ABD Elçiliği işgal edilmişti. Daha sonra ABD'den ayrılan devrik Şah, Panama'da bir süre kaldıktan sonra yeniden Mısır'a dönmüştü.

Şahın ölmesiyle İranlıların sevinç gösterisinde bulunduğu gelen haberler arasında.

Hangi görevliler...

(Baştarafı 1. sayfada)

16 02 79, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Nöbetçi Askeri Savcılığı 19 04 43, Ankara Merkez Komutanlığı Harekat Merkezi 23 49 02, Ankara Emniyet Müdürlüğü 24 41 61, 24 41 65, 24 41 66, 24 40 97 ve 24 40 99.

MHP'NİN AMACI

Güvenlik önlemlerinin son derece sıkı olduğu ve iyi korunan bir yer olarak bilinen Mamak Askeri Ceza ve Tutukevinden iki MHP'li komandonun kaçırılışında, içerden bazı görevlilerin yardımcı olduğu belirtiliyor.

Haklarındaki idam kararının TBMM'ye gönderildiği iki komandonun kaçırılmasıyla MHP'nin bir güç gösterisi yapmayı planladığı söyleniyor. Bu kaçışı sağlamanın bir amacının da MHP nin istemediği bazı Sıkıyönetim Komutanlarının yıpratılması ve tasfiyesine yönelik olduğu belirtiliyor. Ankara Sıkıyönetim Komutanı Nihat Özer'in değiştirilmesini isteyen MHP'nin bu kaçışı planlamakla Özer'in itibarını sarsmayı ve 30 Ağustosta yapılacak değişikliklerde bu Sıkıyönetim Komutanının da görevinden alınmasını sağlamayı planladığı bildiriliyor. Adana Sıkıyönetim Komutanı Nevzat Bölügiray'ın da bu görevden alınmasını isteyen MHP'nin Adana'da büyük çaplı firar eylemlerine yönelik faaliyetlerde bulunabileceği söyleniyor.

İdam cezasına mahkum iki komandonun kaçırılmasına cezaevi içinden yardım eden görevlilerin en kısa zamanda ortaya çıkarılması ve açıklanması isteniyor. Bu şekilde karanlıkta kalan birçok noktanın da açığa çıkarılabileceği belirtiliyor.

ANKARA'DA GENİŞ OPERASYON BAŞLADI

Sıkıyönetim güvenlik kuvvetleri Armağan ve Pehlivanoğlu'nun yakalanmaları için Ankara'nın bütün giriş ve çıkış yollarını denetim altına aldılar. Şehre giren ve çıkan bütün araçlar askeri birliklerce aranarak, kimlik kontrolü yapılıyor. Askeri timler MHP'lilerin barındıkları yurtların çevresinde de önlem aldılar.

BALGAT KATLİAMI

İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanoğlu 10 Ağustos 1978 gecesi Ankara'nın Balgat semtinde bir kahvehaneyi silahla tarayarak, dört kişiyi öldürmüşler, 12 kişiyi de yaralamışlardı. Yaralılardan biri daha sonra kurtulamayarak hayatını kaybetmiş ve ölü sayısı beşe çıkmıştı.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi, İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanoğlu'nun, Türkiye Şeriatçi Komando Ordusu (TUŞKO) adlı gizli örgüt kurmak ve Balgat'ta beş kişiyi öldürüp 12 kişiyi yaralamak suçlarından 18 Ekim 1979'da ölüm cezasına çarptırmıştı. Örgütün öteki üyeleri Naim Yanık ve Mehmet Varlı 36'şar yıl, Ahmet Çelik ise 26 yıl hapis ile cezalandırılmışlardı.

Balgat katliamının diğer sanığı ise MC döneminde Devlet Bakanlığı yapan MHP'li Sadi Somuncuoğlu'nun Özel Kalem Müdürlüğünde çalışan komando Ethem Kıskıs idi. Ancak Kıskıs, katliamdan bu yana yakalanamamıştı.

Askeri mahkemeler yüklerinin azaltılmasını isterken, yeni tasarı yükü artırıyor

ANKARA(ÖZEL)

Çankaya buluşmasında AP ve CHP Genel Başkanlarının Meclislerden geçmesini kabul ettikleri Sıkıyönetim Kanunları üzerinde değişiklik yapan tasarıya Millet Meclisi Komisyonunda yapılan ekler, Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerince hoşnutsuzlukla karşılandı.

Sıkıyönetim Mahkemelerinde görevli yetkililer "Şu anda zaten ağır olan yükümüz, tasarıya yapılan bazı eklerle daha da artırıldı. Bugün Sıkıyönetim Mahkemeleri bunalmiş vaziyette, bu değişiklikler de kabul edilirse bize sevk edilecek davalarla başa çıkamayız, iş yapamayacak duruma düşeriz" şeklinde konuşuyorlar.

Sıkıyönetim Mahkemeleri esas olarak şu beş işle uğraşmak istediklerini söylüyorlar ve geri kalanına sivil mahkemelerin bakmasını talep ediyorlar:

—İdeolojik amaçlı adam öldürme,

—İdeolojik amaçlı soygun

—Silahlı çete kurma

—Toplu silah kaçakçılığı(silah yakalatmalara sivil mahkemelerde bakılmalı)

—Toplu hareketler, kitlesel eylemler.

Sıkıyönetim Mahkemeleri yetkilileri bu şekilde bir düzenlemenin yükü üçte bir oranında azaltacağını, aksi halde Sıkıyönetim Mahkemelerinin çalışmaz hale gelebileceğini belirtiyorlar.

Ünye'de sağ görüşlü baba-oğul öldürüldü

- Ünye'de bir öğretmen de ağır yaralandı
- Tarsus'ta bir işçiyi evinde uyurken öldürdüler

HABER MERKEZİ

ORDU'nun Ünye ilçesine bağlı Tekkiraz bucağında önceki gün iki ayrı yerde açılan ateş sonucu sağ görüşlü bir baba oğul öldürüldü, sağ görüşlü bir öğretmen de ağır yaralandı.

İlk olay saat 09.00 sıralarında yolda yürümekte olan ve sağ görüşlü olarak tanınan ilkokul öğretmeni Zeki Kartal'a ateş açılmasıyla meydana geldi. Açılan ateş sonucu Zeki Kartal ağır yaralandı ve Ordu Devlet Hastanesinde tedavi altına alındı.

Saat 17.00 sıralarında da evlerine gitmekte olan Ali Ocak ile oğlu Ahmet Ocak'a ateş açıldı. Sağ görüşlü olarak tanınan Ali Ocak olay yerinde öldü, oğlu Ahmet Ocak kaldırıldığı Samsun Devlet Hastanesinde hayatını kaybetti.

Yetkililer olaylarla ilgili olarak ilçede havanın gerginleştiğini ve gerekli güvenlik önlemlerinin alındığını belirttiler.

EVİNE BIRAKILAN PATLAYICI MADDEYİ ATMAK İSTEYEN İŞÇİNİN PARMAKLARI KOPTU

Ankara'nın 30 Ağustos Mahallesinde dün sabaha karşı evine atılan patlayıcı maddeyi dışarıya atmak isteyen emekli işçi Mehmet Ali Kandemir'in parmakları koptu. Meydana gelen patlamada işçi Mehmet Ali Kandemir ağır yaralanarak tedavi altına alındı.

Ankara'nın Emek semtinde de Cemil Aydoğan adlı bir öğretmen kimliği belirlenemeyen kişilerin silahlı saldırısına uğrayarak ağır yaralandı. Cemil Aydoğan Hacettepe Hastanesinde tedavi altına alındı.

Nato Yolunda iki grup arasında çıkan çatışmada ise yoldan geçmekte olan Hatun Özer ve Döndü Erdem adındaki kadınlar yaralandılar. Olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğü belirtildi.

KORKUTELİ'NDE BİR ÖĞRETMENİN EVİ KURŞUNLANDI

Antalya'nın Korkuteli ilçesinde ilkokul öğretmeni Ramazan Yüce'nin evi dün sabaha karşı kimliği belirlenemeyen kişilerce kurşunlandı. Olayda ölen ya da yaralanan olmadı.

TARSUS'TA BİR İŞÇİ UYURKEN ÖLDÜRÜLDÜ

Paktaş-2 Fabrikasında işçi olarak çalışan Ahmet Destel adlı bir yurttaş önceki gece evinde uyurken odasına giren katillerce kurşunlanarak öldürüldü.

Dün sabah Ahmet Destel'in evinden çıkmadığını gören arkadaşları eve girdiklerinde Destel'i yatağında kurşunlanmış olarak buldular.

POLİS TARAFINDAN ARANAN BİR KOMANDO YAKALANDI

17 Temmuz günü Ankara'nın Ulus semtinde ekip otosuna ateş açarak polis memuru Cemalettin Tekbıyık'ı yaralamak suçundan aranan komando Kerim Düzgün önceki gün Ulus'ta yakalandı. Yakalanan komando hakkındaki soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

İSTANBUL'DA

Çağlayan'da devriye gezen güvenlik kuvvetleriyle duvarlara yazı yazan bir grup arasında çıkan çatışmada iki polis memuru hafif yaralandı.

Dün sabaha karşı devriye gezen güvenlik kuvvetleri duvarlara sol içerikli sloganlar yazan bir gruba müdahale ettiler. Bunun üzerine gruptan açılan ateş sonucu polis memurlarından Mehmet Emin Öner ile Aydın Üstün hafif yaralandılar.

Türk-İş KİT'ler ile teker teker anlaşıyor

ANKARA (ÖZEL)

TÜRK-İş'e bağlı sendikalar KİT'lerle birer birer anlaşmaya varıyor. Önümüzdeki hafta da Deri-İş, Şeker-İş, Maden Federasyonu ve Likat-İş Sendikalarının anlaşmaları bekleniyor.

Şimdiye kadar Yol-İş ile Karayolları, Sivas Çimento Fabrikası ile Çimse-İş, Türk Metal Sendikası ile Türkiye Zırai Donatım Kurumu (Adapazarı), Tarım-İş ile Devlet Üretme Çiftlikleri arasında anlaşma sağlandı.

Önümüzdeki hafta içinde görüşmelerin süreceği işyerleri ile görüşmeleri sürdürecek sendikalar şunlar:

Deri-İş ile Beykoz Kundura Fabrikası ve Sümerbank, Şeker-İş ile Şeker Şirketi, Maden Federasyonu ile Etibank, Likat-İş ile Liman İşletmeleri.

Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide, büyük ihtimalle anlaşmaların kısa sürede gerçekleşeceğini belirtirken Likat-İş Sendikasının anlaşmazlığa düştüğünü, ancak yine de görüşmelerin sürdüğünü ve anlaşmanın mümkün olduğunu söyledi.

TERÖRÜ KİM PLANLIYOR VE UYGULUYOR?

Turizm ve Tanıtma Bakanı,
AP Bursa Senatörü

Küntay «Anarşi tek merkezden yönetiliyor»

Bence anarşı tek merkezden yönetiliyor. Türkiye'de demokratik rejime karşı inancı sarsmak isteyen ve tek merkezden yönlendirilen bir anarşi vardır.

CHP Genel Yönetim
Kurulu üyesi ve
Sivas Milletvekili

Akbulut «Anarşiyi sağ eylemciler çıkartıyor»

Türkiye'de anarşi konusunda en başta gelen ve vurucu gücü olan sağ eylemcilerdir. Başta Ülkü Ocakları olmak üzere bunların faaliyetleri ortadadır. Solda MHP'nin bu vurucu gücüne karşı çıkabilecek bir kuvvetin bile bulunduğunu sanmıyorum.

Bu durum bugünkü iktidarın yapısından kaynaklanmaktadır. Son Konya olayları, iktidara destek olan partilerin birinden yükselen ses de bu durumu ortaya koymaktadır.

CHP Trabzon
Milletvekili

Kumaş: "Anarşinin kaynağı MHP'dir"

ANKARA(GHA)

CHP Trabzon Milletvekili Rahmi Kumaş, Türkiye'deki anarşinin kaynağının MHP olduğunu belirterek "Ülkede barışı sağlamak için önce AP ve MHP içlerini temizlemelidirler" şeklinde konuştu.

Kumaş anarşinin her geçen gün halkın korkulu rüyası haline geldiğine değinerek, "Korkudan halk sokağa çıkamaz olmuştur. Anne ve babalar akşamları endişe içinde yatmaktadır ve terör sonunda milletin temsilcilerine, işçinin temsilcilerine kadar uzanmıştır. Bunun önü mutlaka alınmalıdır. Bu da nasıl olur, orasını liderler düşünmelidir" dedi.

CHP Trabzon Milletvekili Rahmi Kumaş, anarşi ve terörün ekonomiyi ve hayat şartlarının zorlaşmasını bir tarafa ittiğini ifade ederek konuya ilişkin olarak şu açıklamada bulundu:

"Türkiye için artık tek sorun terör olmuştur. Anarşi bu tırmanışıyla ne eski Başbakan, ne sendika lideri, ne öğrenci, ne işçi hiç bir kitleden ayırım yapmaksızın can almaya devam etmektedir. Türkiye'de olayların önlenmesi için ilk önce AP ve MHP'nin kendilerini temizlemesi lazımdır. Bugün bence anarşinin kaynaklandığı tek nokta vardır. O da MHP'dir. MHP'nin üzerine gidildiği takdirde anarşi diye bir şey kalmaz. O da nasıl olur? Orası da liderlerin düşünceleri çerçevesindedir. Ancak tabii ki bu hükümetle olmaz."

Rahmi Kumaş, Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil'in atadığı kontenjan senatörleri konusunda da "Partili bir vekilin senatör ataması kadar sakıncalı bir tutum olamaz, bu konuyu kanuni yollardan araştırıyoruz. Ben ve arkadaşlarım seçilen senatörleri kanuni yollardan hakları olmadığı yerde oturtmayacağız" şeklinde konuştu.

Özaydınlı: "Silahlı eylemli sağ da, silahlı eylemli sol da demokrasiyi yok etmek için ellerinden geleni yapıyor"

ANKARA(ÖZEL)

TERÖR örgütleri hakkında Yankı dergisinin sorduğu soruları cevaplandıran CHP Balıkesir Milletvekili ve İçişleri eski Bakanlarından İrfan Özaydınlı "Silahlı eylemli sağ da, silahlı eylemli sol da halkı tedirgin edip demokrasiyi yok etmek için ellerinden geleni yapıyorlar" dedi. Sözlerine her ikisinin de hedeflerinin aynı olduğunu söyleyerek devam eden Özaydınlı, iki tarafın da bir merkezden yönetildiğini öne sürdü.

Özaydınlı'nın sorulara verdiği cevaplar arasında, bu tek merkezin neresi olduğu hakkında herhangi bir somut bilgi bulunmuyor. Özaydınlı bu tek merkezle ilgili soruya verdiği cevapta Türkiye'nin konumunun öneminden ve ülkemizin sıçrama tahtası haline getirilmek istenmesinden söz etmekle yetindi.

Özaydınlı idari tedbirlerin alınması için yeni yasalara gerek olmadığını, terfi ve atamalarda partiler üstü bir görüşle hareket edilmesi gerektiğini sözlerine ekledi.

Komandolar...

(Baştarafı 3. sayfada)

fahiye Karakolunda görevli polislerin MHP yanlısı olduğunu söylemektedirler. Böylelikle emniyet kuvvetlerinin himayesiyle MHP'liler Alevi yurttaşları göçe zorluyorlar. Alevi ve Sünni çatışması yaratmaya çalışan MHP'ye ilçede Alevi ve Sünni halkın içinde tepki artıyor.

Üstündağ: "Kuvayi Milliye ruhuyla mücadele vererek barış ve huzuru getirmeliyiz"

UŞAK (ÖZEL)

Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ, anarşiyle mücadelede Kuvayi Milliye ruhuna gerek olduğunu söyledi. Uşak'ta bir konuşma yapan Üstündağ şunları söyledi:

"Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu durumun ciddiyetini görebiliyorsak, parti çıkarlarını süratle bir kenara bırakarak, inatlaşmaları durdurarak, sorumlulukları hep birlikte yüklenerek, sorunları birlikte göğüsleyerek, elele verip, Mecliste birliğin örneğini verelim. Hep birlikte yeni bir ruhla, Kuvayi Milliye ruhu içinde, ulusumuzu içinden vurmak isteyenlere karşı bir mücadele vermeliyiz.

BASINDAN SEÇMELER

ÇETİN ALTAN:

(Baştarafı 3. sayfada)

lı dönemi kargaşasının tarihsel bir yankısı olmaktan öteye gidememektedir.

"İkinci Dünya Savaşında Alman Nazileri Fransız direnişçilerini bir yerde kurşuna dizerlerken sadece biri "Ah anam" diye bağırmış. Ötekiler son anda ne diye bağırmış biliyormusunuz? Yaşasın Cumhuriyet diye. Bizde hiç duyulmayan bir sestir bu.."

Kuruluşumuzun 5. yıldönümü nedeniyle 1 Temmuz-1 Eylül arasında %50'ye varan

YÜKSEK İNDİRİMLİ SATIŞLAR

Yayınlar şubelerimizden gelerek veya yazılı siparişlerle temin edilebilir.
Broşür isteyiniz.

TÜR-DA
Kitap Dergi Dağıtım
Hamam Sokak No: 4
Cağaloğlu İSTANBUL
Tel: 27 25 22

● ANKARA: TÜR-DA
Menekşe Sok. 16/4 Tel: 17 28 19
İZMİR: TÜR-DA
847 Sok. Birlik Han, Konak.
● ADANA: TÜR-DA,
Cemal Gürsel Cad. Zeki İşhanı.
● TRABZON: Bora Kitabevi,
Cumhuriyet Mah. Kasım Sok.
27/10. Tel: 39 00
● ELAZIĞ:
Elazığ Kitabevi, Hürriyet Cad.
Site Han A/7

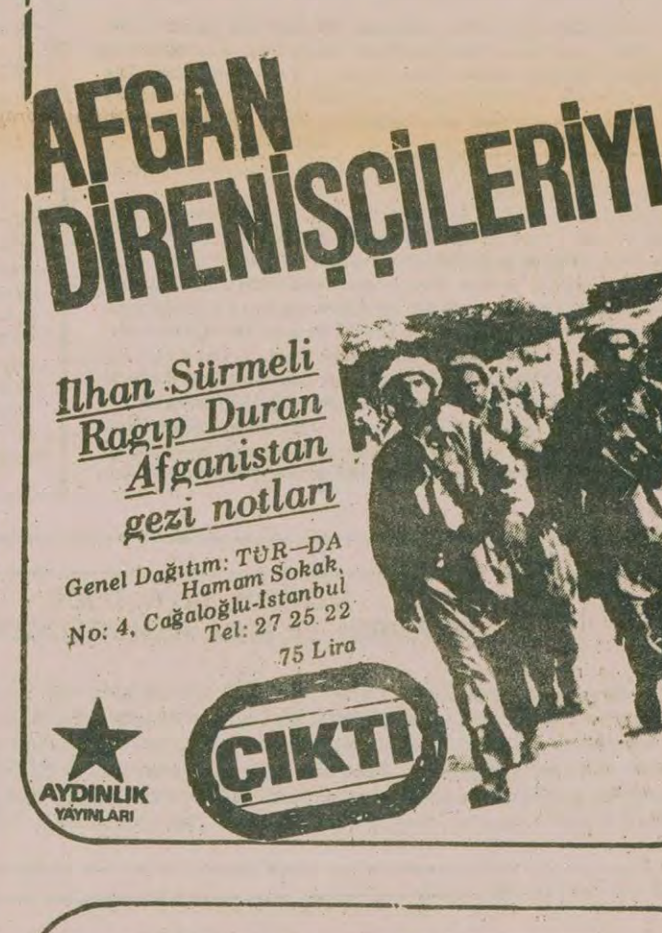

Türkiye İşçi Köylü Partisi Hukuk Bürosu yardımınıza hazırdır

Yurttaşlar!

Partimiz, halkın her türlü hukuki sorunuyla ilgilenmekle görevli bir Hukuk Bürosu oluşturmuştur. Gördüğünüz her türlü baskı, uğradığınız partizanlık ve haksızlıklar için bu büroya başvurabilir ve yardım isteyebilirsiniz.

Anarşist saldırısına, jandarma baskısına ve polis işkencesine uğrayanlar, haksız yere gözaltına alınanlar ve tutuklananlar, kıyılanlar ve sürülenler, gecekondusu yıkılanlar, toprağı elinden alınanlar, devlet kapısında haksızlığa uğrayanlar, işten çıkartılanlar, ücretini alamayanlar, çeşitli vaatlerle dolandırılanlar, nereye şikayet edeceğini bilemeyenler, hangi partiden olursanız olun TİKP Hukuk Bürosuna başvurabilirsiniz. Partimiz haksızlığın karşısında ve halkın yanındadır. Hukuk Büromuz sorunlarınızın çözülmesine yardımcı olmayı görev kabul etmektedir.

Hukuk Büromuz pazar günleri hariç her gün saat 16.00'dan 18.00'e kadar, cumartesi günleri saat 15.00'den saat 18.00'e kadar Genel Merkezimizde çalışmaktadır. Bizzat gelemediğiniz taktirde yukarıda belirtilen saatlerde telefonla ya da mektupla danışabilir ve bilgi alabilirsiniz.

TİKP GENEL MERKEZİ

Tel: 30 08 81
Adres: Necatibey Cad. No: 22/19
Sıhhiye-ANKARA

Genç sanatçılar

MEHMET SEYDA
ROMANCI GÜNLÜĞÜ

Şu son bir yılda tanıdığım, öykülerini, yazılarını okuduğum genç sanatçılar, yazınımızın, özellikle de öykücülüğümüzün hızlı bir gelişim temposu kaydettiğinin müjdecisi oluyarlar. Onları okudukça adlarına duyduğunuz güven çoğalıyor, kendilerine daha çok bağlanıyorsunuz. Güven duygusu sevgiyi içeriyor. Bilindiği gibi, sevgi demek güven demektir biraz da. Eğer uçağa binmek bize güvenli gelmiyorsa, gözümüzü korkutuyorsa, "Uçağa binbeyi sevmiyorum..." deriz. Diyebiliriz o hesap.

Yeni tanıdığım genç öykücülerden biri Kemal Ateş. "Çürük Kapı" adlı kitabında derlediği öykülerini hâlâ unutamadım. konularına, en olumsuz öykü kahramanlarına bile insancıl, sevecen bir yaklaşımı var. Soy sanatçılarda rastladığımız geniş, insancıl, tutarlı bir açıdan bakıyor insanlara da, olaylara da. Onları yüceltmiyor, ama uygun, elverişli, olumlu koşullarda insanların hiç de anlattığı gibi bencil, dar kafalı olmayacaklarını sezdiriyor, duyuruyor. Gecekonduları oluşturan halkımızın bir kesitini, davranışları ve ruhsal durumlarıyla, bize Kemal Ateş'ten daha başarılı biçimde yansıtan öyküleri daha önce okumamıştım.

Öbürü, Sulhi Dölek. Dölek, roman da yazıyor. Gerek öykülerinde, gerekse romanlarında, daha bozulmadan saflığını koruyan pırıl pırıl, umutlu çocukluk dünyasını ne güzel dile getirmişti. Kimimiz yaşlandıkça unutur gideriz o dünyayı. Çocukluğumuz sisler, gölgeler içinde kalır. O dünyayı yeniden canlandırmak, olduğu gibi verebilmek aynı anda etkinlik sağlamak, artık yazarın ustalığına kalır. Sulhi Dölek'se, öyküleriyle romanlarında, hâlâ çocukluğunu yaşıyor gibiydi. Öylesine diri, taze, canlı. Ve içli.

Zaman sıralamasında üçüncü tanıdığım öykücü Necati Güngör olmuştu. Yazık ki onu tanımakta gecikmiştim. "Yolun Başı" ve "Sevgi Ekmektir" adlı kitaplarıyla, beğendiğim-sevdiğim öykücüler arasına giriverdi. Bir öykünün oldukça sınırlı boyutları içinde, kolay kolay unutulmaz kişiler çizmişti. Onun, def çalan "köy nine"sini, ninenin elinden tutan çocuğu, çarşı boyunca gezer-dilenirken görür gibiyim. Alabildiğine insan sevgisine açıktı Güngör. Yürek sızlatmak için en küçük bir abartmaya başvurmamıştı üstelik. Öyküleri eksikliklerini, sabırlı bir işçiliği ele vermeyen kurgularından almışlardı. Beni hemen içlerine alıp götürmüşlerdi. Siz de bilirsiniz, kimi öyküler okunurken sizi içten sarar, çeker götürür. Uzak, yabancı duramazsınız o öykülere. Yazarının her sözüne katılırsınız. Yazar adına büyük başarıdır bu da.

Sıra geldi Yalçın Pekşen'e, bir öykücü değil. Bir gazete yazarı. Yergi, gülmece yazıyor. Elden-gözden geçirmediği, iğnelemediği hiç bir konu yok hemen hemen. Ama gazeteciliği, güncel konularla fazlaca ilgilenmesi, ona, sonradan herhalde düzeltmek zorunda kalacağı şöylesi sözler de yazdırıyor: "Bu arada hayat pahalılığından da yakınan Demirel'in bu işte hiç bir suçu olmadığı anlaşılmıştır. Ecevit de yeni işbaşına geldiğine göre fiyat artışlarını uzaydan gelen yaratıkların ortaya çıkardığı fikri kuvvet kazanmıştır." ("Suya Sabuna Dokunarak"- Çağdaş Yayınları, S. 110) Kitabının (değerine pek bir şey katmayan) bölümleri II. MC hükümeti döneminde yazılmış yazıları içeren üçüncü bölümle, Ecevit'in 11 bağımsız bakanın desteğiyle yürüttüğü iktidarı ve Demirel'in muhalefeti döneminde yazdığı dördüncü bölüm, bence. Gününde, zamanında bir işlevi yerine getiren bu tür yazılar, günün ve zamanın geçişiyle, güncelliğini yitirince, önemini de yitiriyor. Pekşen'in kitabının 24. sayfasındaki "Nüfus Planlaması" adlı yazısıyla "Erkeğin Yuvasını Dişi Kuş Yapar" (S. 27-29) adlı yazısına da takıldım. Onun gibi toplumcu bir yazar, kadın sorunlarını erkeği kayırarak bu denli olumsuz bir gözlükle bakmamalıydı diyorum.

Öte yandan, Yalçın Pekşen'in gazete yazarlığından sıyrılabildiği, daha genel ve kalıcı sorunlara yöneldiği zaman, güldürü öğelerini yakalamakta nasıl dikkatli ve başarılı olduğunu da belirtmek istiyorum. O taktirde, vurucu ve çarpıcı olmayan bir tek tümcesine rastlayamıyorsunuz. İğne yerine geçiyor kalemi o zaman, olayın ve durumun dışındaysanız sizi uyarıyor, yok eğer kalemine doladığı sizseniz, balonlarınızı patlatıp söndürüyor. Humor sanatının güzel örneklerini veriyor.

Bir gün acaba öyküye yönelecek mi, ya da gün ışığına çıkarmadığı öyküleri var mı?

Merak ediyorum.

Mehmet Mehmet

Cafer Tiryaki

Dayanmış güne,
Dayanmış haykırıyor,
Parlayan gözleri
Uzayca sonsuz.
Zifir zindan karanlığa
Öyle bir vurmuş ki yumruğunu
Karaların tanı atmış
Ortalık ışıyor.

Yürümüş de yürümüş
Bir ayağı çıkmış Pazarcık'tan
Uzanmış,
Söke
Adana Ovası
Harran.

Kamçı
Kara çizme de neymiş,
Güneşi öpmüş başaklar
Ve fındık, pamuk
Bellemişler Mehmet, Mehmet
"Vız gelir" diyor hepsi
"Vız gelir esaret".

Kışlar mahşeri
Bahar nazlı da olsa,
Onlar deyince
Toprak bereket,
Arının peteği
İpeğin kozası
Onlarda tekmil
Doğanın doğası.
Estirdi yellerini
Tepeden tırnağa kin dolu
Acılı, kavruk
Başı gözükmez dağların
Devşirdi harmanında
He hey de hey
Parti yüreğini toprağın.

Haydiyin
Daha
Daha
Omuzlamaya ne varsa
Güğümleri, tasları.
Haydiyin
Daha
Daha,
Daha da olmazsa
Gökyüzünde zaptedip
Yağmur yüklü bulutları
Haydiyin sulamaya
Bağımsızlık, özgürlük fidanlarını.

Varsın dedikleri gibi yazsın
"Bir kurşunla ölünür" diye
Çizme karası kitapları,
Yazsın beyler
Bir kurşun
Neye değer,
Çağıl çağıl çağıldıyor
Hey gidi aslanım hey
Mehmetler de Mehmetler.

6.12.79 (4)

«Evliya Çelebi'nin yazdıkları gibi bir şey çıkar ortaya bakarsın»

SAYILI GÜNLER

MUZAFFER BUYRUKÇU

İmzalarken adetim üzre belleğimde kalacağını sandığım özdeyiş gibi bir şeyler yazdım. Okudu, gülümsedi, "Sağol!" dedi

İzmit yolculuğu gündemdeydi.

"Gidiyor muyuz?" dedi Ahmet Say.

"Mavi trenle " dedim.

"Arabamla..."

"Biliyorsun."

"Seni sağ salim götürüp getiririm."

"Trenle."

"İnat etme işte!..."

"İnat etmiyorum, araçta anlaşsak mesele yok."

"Otomobilin arkasına biz iki baba yerleşiriz, , iyi olur " dedi Veysel Öngören.

Bu kadar üsteleme, içimdeki korkuya dokunmadan kararımı değiştirmemi sağladı. "Bir şartla: Çok yavaş süreceksin!"

"Yüz yirmi iyi mi?" dedi Ahmet Say.

"Efendim! Altmış neyine yetmiyor."

Ahmet Say, alayla güldü. "Yürüyelim daha iyi. Yahu altmışla gidersek motor bozulur."

Veysel Öngören, "Çok güzel!" dedi. "Niye korkuyorsun? Kazada ölmek kanserden ölmekten evladır."

"Allah Allah! Durup dururken niye öleyim arkadaş?" dedim, dediklerimin saçmalığını bildiğim halde. İnsan ekmek yerken de, su içerken de, birisiyle konuşurken de kıkırdayabilirdi.

Ahmet Say, alayın dozunu yükselttikçe yükseltiyordu. "Merak etme, uçuruma yuvarlanmayız, bir kamyonun altına gireriz."

"Lafı bile asap bozucu " dedim.

"Onu bunu bilmem, gidiyoruz Buyruk, Ruşen Hakkı çağırıyor."

"Tamam! Altmıştan yukarıya çıkmak yok. Sonra lokantaların önünde duracaksın."

"Kafayı mı çekeceğiz? İşte o vakit parçalanırız."

"Kafayı çekmek için değil, senin hızını kesmek için."

"Durmam ki...."

"-Su dökecem- derim."

"Onun da kolayı var. Lazımlık alırım sana anasını satayım."

"Çok güzel!" dedi Veysel Öngören.

Haluk Öktem'le Mehmet Keskinoğlu söyleşiyorlardı. İlginç bir gerçeği işittirmek istercesine "Keskinoğlu'yla akrabaymışız" dedi Haluk Öktem. Bakışlarında yoğunlaşan sevincini kibar gülümsemesiyle çoğalttı. Mehmet Keskinoğlu, akrabalık derecesini anlattı. Epey yakınmışlar...

"Gidelim yahu, matrak olur, Ruşen Hakkı sevinir " dedi Ahmet Say.

"Ruşen Hakkı'yı sevindirmemiz ölmememize bağlıdır" dedim. "Ölürsek vicdan azabı çeker -benim yüzümden öldüler- diyerek."

"Amma da ince eleyip sık dokuyorsun Buyruk?" dedi Ahmet Say.

"Eee, kumaşın dayanıklı olması için ince eleyip sık dokumak şarttır. Ne dersin Veysel Baba?"

"Allah vekil doğru!"

"Benim arabayla ama..."

"Peki, kabul. Ya herru ya merru deyip kendimizi bir kere daha ateşe atalım, görelim mevla ne eyler " dedim, güldüler.. Bardakları tokuşturduk. Bardaklarla birlikte ağır ağır kaldırılan ve arkaya kaykılan başlar, bazı dişleri çürümüş, bazıları çektirilmiş ağızlara dökülen rakılar, dillerin acıya gösterdiği tepkiyle buruşan yüzler ve saldırılan mezelerin oluşturduğu manzarada, bir yenilik yoktu. Klasikti. Veysel Öngören, rakıyı taşlıymış gibi süze süze içerken Kadim Baal şölenlerinde devinirken gördüm kendimi. Dünyayla bağlarını kopartıp yaptığı işe bütün varlığını katıyormuş gibi gözlerini yumuyordu Veysel Öngören. Ve o anda dört yüz kent birden yanıyor, halkı bağıra çağıra göç ediyordu.

"Yarın sabahtan yola çıkarız " dedi Ahmet Say.

"Fotoğraf makinen var mı?"

"Var ama film yok, neyse alırız, poz poz resim çekeriz."

"Geziyi de böylece belgelemiş olu-

Ahmet Say, kumral saçlı başını sağa eğerek ve yumruğunu masaya vurarak, "Bu geziyi bölüm bölüm birlikte yazalım mı?" dedi.

"Yazalım " dedim.

"Evliya Çelebi'nin yazdıkları gibi bir şeyler çıkar ortaya bakarsın."

"Ben normal yazarım, sen de kendi bölümlerini Çelebi'nin diliyle yazarsın."

"Anlaştık yahu " dedi Ahmet Say, "Ahmet Haşim'in Frankfurt Seyahatnamesinden sonra bir de İzmit Seyahatnamesi doğsun bakalım. Ahmet Haşim'de çevreyle ilişki cansız, trendeki yolcularla konuşuyor boyuna. Birkaç küçük izlenimle yetiniyor."

"Bizimkinde gördüğümüz her şey yer alacak " dedim.

Ahmet Say, abartmalı bir kahkaha savurdu. "Ağaçları, çalılıkları da not edersek ancak iki günde varırız İzmit'e."

"Amacımız gezi değil mi? Gözümüzü, gönlümüzü doyurmak, bunları anlatarak başkalarını da gezi dünyasının içine sokmak değil mi?" dedim.

"İşimiz var Buyrukçu."

"Her şey iştir. Yaşadığımız her an iştir. Ağacın yaprağına baktık mı, baktık, o da iştir."

"Çok güzel!" dedi Veysel Öngören ince ince gülümseyerek.

Nezih Danyal, küçük bir çantayla belirdi. Kahverengi deri ceketi, kumral düz saçları, kumral yüzündeki çekiciliği artırıyordu. "Dünyanın en yakışıklı ve de en tatlı delikanlısı geldi " dedim.

Mizahi bir bakış fırlattı. "Ne oluyor bakalım?"

"İzmit'e gidiyoruz " dedi Ahmet Say.

Çenesini oynattı Nezih Danyal. "Hadi yaa!..." Sesi okşayıcıydı, ipek yumuşaklığındaydı.

"İzmitliydin değil mi?"

"İzmitliyim. Basketbol oynadım. Ruşen Hakkı'yla Sanat Sevenleri kurduk."

"İsporcusun yani?"

"Hem de en meşhurlarından!" dedi Nezih Danyal, kollarını yanlara açarak göğsünü şişirdi.

"Sen de gelsene!" dedi Ahmet Say.

"Ne zaman gidiyorsunuz?" dedi Nezih Danyal, "Meraba Haluk Baba."

"Merhaba " dedi Haluk Öktem.

"Yarın " dedi Ahmet Say.

"Perşembeye gitseydiniz gelirdim, gırgır olurdu."

"Perşembe geç " dedi Ahmet Say.

"Sakin olun, ben de geliyorum, unutmayın " dedi Veysel Öngören.

"Sen programdasın " dedi Ahmet Say.

"Perşembeye ertelerseniz..." dedi Nezih Danyal.

"Ertelemeyiz, halledeceğim işler var."

"Sen gelmesen de biz, sen yanımızdaymışsın gibi davranacağız " dedim.

"Nasıl olacak bu?" dedi Nezih Danyal, göz kırptı.

"Tanıdığımız Nezih'i anlatacağız. -Şöyle yapardı, böyle yapardı, şimdi şunu söylerdi, gülerdi- diyeceğiz."

"Benim gelmeme gerek yok öyleyse " dedi Nezih Danyal, "Döndüğünüzde benim yaptıklarımı anlatırsınız."

Güldük.

DEVAM EDECEK)

TOPLUM, İNSAN VE DOĞANIN OZANI

Abdullah Rıza Ergüven

Erol Sever (Stockholm)

Ben onları Ağbel'den aşağı
Kap yüklü eşeklerle
Yabana giderken gördüm
Yazın sıcağında kışın karnında
Avanos-Kayseri yolunda bir gün
Dudaklarında yanık türküler
Kızılırmağa karşı

ABDULLAH RIZA ERGÜVEN

Abdullah Rıza Ergüven'in Stockholm dışında Trangsund'daki evindeyim. Bir yandan kahvemizi yudumluyor, bir yandan da sohbet ediyoruz. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesini bitiren Ergüven, sırasıyla Sayıştayda, Özel Mithat Paşa Lisesi ve Ankara Kız Lisesinde çalışmış, en son olarak da Turizm ve Tanıtma Bakanlığı ve Başbakanlık Basın Danışmanlığında görevli olarak bulunmuş. 1967'den beri de İsveç'te ve Stockholm Üniversitesinde Türk Yazını ve Tarihi öğretiyor.

Nasıl oldu da işinizi gücünüzü bırakıp buralara geldiniz, diye soruyorum.

"1960 Devriminden beri Başbakanlık Basın Sözcülüğünde çalışıyordum" diyor Abdullah Rıza Ergüven. "İnönü ayrılıp Adalet Partisi başa geçtiği günlerde çalışma odama biri gelerek: 'Hakkınızda şikayet var. Komünist olduğunuzu söylüyorlar' dedi. Daha sonra da Turizm Bakanlığındaki eski görevime verdiler. 'İlkokuldan bir diplomam vardı. Onu da Cibali yangınında kaybettim' diyen biriyle karşılaştım orada. Halk Partisi ya da askeri yönetim başa geldi mi Atatürk'ün resmini odasına asar, Demokratlar, Adaletçiler gelince de bu resmin yerinde yeller esermiş. Bu kez de öyle olmuş, Atatürk'ün resmini odasından atmıştı. Görevime başladığımın ikinci günü bana: 'Başbakanlıkta beş yıl çalıştığına dair elimizde belge olmadığı gibi, burada yapacağınız bir iş de yok' dedi. Önce inanmak istemedim. Ardından suçlamalar birbirini kovaladı. Başta Devlet Başkanı (Cevdet Sunay) olmak üzere Başbakanlık yetkililerine değin 'suçumun ne olduğu' konusunda başvurdumsa da, hiç bir yanıt alamadım. Ne çalışacak bir oda verdiler ne de oturacak bir sandalye. Bu böyle aylarca sürdü. 'Kendine başka bir iş ara' paylamasıyla karşılaştım en sonunda da.

"Şiir yazar, bir de Anadolu insanının yoksulluğundan, ezilmişliğinden söz ederseniz nasıl suçlu olmazsınız?

"İsveç'li eşimle Ankara'da evlenmiştik. Ankara'da yerleşecektik. Kırk iki yaşından, on dört yıllık bir görev süresinden sonra kim ülkesinden ayrılmak ister, doğduğu, büyüdüğü, kültürüyle yoğrulduğu toprakları terk eder? İpliği pazara çıkmış, çürük bir yönetimin dolu dizgin giden baskı ve haksızlıklarına dayanamayıp ülkemden ayrıldım. Buralara geldim."

Ergüven insancı bir ozan. Ergüven'in insancılığı dine bağlanmayan, salt insana dayanan, insanın yaratıcılığından kaynaklanan insancılık. Şiirinde anlattığı insan direnir, direndiği için de güçlüdür. Bu gücü de insanı kurtaracak, yepyeni pırıl pırıl aydınlık bir dünya yaratacaktır.

"Şiirlerinizden kuş sesleri, çiçek kokuları, su şırıltıları duyuluyor. Bu sesler arasında kağnılarını Etiler'den bu yana süren köylüler, ellerinde mızraklarıyla Asur savaşçıları, kumsallara uzanmış Tebe'li kadınlar var. Kap yüklü eşeklerle yabana, yazıya gidenler. Anadan doğma yetim, aşsız yemeksiz bebeler var" diyorum Ergüven'e,"İnsan ve doğa iç içe şiirlerinizde. Neden bu konuları işliyorsunuz?"

"Şiirlerimde hayvanlar, insanlar, bitkiler, yeryüzü, gökyüzü birlikte yaşar. Kaynaşan doğa içinde insanın yalnızlığını duyar, oradan çoğu kez bölünmüş bir yürekle çıkarım. Duygularımız kesin bir sınırla bitmemekte, asıl savaş da buradan doğmaktadır. İnsan, yalnız başkalarına karşı değil, kendine de karşıdır. Bu karşı oluş, iç ve dış etkenlerle bilenerek bir çatışmaya yönelmekte ve duygularımıza, düşüncelerimize ölünceye değin egemen olmaktadır. Ne bu doymazlığımız? Milyonlarca yıl doğayla birlikte mutluluğunu duyan insan, bugün kendi eliyle yaptığı makinenin kölesi durumuna mı düşecek? Atom bombası, hidrojen bombası, nötron bombası ve ölüm ışınları... Yoksa başlangıca mı dönecek insanlık yeniden? İki yol ağzındayız bugün: Ya yaşamayı öğreneceğiz ya da karanlıklara gömülüp gideceğiz. Bu yüzden, bugünün sanatçısı uyuşuk, soyut bir kendine dönüşten çok dışa, insana, topluma açık olmalıdır. Biyoloji, tarih, coğrafya, fizik, jeoloji ve astronominin çağımızda şiire katkıları yadsınamaz. Sanatçı büsbütün soyuta sığınmakla çoğunluğun ortak duygusundan, insandan, toplum içindeki durumundan uzaklaşmış olmuyor mu? Dört duvar arasında yaşamadığımıza göre duyduklarımızı işlemek, duyurmak zorundayız. Şiirin büsbütün soyuta kaçmasını, sanatçının soyuta sığınmasını şiirimizin karayazısı olarak yorumluyorum. Kendi kendimizden yüz çevirme, bencil bir gerçeküstücülük bizi bizden ayıran nedenler arasında. Ortak gerçeklerden yüz çevirmeyelim.

"Fildişi kulesine çekilmiş gibi çevresinden, içinde yaşadığı toplumdan, insan ve insanın üzüntü ve acılarından, eyleminden uzak yalan bir dille aykırı, yapmacık türküler söylemek mi ozanın işi? Toplumu, yaşadığı ortamı hiçe sayma Pirandello'nun diliyle bir delilik. Her ne kadar Valéry "Şiirin amacı hiç bir zaman belirli bir şeyi anlatmak değildir" diyorsa da, şiirselliği bozmadan bir düşünceyi yığınlara duyurabilir ozan. Duygularımız tek başına değil, onun mayasında düşünce de vardır, o düşünceyle birliktedir. Duygu düşünceye yöneldiği gibi, düşünce de duyguya yönelir. Biri öbürünü bütünler. Her sanat kolu gibi şiir de insana, onun yaşamına açıktır. İnsansız şiir var mıdır? Yaşamımız hem doğanın hem de toplumsal koşulların etkisiyle yoğrulur. Kendi benliğini anlamaya çalışması düşünen insanın biricik özelliğidir. Bunalımlarımızla birlikte toplumun bunalımlarını, insanla toplum arasındaki çatışmaları, karşılıklı etkilenmeleri, sevinç ve acılarımızı, yoksulu, ezilmişleri anlatmak zorundayız. İnsan ve onun eylemleri toplumu yaratır. İnsansız toplum düşünülemez. Alınız yer yüzündeki insanı, geriye ne kalır? Düşünce de ortadan kalkar.

"İnsanlığın ortak sorunu olan savaşa, haksızlığa, yoksulluğa karşı çıkmayan ozan kimin türküsünü söyleyip, neyin savunmasını yapacak? İnsanın usu, gücü, emeği yeryüzüne biçim verir. Kendi usu, değerleriyle kendini kurtaramayan insanlığı, artık hiç bir şey kurtaramayacaktır. Jules Romaines, 'Birey ne tek başına yaşamak ne de kendi kendisi üzerinde derin düşüncelere dalmak için yaratılmıştır'. diyor. Şunu unutmamalıyız, her birimizin alınyazısı toplumun alınyazısını oluşturur. Düşünen varlıklar olarak da, toplumun yaratıcısıyız. Ozanlar siyasal görüş ve toplumsal sorumluluğu yüklenir. Elden geldiğince gerçeği vermeye, hiç değilse buna yaklaşmaya çalışırlar. Bu gerçek ozancadır. Kimi kez gerçeği imgeler, imgelemeler yoluyla ona ulaşmaya çalışır. Gerçeğin ardından koşar, onu tutmaya, yakalamaya uğraşır. Bir öncü olarak sorumluluğunu içten duyar ve dizelerinde bildirici, yol gösterici, öğretici bir yönteme gider. Ama ozan, kötü günlerin iyileştiricisi yetkisiyle ortaya atılmaz. O sorar, soruşturur. Aramaya çalışır tıpkı bir insan gibi."

Sohbet ilerliyor. Konuşma,şiirde biçim ve yenilikler üzerine geliyor.

"Sanatçının her şeyden önce bilinen bütün biçim ve dize ölçülerine egemen olması kanısında Ezra Pound" diyor ozan.

"Gerçekten, her şiirin bir biçimi vardır. Bu, zorlamanın sonucu olmayıp umulmadık bir anda kendiliğinden gerçekleşir, anlam ve düzeni (ritm) kendisinde eriterek. Nesnelerde biçim güzelliği aramayan kişinin yazınsal yapıtlarda da güzelliği seçemeyeceğini vurguluyordu Ataç da. Doğada her şey er geç yenileşmek, değişime uğramak zorundadır. Her yenilik bir değişim, bir karşı oluştur. Taşçağı insanının gözünde yuvarlanan, dönen tekerlek büyük bir devrimdi. Bir özgürlüktü bu. İnsanın doğa karşısında ateşten sonra ilk özgürlüğü. Dünle bugün arasındaki ayrımlaşma doğal görülmelidir. Gelenekler bile zamanla değişikliğe uğramaktadır. Şiirde de öyle olacaktır. Yeniliği kimileri biçimde, kimileri de yadırgı söyleyişte bulur. Yeni, tıpkı elmanın içindeki öz gibidir. Elmayı özünden ayırt edemeyiz. Şiir, milyonlarca yıldır sürüp giden yaşamımızın, tarih boyunca insanlık serüveninin bir düşü, gerçeği, bilinçaltı ürünüdür. Duygularımızla birlikte düşüncelerimizi de kapsar. İnsanlığın, toplumun değişimini, yenileşmesini izler."

Böylece yazın ile toplumun ilişkisi ortaya çıkıyor, bu ilişki kolayca anlaşılır bir duruma geliyor...

"Yazınla toplum arasında her zaman bir ilişki vardır. Yazın bilimi tarihsel bir bilimdir. Toplum araştırmacıları çıkış noktası olarak toplum incelenmesinde yazını kullanmışlardır. Fransız bilim adamı Robert Escarpit, yazının niteliğini toplumsal olay biçiminde yorumlar. Alexandra Kern'in çıkış noktası da yazının bir çeşit bilgi olmasıdır. Bu da yazınla toplum ilişkilerinin incelenmesi olanağını verir."

Eşi geliyor yanımıza. Limonata , sandviç getiriyor. Sandviçlerimizi atıştırırken, "Neler konuştuğunuzu anlamıyorum,ama ülkeleri dışında yaşayan sanatçı ve yazarların en önemli sorunlarından biri de, kültür çatışmasıdır bence" diyor."Değil yazar ve sanatçıların, dışarda yaşayanların, çalışmaya zonlananların da en derin sorunudur"diyorum.

"Evet" diyor Abdullah Rıza Ergüven. "Yurt dışında yaşamaya zorlananlar geldikleri ülkenin gelenek, görenek, sanat ve kültürleriyle karşılaşırlar. Onları tanımaya, incelemeye başlarlar bütün yönleriyle. İki ayrı uygarlığın kültürleri birbirine uymaz doğal olarak. Sonra bileşime giderler ve daha da bilinçlenip keskinleşirler. İşte böyle bir bilinçlenmenin Türk yazınındaki yeri çok önemli. Namık Kemal'le başlayan bu bilinçlilik sürüp gitmekte ve yazınımızı, dolayısıyla Türkiye toplumunun büyük bir kesimini etkilemektedir. Bunda, Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde çalışan işçilerimizin de etkisi çok büyük. İşçinin gözleri açılmıştır. Burjuvazi işte bundan korkmakta, bu gelişime engel olmaya çalışmaktadır. Avrupa'nın sokaklarını, helalarını temizleyen, bulaşıklarını yıkayan işçilerin parasından yararlananlar, onların bilinçlenmesinden korkuyorlar."

Vakit gece yarısına yaklaşıyor. Dışarda hava daha aydınlık. Ünlü İsveç yazı. İzin isteyip kalkıyorum. 'Sen buraları pek bilmezsin' diyen Ergüven, beni istasyona kadar getiriyor. Yolda son çalışmalarından söz ediyor. Yunus Emre üzerine yaptığı incelemesi bitmek üzere. Ayrıca Fransız şiiri, başlangıcından günümüze İsveç şiiri üzerine incelemeleri ilerliyor. Bir yandan da Saint-John Perse'yi çeviriyor. "Burdan Öte've 'Kırmızı Horoz' adlarını verdiğim iki yeni şiir kitabım bitti. Jacques Prévert'ten çevirdiğim şiirler de bu güz Yeditepe yayınları tarafından yayımlanacak" diye anlatıyor.

Sohbete doyum olmaz. Teşekkür ediyorum. Ayrılıyorum Abdullah Rıza Ergüven'den. Bilet gişesine doğru yürüyorum.

Biz neyiz bilmediler

Sayı sayı sayarak
Sayıdan çıkardılar
Köle olduk kamuya
Sayıya almadılar

Kelebeği uçurduk
Kanatlı kuş dediler
Gerçeği yüze vurduk
Oralı olmadılar

Yabanın harmanında
Savrulup göze geldik
Düş oldu gündüzümüz
Onu da bilmediler

Yel yağmura karıştı
Yağmur toprağa düştü

Nice güz bahar geçti
Bu işi kılmadılar
Amin Uganda'sında
Böylesi olmaz dedik
Yüzümüze bakıp da
Şöyle bir gülmediler

Yanımıza Yvonne'u
Alarak yanıt verdik
Ne dediysek boş oldu
Bir yola gelmediler.

Aktan seçip karayı
Bu bir dedik bu da bu
Dilleri dona kaldı
Biz neyiz bilmediler.

KARŞI

Sabaha karşı
İpe vermişler boynunu Memedin
Güneşle birlik

Aç pencereyi ey oğul
biz geldik
ağlasın ayrıkotları
bundan geri.

Ergüven eşiyle birlikte

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KADINLAR KONFERANSINDA KADINLARIN SORUNLARI TARTIŞILDI

- **Gelişmiş ülkelerdeki kadınlar, birçok konu da sorunlarını çözerken, birçok ülkede kadınlar hâlâ bunların altında eziliyor**
- **Dünyada tarım alanında çalışan kadınların dörtte üçünü Asyalı kadınlar oluşturuyor**

Üçüncü Dünya kadınları bir dizi sorunla karşı karşıya

Hazırlayan: Dr. Nadir Paksoy

14-24 Temmuz tarihleri arasında Danimarka'nın başkenti Kopenhag Birleşmiş Millletler Kadınlar Konferansına sahne oldu. Dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen 1500'e yakın delege ırk ayrımı, cinsiyet ayrımı, aile planlaması eğitim, sağlık çalışma koşulları gibi konuları tartışarak, kadınların sorunlarına çözüm yolları aradı. Üçüncü Dünya ülkelerinin kadınları bu sorunlarla gelişmiş ülkelerdeki hemcinslerine göre çok daha fazla karşıkarşıyaydılar. Konferansın açış konuşmasını yapan BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim, "Bu konferansın asıl amacının, dünyanın özellikle geri kalmış bölgelerinde yaşayan kadınların yaşam koşullarını değiştirmek" olduğunu belirterek konunun önemini açık yüreklilikle vurguluyordu.

Konferansın yapıldığı Bella Toplantı Merkezi salonları ise ilginç olaylar yaşadı bu arada. Toplantılara FKÖ temsilcisi olarak katılan ve dünyada ilk uçak kaçıran kadın gerilla olarak tanınan Leyla Halit İsrail'i kınayan bir konuşma yaptı. Mısır delegesi, Enver Sedat'ın eşi Cihan Sedat, Halit'in konuşmasına cevap olarak, "Filistinli kadınların bir vatana kavuşmasından yanayız ancak İsrail'i de bu arada yok sayamayız" deyince ortalık karıştı. Cihan Sedat konuşurken Leyla Halit ve diğer Filistinli delegeler salonu terketti. Bunu Mısır'ın Filistin konusundaki tutumunu kınayan diğer ülke temsilcileri izledi. Türkiye'yi temsil eden Kontenjan Senatörü Nermin Abadan Unat da salonu terkedenler arasındaydı. Cihan Sedat konuşmasının geri kalan bölümünde, Filistinli kadınların büyük sıkıntılar içinde bulunduğunu, Konferansın İsrail'in Arap topraklarından çekilmesi konusunda bir bildiri yayınlaması gerektiğini belirtti ve Mısır'ın Ortadoğu sorununa barışçı bir çözüm bulmak için çaba sarfettiğini söyledi.

Konferansın ikinci günü de olaylı geçti. Demokratik Kamboçya delegesi konuşurken, Sovyetler Birliği ve diğer Varşova Paktı ülkeleri delegeleri salonu terketti. Bu olayı Bolivyalı kadınların toplantı salonu önündeki gösterileri takip etti. Bolivya'daki askeri darbeyi kınayan kadınların protesto gösterisini polis dağıtmak isteyince polisle kadınlar arasında çatışma çıktı.

KADINLAR VE SORUNLAR

Kadınlar Konferansı böylece sonuçlanırken dünya nüfusunun yaklaşık 2 milyara yakın bir bölümünü oluşturan kadınların durumuna, sorunlarına değinmek istiyoruz kısaca.

Bu konuda Konferans Genel Sekreteri Bayan Lucilie M. Maiz şunları söylüyor: "Bu yüzyılın geri kalan son 20 yılında önümüzde iki önemli devre vardır: Biri dünyada ülkelerin daha insanca koşullara kavuşturulması, diğeri de kadınların sorunlarına ciddi olarak eğilinmesidir. Bu ikisi aslında ayrılmaz bir bütün olarak ele alınıp değerlendirilmelidir. 1975'de Meksika'da yapılan Uluslararası Kadın Yılı Konferansında ilk defa dünya kamuoyunun dikkati kadın sorunları konusuna çekildi. Kadınların, ülkelerin siyasal, sosyo-ekonomik ve kültürel yapılarından ayrı olarak incelenmesinin mümkün olamayacağı vurgulandı. Kopenhag'daki konferans 1975'de Meksika'da atılan ilk adımların doğrultusunda toplanmaktadır. Sorunlarımızın ciddi olarak ele alınıp incelenmesi, her ülkenin kendi koşullarına göre değerlendirilip somut çözüm yolları aranmasının zamanı artık gelmiştir."

ŞİMDİ KADINLARIN BAŞLICA SORUNLARINA
ŞÖYLE BİR GÖZ ATALIM

EĞİTİM

Kadınların eğitim düzeyinin erkeklere oranla düşük olduğu bir gerçek. Bu oran Üçüncü Dünya ülkelerinde gelişmiş ülkelere göre çok daha fazla düşüyor. Gelişmiş ülkelerde en azından ilk ve ortaöğretim seviyesinde kadın-erkek arasında eşitliğe yakın bir oran gözlenirken, Üçüncü Dünya ülkelerinde bu seviyede bile kadınların öğrenim oranı erkeklere kıyasla çok az.

Bugün 15 yaşından küçük kızların sayısı 700 milyon civarında ve bunun dörtte üçünden fazlası Üçüncü Dünya ülkelerinde yaşıyor. Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinde ilkokula giden çocuk sayısı 10 erkeğe 1 kız çocuk olarak düşüyor. Bunun temelinde ise feodal sosyo-ekonomik ilişkiler yatıyor. Feodal toplumlarda, "Kadın kısmı okuyup da ne olacak? Onun yeri evidir. Okula giderse gözü açılır, ahlakı bozulur. Zaten 15 yaşına varsın evlenecek" şeklindeki anlayışlar bu duruma yol açıyor. Ailelerin maddi olanaklarının kısıtlı olması, çevrede okul bulunmaması gibi nedenlerde bu durumu etkileyen diğer faktörler.

SAĞLIK

Sağlık koşullarının yetersiz olduğu ülkelerde kadınlar erkeklere oranla çok daha fazla güçlükle karşı karşıya kalıyorlar. Aile planlaması uygulanmayan Üçüncü Dünya ülkelerinde özellikle kırsal kesimlerde ve gecekondu semtlerinde yaşayan kadınların büyük çoğunluğu üçten fazla doğum yapıyor. Çok doğum bir yığın sorunu da beraberinde getiriyor. Çocuk beslenmesi, hamilelik sırasında ve lohusa döneminde anne sağlığı, kötü ve eksik beslenme, bulaşıcı hastalıklar gibi bir dizi sorun anneleri yıpratıyor.

Sağlık eğitiminin eksikliği Üçüncü Dünyalı annelerin hem kendileri için hem de çocukları için birçok sakınca yaratıyor. Üçüncü Dünya ülkelerindeki çocuk ölümlerinin fazlalığı da bunların sonucu.

Yazımızın başında dünyadaki kadın nufusunun 2 milyara yaklaşık olduğunu söylemiştik. Bu sayının üçte ikisi gelişmekte olan ülkelerde yaşıyor. Ortalama yaşam süresi 55 iken, bu rakam gelişmiş ülkelerde 75'e yaklaşıyor. 15-49 yaşları arasındaki kadınların hamile kalma oranı Üçüncü Dünya ülkelerinde altıda bir. Yani her altı kadından biri hamile. Oysa resmi kayıtlar, gelişmiş ülkelerde bu oranın 17'de bir olduğunu gösteriyor.

Aile planlaması konusunda eksik ve yanlış bilgilere sahip anneler birtakım sağlıksız yöntemlerle çocuk düşürmek ve çocuk aldırmak yollarına başvuruyor ki bu da kadınlara zarar veren en büyük olaylardan biri.

AİLE

Toplumun en önemli unsurlarından biri olan ailenin temeli kadının aile içindeki durumu da ayrı bir sorun. Feodal ve yarı feodal toplumlarda kadın aile içinde ikinci sınıf bir varlık. Arap bayan sosyolog Nefisa Zerdoumi bu konuda şunları söylüyor: "Üçüncü Dünyada aile içinde babanın rolü her zaman belirleyicidir. Kadınların ve kızların aile içinde etkinliğinden pek söz edilemez. Baba onlara ne verirse onlarla yetinmek zorunda kalır. Bu koşullar altında yaşayan kadınlar artık ikinci sınıf varlık olmanın dışında bir şeyi düşünmediklerinden bunu kadınların normal kaderi olarak kabullenmek zorunda kalırlar."

Üçüncü Dünyadaki birçok ülkede kadınların eş seçme özgürlüğünün de olmadığını görüyoruz. Erken yaşta evlilik çok yaygındır. Birleşmiş Milletler raporlarına göre, gelişmekte olan ülkelerde kadınların ortalama evlenme yaşı 15 civarındadır. Ayrıca, çok kadınlı evlilik, kadınların kocalarına para karşılığında verilmesi, kendinden çok yaşlı erkeklerle evlendirilmesi de başlıca sorunlar.

ÇALIŞMA HAYATINDA KADINLAR

Tarımda, endüstride ve devlet dairelerinde çalışan kadın sayısı her geçen gün artıyor. Kadınlar bu konuda da birtakım sorunlarla karşı karşıya. 1950 yıllarında tüm dünyada çalışan kadın sayısı 344 milyon iken, bu sayı 1975'lerde 600 milyona yaklaştı. Gelişmiş ülkelerde kadınlarla erkeklerin çalışma koşulları genellikle birbirine eşitken, gelişmekte olan ülkelerde kadınlar çok daha ağır koşullarda ve çok daha uzun bir süre daha düşük ücretle çalışıyor. Gelişmiş ülkelerde çalışan kadınlar genellikle endüstri, ticaret ve devlet sektöründe yer alırken, Üçüncü Dünyada ağırlık tarım sektöründe.

Amerika'da kadınların yüzde 30'u, Çin'de yüzde 25'i, Avrupa'da yüzde 27'si çalışırken, Latin Amerika'da çalışan kadın oranının yüzde 14 civarında olduğunu yine BM istatistiklerinden öğreniyoruz. Afrika'da çalışan her 10 kadından 9'unun tarım alanında çalıştığı saptanmış. Yeryüzünde tarım alanında çalışan tüm kadın nüfusun dörtte üçünü Asyalı kadınlar oluşturuyor.

SONUÇ

Kadınların sorunları çok uzun bir araştırmayı gerektiren bir konu. Biz Konferans nedeniyle buna genel çizgileriyle değinebildik. Üçüncü Dünya kadınlarının dertleri, sıkıntıları üç aşağı beş yukarı birbirine benziyor. Çünkü sosyo-ekonomik yapıları aynı hemen hemen. Ancak bu tüm Üçüncü Dünya ülkeleri kadınları için geçerli değil. Feodal ilişkilerin kırıldığı, insanların daha iyi yaşam koşullarına kavuşturulduğu Üçüncü Dünya ülkelerinde kadınları ilgilendiren sorunların da yavaş yavaş çözülmeye başladığına tanık oluyoruz.

Öte yandan, gelişmiş ülkelerin kadını bir Senegalli, bir Bengaldeşli kadına göre çok daha farklı koşullarda yaşıyor belki ama yine de kapitalist düzenin çarkları arasında bir meta olmaktan kurtulamamış. Zaman zaman, "Kadın hakları yürüyüşleri", "Toplumsal özgürlük", "Cinsel özgürlük" sloganları altında belirli bir temele oturmamış baş kaldırışları oluyor Amerikalı kadının, Fransız kadının. Bunlar, kapitalist düzende de kadının pek rahat olmadığını gösteren örnekler.

Kadınlar sorunlarının çözülmesi için her geçen gün daha fazla mücadeleye atılıyor, taleplerini öne sürüyor. Bu talepler Birleşmiş Milletler Kadın Konferansında da uluslararası düzeyde dile getirildi. Kadın, erkek, çocuk tüm insanların daha iyi bir yaşam, daha insanca koşullar için mücadele ettiği bir çağda yaşıyoruz artık.

NURİ ÇOLAKOĞLU 6

FATSA OLAYI

- Operasyonu haber alan Dev-Yolcular kasabayı terk etti 15-35 yaş arasındaki sıradan yurttaşlar gözaltına alındı ve polis işkencesinden geçirildi
- Vali Akkaya operasyon için seçme MHP'li polisler getirdi, başına da "kılavuz" olarak MHP'li katilleri verdi

Yaşlı bir Fatsalı kadın: «Biz birlik istiyoruz»

- Bir kadın, maskeli kılavuzun maskesini yırtınca, altından MHP çıktı

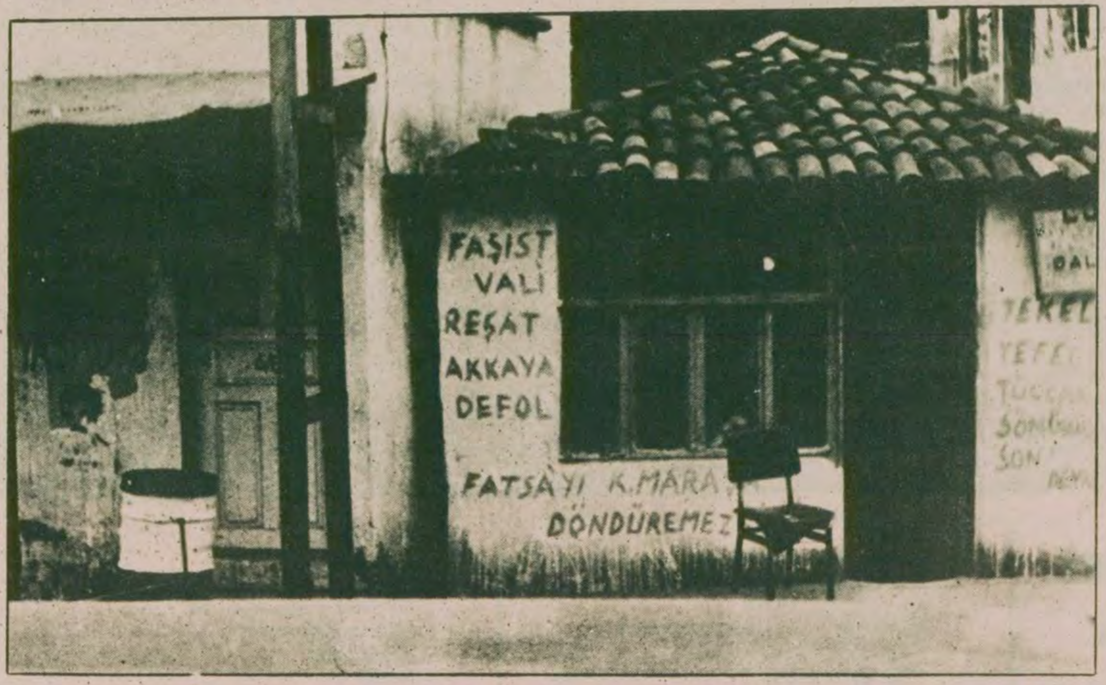

Duvar yazıları, bir yerin kimin "hakimiyet"i altında olduğunu gösterir oldu. Fotoğrafta Dev-Yol imzalı yazılar görülüyor.

FATSA operasyon kararı alınmasından sonra yoğun bir kamuoyu oluşturma çabası başladı. İlk sinyali veren "Çorum'u bırakın Fatsa'ya bakın" sözüyle Demirel oldu. Ondan sonra Bakanlar Kurulunda "Küçük hassas bölgelerin basılması"nın kararlaştırıldığı, bunlar arasında Fatsa'nın da yer aldığı konusunda haberler çıktı. Askeri birliklerin Fatsa'ya gittiği, komutanların Ordu'yu denetlediği haberleri bunu izledi. Bu arada Demirel, Adalet Bakanlığının Belediye Başkanı hakkında soruşturma açtırdığı yolundaki demeci gazetelere girdi.

Buna karşılık Belediye Başkanı Fikri Sönmez'in "30-40 kişi ölmeden Fatsa'ya girilmez" dediği gazetelerde yer alırken, Fatsa'daki barikatların resimleri yayınlandı.

Seçme polis bilikleri

ÖTE yandan Akkaya da, yapılması kesinleşen operasyon için özel polis birlikleri getirtiyordu. Askeri birlikler konusunda Akkaya'nın yapabileceği pek bir şey yoktu, ama Konya'dan seçme bir toplum polisi birliği istedi. Hemen hepsi MHP'li olan bu polislerin arasında sırf Fatsa baskınına katılmak üzere işini bırakan Toplum Polisi Müdürünün makam şoförü bile vardı. İzmir ve İstanbul'dan özel olarak iki panzer çağırıldı. Bunlar da MHP'lilerden oluşuyordu.

Bu takımla diğer "sıradan" polisler arasında bir sürtüşme çıkması kaçınılmazdı. Nitekim çıktı da. Operasyonun ikinci günü panzerlerden birinden polislerin tam tepesine doğru ateş açıldı. Büyük tepkiye yol açan "gözdağı verme" olarak nitelenen bu olaya karşı tepkiler, "bunun bir kaza olduğu" şeklindeki teminatla yatıştırılabildi.

Askerlere ise "gidip de dönmeme" ihtimali işlendi. Öyle ki operasyona katılan askerler daha sonra "Buraya helalleşip geldik" diyeceklerdi.

Ankara'dan gelen kılavuzlar

OPERASYON için harekete geçilmeden önce polis timlerinin toplandığı yere 16 tane sivil genç getirildi.

Bir polis şunları anlatıyordu: "Hepimiz timlere bölünmüş, minibüslere yerleşmiştik ki, amirler yanlarında bir grup gençle geldiler. Bize 'Bunlar Ankara'dan Güvenlik Dairesinden geliyorlar. Sizin kılavuzunuz olacak. Bunların gösterdiği evlere karşı uygulama yapacaksınız' dediler. Her minibüse birer tane bunlardan verildi. Bizim minibüste polis arkadaşlardan biri, bunlardan yanımızda olana, 'Siz nesiniz?' diye sorunca genç 'Biz milliyetçiyiz' karşılığını verdi. Buna sinirlenen başımızdaki komiser, gencin lafını keserek, 'Kimseye muhatap olma. Sadece benimle konuşacaksın' diye sert bir çıkış yaptı. Fatsa'ya yaklaştığımızda bunlar ceplerinden çıkardıkları maskeleri yüzlerine taktılar. Hepimizin garibine giden bu tutuma rağmen, hiç birimiz bunun gerekçesini soramadık."

Karamanın koyunu

BU maskelilerin kim olduğunu anlamak için iki-üç gün beklemek gerekti. Polislerden daha yetkili olarak evleri gösteren, bastıran insanların gözaltına alınmasını sağlayan bu "maskelilerin" maskesi düştüğünde, altında daha önce Fatsa'dan kaçmış ve çoğunun hakkında gıyabi tutuklama müzekkeresi bulunan MHP'li katiller çıktı.

Demirel hükümeti Fatsa'ya "barış"ı MHP aracılığı ile getiriyor ama cesur bir Fatsalının arama sırasında birinin suratındaki maskeyi yırtması, ardından sorgu sırasında karakolda bazı Fatsa'lıların bunları yüzlerini açık görmesi üzerine isim isim teşhis edilen katillerden bir kısmı gidip teslim olmak sorunda kaldı.

Akkaya'nın zırva açıklamaları, Gülcügil'in sonunda istifasına yol açacak beyanatları, hükümeti içine düştüğü bu çukurdan kurtaramadı.

Parola «15-35»

BİR polis "Fatsa operasyonu başlarken bize evleri aradığımızda yaşı 15-35 arasında olan herkesin gözaltına alınması söylendi" diyordu. Gerçekten bu uygulandı. Pencereden dışarı bakan, evinin kapısında duran 15 ile 35 yaş arasındaki bütün erkekler böylece gözaltına alındılar.

Bir Fatsalı, "Asker olmasaydı, polis hepimizi katledecekti" diye konuşuyordu. Gerçekten gözaltına alınıp Demas Fabrikasına götürülen Fatsalıların başına önce asker dikildi. Sonra gelen polisler "Nöbeti biz devralacağız" diye askerleri uzaklaştırdıktan sonra, odunlarla insanların yaşına, ne yaptığına bakmadan sıra dayağına girişti. Çığlıklar üzeri ne olay yerine koşan askerlerle polisler arasında sert tartışma çıktı. Askerlerin kararlı olduğunu anladıktan sonra polisler gözaltındakileri kendi haline bırakmak zorunda kaldılar.

Bulunan silahlar

VALİ Akkaya tarafından operasyon sırasında bulunduğu iftiharla açıklanan silahların çoğu ise ruhsatlı silahlardı. Bir Karadenizli, "35 silah bulmuşlar, Karadeniz'de bir apartmanda arama yapsalar bundan fazlası bulunur" diye bıyık altından gülüyordu.

Ama ortada gülünecek bir durum bile yoktu. Çünkü evinde ruhsat bulunan bir Fatsalı ile görüştük. Gözlerinin altı mosmordu. Tabanları patlamak üzereydi. Avucuna vurulan coplardan elini kapatacak hali yoktu. Polisin kendisine sabaha kadar "ruhsatsız silahlar nerede" diye işkence yaptığını söylüyordu.

Gözaltına alınanlar

GÖZALTINA alınanların büyük bir kısmı hiç bir şeyle ilgisi olmayan halktan insanlardı. Operasyon için kamuoyu oluşturmak üzere yapılan yayın Fatsa'dan uzaklaşması gerektiğini düşünenlere uzaklaşmak için yeterli zamanı sağlamıştı. Öyle ki, kasabada Dev-Yol'un önde gelenlerinden kimse kalmamıştı. Halktan bir kişi, "Biz hepimiz buradayız, ama devrim yapacağız, barikatları aşamayacaklar diye konuşanlardan birini bile bulamazsınız" diye konuşuyordu.

Gerçekten de Belediye Başkanı ve birkaç yakın arkadaşı dışında kimse kalmamıştı. Nitekim gözaltına alınan yüzlerce kişiden sadece yedisi mahkemece tutuklanmıştı.

Operasyonu hükümet yüzüne, gözüne bulaştırmış, Dev-Yol'cuların yaptıklarının bedelini ise, günlerce evinde hapis kalan, yiyecek bulamayan, hayvanını ahırdan otlatmak için çıkaramayan Fatsalı çekmişti.

Bu kafayla

FATSALILAR "Bu kafayla Fatsa'da hiç bir şeyi önleyemezler, ne yazık ki buralar yeni olaylara gebe" diyorlardı. Nitekim bu satırları yazarken, bir polis otosunun Çullu Mahallesinde tarandığı, bir polisin öldüğü, birkaçının yaralandığı haberi geliyordu.

Oysa Fatsalıların beklediği başkaydı:

"Hem bunlarla hem de faşistlerle devlet başa çıkmalı ve bize soluk aldırmalı. Biri gidiyor, biri geliyor, bize hayat hakkı tanıyan yok."

Üç aşağı beş yukarı buna benzer sözleri konuştuğumuz birçok Fatsa'lıdan dinlemiştik.

Yaşlı Fatsalı kadın

SON olarak da yaşlı bir Fatsalı kadına kulak verelim: "Eskiden devlet vardı, valiye çıkar dert yanardık. Allahı bir devleti bir biliyorduk. Şimdi acımızdan kırılıyoruz. Valiye çıkamıyoruz. Bir şey söyleyecek olsak tepemize biniyor.

"Fatsalılar olarak bir kabahatimiz varsa söylesin de biz de bilelim. Acı bizde, dert bizde. Yavrularımızı alıp götürüyorlar. Dövüp getiriyorlar.

"Çok derdimiz var, ağzımız derde gelmez.

"Vali yaptı bunu diyorlar, hakkında geçmiş olmayım ama yaptıysa cezasını bulsun."

"Bizi ikiye bölüyorlar, üçe bölüyorlar. Biz Türkiye'de birlik istiyoruz. Yok faşist, yok anarşist. Ben akıl ve baliğim, 60 yaşına geldim, böyle şey görmedim. Bu düşmanlığı biz istemiyoruz."

'Fatsa'yı Fatsalı'nın sıkıntısını görüp yaşadıktan sonra bu yaşlı kadının dileğinin sağır kulaklara, taşlaşmış kafalara işlemesini diliyoruz.

BİTTİ

MOSKOVA OLIMPIYATLARI YAYINI DIŞINDA HAFTANIN FİLMLERİ DE SPOR İLE İLGİLİ

TV ile HABER YORUM MAGAZİN

İçimiz dışımız spor oldu

Ekim ayında yayına girecek dizi "Beyaz Gölge" ya da "Basketçiler" 30 Ağustos gecesi örnek olarak gösterilecek.

Kimin aklına geliyse bir hastane dizi filmi alındı, hâlâ hastane dizeleridir gidiyor. Bu hafta da olimpiyatlardan gına getirdik milletçe. Günde 5 saati bulan Moskova Olimpiyatı yayınları yetmezmiş gibi bu haftanın filmleri de spor üzerine.

30 Temmuz Çarşamba günü tam 45 dakika "Beyaz Gölge" adlı basketçileri anlatan bir dizi gösterilecek. Neyse ki örnekmiş, yani, ekim ayında başlayacak dizinin tanıtımı babındanmış.

3 Ağustos Pazar sinemasında ise yine spor üzerine bir film geliyor ekrana. Yönetmenliğini Ron Winston'un yaptığı ve başlıca rollerini Robert Wagner, Anjanette Çomer'in paylaştıkları filmde golf turnuvaları gösteriliyor.

Moskova Olimpiyatlarının naklen ve banttan yayınına ise eskisi gibi devam edilecek.

22.20 Forsyte Efsanesi

FLOÜR BUNALIM İÇİNDE

Sürekli dizi "Forsyte Efsanesi"nin bu geceki bölümünde Flöur'ün Michel'le evliliği sürmektedir. Ancak hayli bunalımlı bir evliliktir bu. Kocasının arkadaşı Wilfrod genç kıza aşıktır ve kendisiyle evlenmesini istemektedir. Babası Soms ise hırsının esiridir, tek isteği kızının çocuğunun olmasıdır. Bu arada Soms'un yönetim kurulu başkanı olduğu şirkette yolsuzluk hakkında soruşturma devam etmektedir.

Televizyonda Bugün

15.20 **OLİMPİYAT OYUNLARI**
Olimpiyat oyunlarının genel özeti verilecek.

16.20 **HABERLER**

16.30 **OLİMPİYAT OYUNLARI**
Boks, atletizm ve atlama karşılaşmaları görüntülenecek.

19.40 **İFTARA DOĞRU**

20.15 **OLİMPİYAT OYUNLARI**
Atletizm karşılaşmaları yayınlanacak.

20.30 **HABERLER**

21.25 **TARİHTE BU HAFTA**
Programda 2. Meşrutiyetin ilanı, Edirne'nin kurtuluşu, en büyük İstanbul yangını, Sadrettin Konevi'nin vefatı ve Lefkoşe muhasarası konu edilecek.

21.35 **GECEMİZ**
Ramazan Özel Eğlence Programı

22.20 **FORSYTE EFSANESİ**

23.05 **HABERLER**

23.20 **OLİMPİYAT OYUNLARI**
Atletizm karşılaşmaları ile kazananlar görüntülenecek.

00.30 **KAPANIŞ**